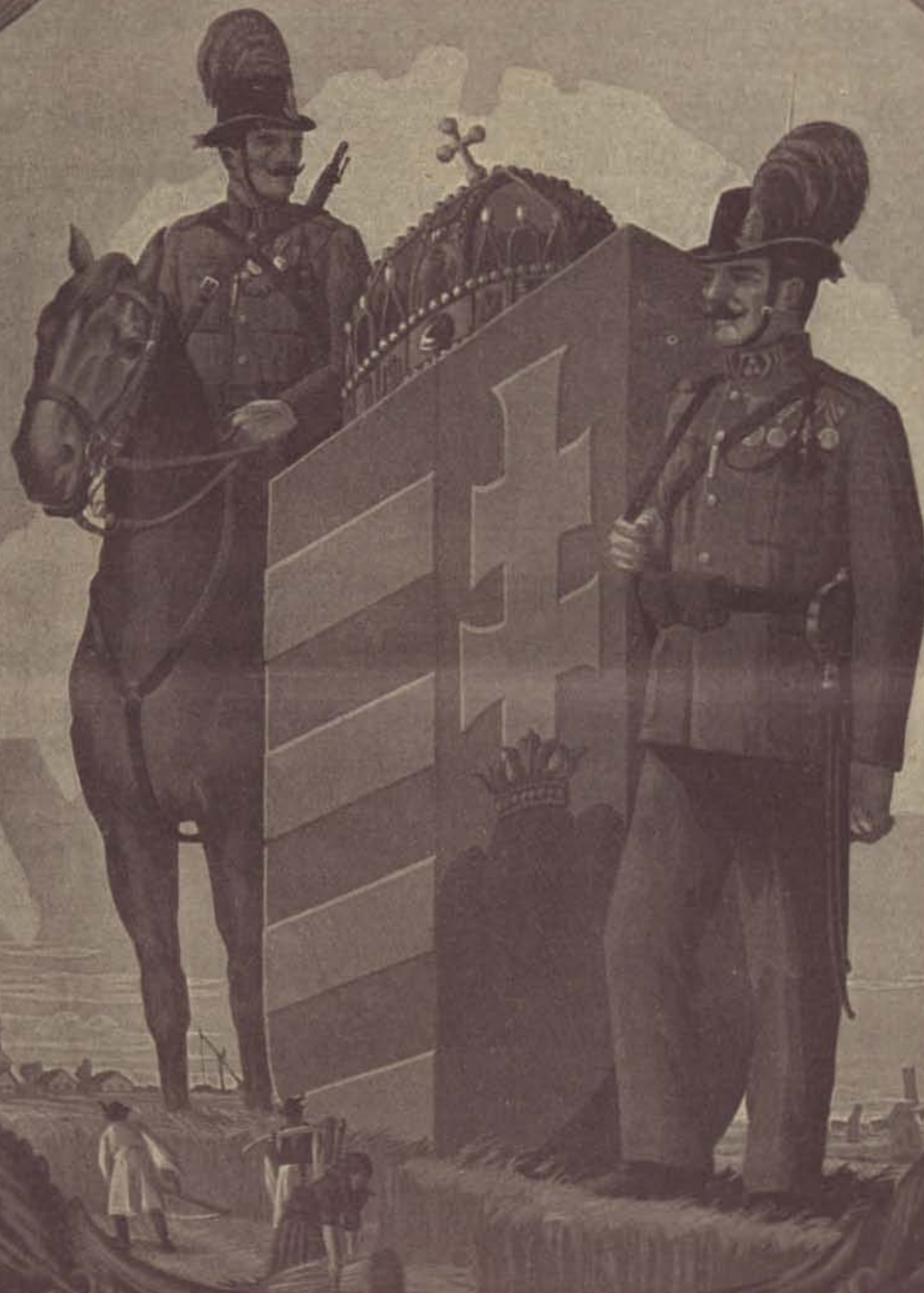

XX. ÉVFOLYAM
34. SZÁM

BUDAPEST, 1930
DECEMBER 1.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ:
PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS

SEGÉDSZERKESZTŐ:
MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS

MEGJELENIK HAVONTA HÁROMSZOR
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL : BUDAPEST, I., BŐSZÖRMÉNYI-ÚT 21. SZ.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

FŐSZERKESZTŐ: PINCZÉS ZOLTÁN SZÁZADOS, SEGÉDSZERKESZTŐ: MAHÁCS LAJOS SZÁZADOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Egész évre 12 pengő,
félévre 6 pengő

Megjelenik
havonta háromszor

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, I., Böszörményi-út 21.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Kettős haszon.

Mai számunk hirdetési részében kéressel fordulunk bajtársainkhoz. Nem fáradságot kérünk, sem anyagi áldozatot, hanem csak annyit, hogy ezentúl csak olyan cégeknél vásároljanak, amelyek a Csendőrségi Lapokban hirdetnek.

Sokkal jobban ismerjük egymást, semhogy magyarázkodnunk kellene. Olvasóink jól tudják, hogy a Csendőrségi Lapok nem üzleti vállalkozás, hanem az egész csendőrségnek, mint testületnek a közös tulajdona, amelyet a testület bizalmából szerkesztünk és adminisztrálunk s hogy tehát bármit teszünk, mondunk vagy kérünk is, azt sohasem magánérdekből, hanem mindig és kizáróan a testület érdekében tesszük.

Ha kellene, meglennénk hirdetések nélkül is, legfeljebb a terjedelmet kellene leszállítanunk néhány oldallal. Hogy mégis közlünk hirdetéseket, annak két oka van.

Sokszor voltunk és vagyunk tanui annak, hogy félreeső kis örsökön szolgáló egyik-másik jóhiszemű bajtársunk mint esik áldozatául lelkiismeretlen ügynököknek vagy zugkereskedőknek, akik üzleti tevékenységüket vevőik jóhiszeműségére alapítják s mint sóznak a csendőr nyakába körmönfont írások segítségével kétszeres árért is silány árut vagy olyat, amelyre semmi szüksége nincsen. Tudjuk azt is nagyon jól, hogy a csendőrnek nincs kidobni való pénze s ha hébe-hóba mégis vásárolnivalója akad, azt olyan kereskedőtől szeretné beszerezni, akiben megbízhatik. Miután azonban a csendőrtől nem lehet azt kívánni, hogy minden egyes céget vagy kereskedőt ismerjen, vagy hogy minden megrendelés előtt nyomozás tárgyává tegye annak a megbízhatóságát, akitől vásárolni akar, elhatároztuk, hogy a Csendőrségi Lapokban csak olyan cégek hirdetéseit közöljük, akik számára a hirdetés egyúttal ajánlólevél is részünkről és garancia arra, hogy csendőr-vevőiket mindig fokozott figyelemmel és becsületességgel fogják kiszolgálni. Azt akartuk ezzel elérni, hogy a csendőr ne ismeretlen kereskedőkkel kísérletezzék, hanem a Csendőrségi Lapokban mindig találjon mindefféle szakmabeli céget, amelynek megbízhatóságát a testület számos tagja sok éven át megállapította. Nem azt akarjuk ezzel mondani, hogy aki a Csendőrségi Lapokban nem hirdet, az nem jó vagy nem megbízható kereskedő, hanem csak, hogy ainek a hirdetését közöljük, feltétlenül az.

A második és főszempont, amiért bajtársainkhoz a kéressel fordulunk az, hogy a hirdetési díjak mindig jelentősebb szerepet játszanak a Csendőrségi Lapok fenntartásában. A mindinkább rosszabbodó viszonyok miatt a belügyminiszter úr kénytelen volt a lapunk támogatására fordított összeget tetemesen leszállítani s az így elveszett jelentős összeget pótolniuk kell. Fontos érdekünk tehát, hogy a hirdetőink száma minél inkább szaporodjék, ez azonban csak akkor következik be, ha a hirdetéseink minél eredményesebbek lesznek, vagyis ha azok révén a hirdető kereskedőnek minél több csendőr-vevője akad.

Közvetve a Csendőrségi Lapokat segíti tehát a csendőr, ha csak olyan cégnél vásárol, amelynek hirdetését lapunkban olvassa. A lehetőség szerint arra törekszünk, hogy hirdetőinknél mindent megtaláljon a csendőr, amire szüksége lehet s hogy a legkisebb vásárlásával se kelljen máshova mennie. Hirdetőink, különösen pedig évek, sőt évtizedek óta állandó hirdetőink száma azt bizonyítja ugyan, hogy bajtársaink eddig is támogatták őket, de ha ez a támogatás ezután még erősebb, még rendszeresebb és következetesebb lesz, a Csendőrségi Lapok a legjobb és legkeresettebb hirdetési orgánumok egyikévé válhatnak.

Előfordulhat természetesen, hogy egyik-másik hirdetőnk és megrendelő bajtársunk között nézeteltérés támad. Kérjük a bajtársainkat, szíveskedjenek nekünk minden ilyen esetet megírni, hogy megvizsgálhassuk. Ha bármelyik hirdetőnk csak a legkisebb mértékben is vét a minden kereskedőt kötelező tisztesség ellen, hirdetését — alapszabályainknak megfelelően is — azonnal töröljük. Örömlenkre szolgál a megállapítás, hogy ilyen panaszt lapunk fennállása óta eddig még egyetlenegy esetben sem kaptunk, annak dacára, hogy az erre vonatkozó felhívást minden számunkban feltűnő módon közzétettük.

A hirdetések szerzésében és kezelésében sem tévesztjük soha szem elől az elveket, amelyek minden cselekedetünkben vezérelnek s az anyagiakat sohasem helyezük az erkölcsiek fölébe. Hirdetést senkitől sem kérünk s hirdetésbe burkolt támogatást sem fogadunk el senkitől. Hirdetéseink ára szerény, de szabott s az abból eredő jövedelmet az utolsó fillérig lapunk fejlesztésére, vagyis arra fordítjuk, hogy bajtársainknak minél olcsóbban minél jobb, terjedelmesebb és tartalmasabb lapot adhassunk. Ezek ismeretében, úgy hisszük, megértik és teljesítik bajtársaink a kérésünket, amely részünkről semmi áldozatot nem követel, ellenkezően, kettős haszonnal jár: olcsón és jól fognak vásárolni, de amellett minden külön anyagi áldozat nélkül segítőkészet nyújtanak legjobb és leghűségesebb barátjuknak: a Csendőrségi Lapoknak is.

A kikérdezésről.

Írta: vitéz PAKSI-KISS TIBOR százados.

Lapunk folyó évi 17. számában megjelent ugyan-ezen tárgyú cikkemben legutoljára az úgynevezett rosszhiszemű, vagyis a hamis tanukkal foglalkoztam. Úgy gondolom azonban, hogy a témát nem merítem ki teljesen, ha nem foglalkozom a tanuknak második — nagyobbik — csoportjával, a jóhiszeműekkel is, akik nem rosszindulatból, hanem más emberi okokból nem hajlandók tanuskodni, vagy ha tanuskodnak, nem mondanak igazat.

Az ilyen tanuk kikérdezésének is megvan természetesen a maga technikája és taktikája, amelynek ismerete nélkül a csendőr semmiféle nyomozásban nem boldogulhat. Elvégre nem lehet egy tanu jó- vagy rosszindulatára bízni, hogy valamely ügynek a kiderítéséhez hajlandó-e hozzájárulni vagy sem, a csendőrnek értenie kell tehát ahhoz, hogy ne csak azoktól tudja meg, amit akar, akik azt neki önként megmondják, hanem azoktól is, akik nem akarnak vele szöbaállani vagy éppen ellenséges érzülettel viselkednek iránta.

A jóhiszeműen nem valló tanuk első csoportját azok alkotják, akik úgynevezett restségből nem hajlandók vallani. (Már említettem a multkori cikkemben, hogy a „vallani“, „vallomás“ kifejezések a csendőrségi nyomozással kapcsolatban tulajdonképpen helytállóak, mert a csendőrnek csupán kikérdezési joga van, a tanuk a csendőr előtt csak „tanuskodnak“, nem vallanak, a „vallatás“ pedig a maga közhasználatú értelmében kifejezetten tiltva van. Cikkem során mégis kénytelen vagyok ezeket a kifejezéseket

használni, mert jobbakat nem találok. A nálunk használatos „bemondás“ meg éppenséggel rossz.)

Ha a tanu egyéniségéből és viselkedéséből azt látja a csendőr, hogy az valószínűleg azért nem vall, mert rest beszélni, igyekeznie kell az illetőben az ügy iránt való érdeklődést felkelteni. A nyomozó egyik legszebb feladata, hogy egy hallgatag vagy csökönyös tanut vallomásra bírjon. De hogyan? Ez nem olyan könnyű dolog, mint sokan gondolják.

Durvaságokkal, felesleges szigorral az ilyen tanuknál semmire sem lehet menni, mert a durvaság és az erőszak, amellet, hogy szigorúan tilos, az ilyen tanuknál csak még nagyobb csökönyösséget vált ki.

Az ilyen tanuknál csak a csendőr leleményessége használ és az ügyesség, hogy észbeli fölényét az ilyenekkel szemben érvényesíteni tudja. A szükszavúság ilyen hibájába ugyanis, amit mi tanuzási restségnek nevezünk, rendszerint olyan emberek esnek, akik hiányos műveltségük folytán olyan kis szókinccsel rendelkeznek, hogy magukat rendesen kifejezni nem tudják s azért inkább hallgatnak. Vannak, akik foglalkozásuknál fogva ritkán érintkeznek emberekkel, a beszédétől teljesen elszoknak és nem szeretnek beszélni, pl. a pásztorok. Sokszor előfordul azonban, hogy az ilyen embereknél a magányosság éppen az ellenkező hatást váltja ki és ha egyszer valakivel beszédbe elegyedhetnek, nem tudják abbahagyni. A csendőr azonban már az első percekben észreveheti, hogy szűkszavú, vagy fecsegő emberrel van-e dolga és a kikérdezést aszerint irányíthatja.

Mindenekelőtt a tanu gyengéit kell kiismerni és kihasználni. Kinek ne lehetne a falusi pásztoemberek közül egy kis dohánnyal, pálinkával, borral, sörrel a

Fel a hegyre!

Most még itt állok lenn a völgyben,
S mereven nézem a büszke tetőt.
Tudom, hogy nagy út áll még előttem,
Tán vért is kíván, nemcsak erőt.
Kívánjon bármit, mindegy nekem,
Változtatni már nincs mit ezen,
Vérembe ittam, ez üz, hajt egyre.
Fel a hegyre... Fel a hegyre.

Akaratom szeges cipőbe bujtatom,
S a meredekre lépek fel vele.
Szeges cipő, hajh! kell ez utakon,
Mert könnyű csúszni rajta lefele.
Pedig a cél: menni előre,
Egész a csúcsra, fel a tetőre,
Nem nézni kinra, vérező sebre,
Csak fel a hegyre, fel a hegyre.

Kiálló sziklák itt, ott, mindenütt,
Akadnak majd s talán segítenek.

Lesz köztük olyan, mely gyávón megüt,
Feljajdulok tán, de tovább megyek.
Megyek előre át a szirteken,
Az akarat kínál majd irt nekem,
Nem számítok sorsomtól semmi kegyre,
Csak fel a hegyre... csak fel a hegyre.

Lehet, úgy lesz, hogy a cél előtt
Megtorpanok, mert nem birom a kint.
S elvesztek minden-minden csepp erőt,
S felém a mélység mosolyogva int.
Ha látom, hogy már nincsen irgalom,
S a hegyek hegyét én nem bírhatom,
Leugrom bátran, végem ez legyen,
Mit ér az élet? hogyha az ember.
Nem lehet fenn, a hegyen...

CSÁNYI KÁROLY, g. szds.

Egy főszolgabíró emlékeiből.

írta: R. O.

Fiatal szolgabíró koromban is már igen érdeklődtem a bűnügyi nyomozások iránt, a magánéletben pedig a vadászat volt a főpasszióm. Az ifjúság ismert szerénytelenségével azt képzeltem, hogy mind a két dologhoz már nagyon értek. A nyomozás terén volt is egy-két apró sikerem, így többek közt annak a családnak a házában, akinek vadászterületén a leirandó eset történt, egy házi tolvajlást derítettem fel, amely sűrűn ismétlő-

Lizalmába férközni. Másoknál esetleg a hiúságuk legyezetése használ, pl. gyermekeiknek, a rábizott jószágnak, munkájuknak dícsérése stb.

Ha a csendőr már bizalmát bírja a tanunak, aki még akkor maga sem tudja, hogy ő tanu lesz, kezdje beszélgetés közben benne az érdeklődést felkelteni az ügy iránt. Pl. ha egy rablógyilkos után nyomoz, aki a jelek szerint arra menekült, elmondja az esetet, hogyan hajtotta végre az elvetemült gyilkos borzalmas cselekményét, eseteli a tanu előtt a szegény árvák fájalmát és a nagy veszteséget, kárt, amit szenvedtek. Így az érdeklődés felkeltése mellett felébred a tanuban az a minden emberben szunnyadó ösztön, amely a szerencsétlent segíteni és a bűnöst büntetni akarja. Ha ezután teszi fel kérdéseit a csendőr, akkor a tanu minden bizonnyal ügyekezni fog a legjobb tudomása szerint mindent előadni, amit az esetről tud és a csendőr kérdéseire a valóságnak legjobban megfelelő választ megadni. Különösen asszonyokra lehet a bűncselekmény borzalmainak esetelével hatni, igaz, hogy nem szüksézsavóság esetében, mert szüksézsavú asszonyt csak a legritkább esetekben lehet találni. Asszonyoknál egyébként hatásos szokott lenni a vallásos érzés felkeltése is.

Azonban, mint sok más esetben, a szüksézsavóság esetén is legjobb eszköz a pénz, mert az minden zárt megnyit és sok ajkat beszédessé tesz. Őrsparancsnokaink tudják, hogy nagyobb szabású bűncselekményekben ilyen célra pénz áll rendelkezésükre. De csak a pénz okos és célszerű felhasználása fog felesleges túlkiadások nélkül célhoz vezetni. Meg kell nézni, hogy kinek és miért adunk és ehhez kell szabni, hogy mit. Elv legyen: inkább kevesebbet adni, de mindjárt,

dött és a csendőrös eredménytelenül nyomozott utána. Természetesen el kell ismernem, hogy nekem sokkal könnyebb volt a helyzetem és több a kilátásom a sikerre, mert, mint a ház vendége, bármikor feltűnés nélkül megjelenhettem ott, de azonkívül a gyanúsítható cselédség által észre nem vehető módon mindenkor beszélhettem a ház úrnőjével az üvegházban, mert állandó kertészeti összeköttetésben voltam vele. Így a házkutatást is teljesen váratlanul tudtam megtartani és a gyanúsítottaknak nem volt idejük elkészülni rá. Ez hozta meg az eredményt is, amely igen kielégítette a károsultakat.

Hogy a vadászat terén jártassággal bírtam, az nem tartozik ugyan e lap hasábjaira, de a továbbiak megértéséhez ennek megállapítására szükség van.

Egy szomorú, borongós nagypénteken a szóbanforgó birtokon egy kis erdőben szalonkára vadásztunk. A családnak csak a nőtagjai vettek részt, a háziúr másutt vadászott, mint vendég és magával vitte az erdészt, úgy hogy a hajtókat a kertész vezette, aki nemcsak teljes helyismerettel bírt, hanem már máskor is helyettesítette ilyen alkalmakkor a vadászt.

A hajtások közben folytak le, lőttünk is néhány szalonkát és egy rókát. Mivel borult idő volt, korán kezdett alkonyodni. Az utolsó hajtásnál a hajtók balszárnyán mentem, egy mély, szakadékos, borókával és tuskés bokrokkal benőtt vízmosás szélén, vad, járatlan helyeken. Olyan igazi sötét, nagypénteki hangulat fogott el, a helyzet és minden körülmény alkalmas volt ennek előidézésére: a közeli fenyvesben bagoly huhogott, valahonnan pedig a harangszót helyettesítő kerepelés furcsa hangját hozta a szél. Elmélázó hangulatomhoz tálan az is hozzájárult, hogy a háziak buzgó katolikusok

mint későbbre többet ígérni. Az ilyen ígéretekben a legtöbb ember nem bízik s azt tartja, hogy csak az a biztos, ami a markában van. Természetes, hogy nem szabad túlságba menni s mindig meg kell fontolni, hogy az eredmény, amit várunk, megéri-e az áldozatot.

Azoknál a tanuknál, akiknél úgy látja a csendőr, mert a kikérdezőtől szeretnének minél előbb szabadulni, hogy a kikérdezés idejét megrövidítsék, szintén legjobb a dolog anyagi oldalára utalni. Tudomására kell hozni az illetőnek, hogy az idővesztéséből származó kárát az őrsparancsnok megtéríti és ha valomásával az ügy kiderítéséhez vagy a tettes kézrekerítéséhez döntő adatot szolgáltat, külön jutalomban is részesül. Határozott összeget kell mondani, amely a tanu anyagi viszonyaihoz, egyéniségéhez, az ügy fontosságához, valamint az igénybevétel mérvéhez képest egy napszámtól kezdve fokozatosan magasabb összegig terjedhet.

Természetes, hogy a csendőr holmi kihágások, 20—30 pengős kis betöréses lopások, vétségek stb. kiderítéséért nem ígérhet pénzt. Ilyen ígéretről hangsúlyozottan csak nagyszabású bűncselekményeknél lehet szó. Ha a nyomozó csendőrnél van elég pénz és azt nélkülözni tudja, míg megtérítik (ami rendszerint pár napot vesz csak igénybe), ha látja az eredményt, azonnal adja is oda az ígért összeget a tanunak.

Fel kell tárnai az ilyen tanuk előtt, hogy a tanuskodás állampolgári kötelesség, amelyre mind magával, mind pedig embertársaival szemben az igazságszolgáltatás, személy- és vagyónbiztonság érdekében kötelezve van. Ezeknél gyakran egy kis cigaretta, dohány, bor, pálinka is megteszi a kellő szolgálatot.

lévén, egész nap szigorú böjt volt, én pedig akkor 25 éves voltam és vadászember, aki egész nap jártam az éles tavaszi levegőben!

Amint leeresztett fővel, fáradtan törttettem a térdig-erő száraz fűben, egyszerre — nem akartam hinni szemimnek — egy hosszúkás, keskeny, szabályos földhalom előtt álltam, amely veszedelmesen hasonlított egy gyermeksírhoz. Megálltam és gondolkodtam: hogy kerül ide, erre a félreeső helyre egy gyermeksír? Csakis úgy, hogy egy bűnös anya ide temette neki alkalmatlan, megölt magzatát! De akkor miért csinált föléje ily szabályos, szembetűnő sírhalmot, amikor ránézve jobb lett volna, ha a felesleges földet széjjelszórja és a helyet száraz levelekkel észrevehetetlenné teszi? Ezt úgy magyaráztam, hogy az anya csak a körülmények szerencsétlen áldozata volt, de nem annyira rosszlelkű, hogy a gyermekét mint egy állatot elássa és a sír helyét esetleg meg se találja! Bárhogy forgattam a gondolatot a fejemben, mindenképp a maradt a benyomásom, hogy sírhalom van előttem... Amikor leértem a puskások vonalára, közöltem a háziasszonnyal észleletemet, részletesen elmondtam az érveket, pro és kontra és ő is osztotta felfogásomat. Közben odajött a vadászatban szintén résztvevő, idősebb, tapasztalt főszolgabíró is, valamint az erdőt tökéletesen ismerő, régóta szolgáló, értelmes kertész és valamennyien úgy vélekedtek, hogy a dolognak végére kell járni, fel kell ásni a sírt.

A kertész elsietett a közeli vasúti órházba ásóért, odaveztettem a nem is oly könnyen megtalálható helyre és a szemle csak megerősítette őt is abban a meggyőződésben, hogy ez csakugyan egy gyermeksír. A homokos talajban gyorsan ment az ásás és mikor a szokásos

Sokan kérdezhetik, hogy miből adja a csendőr az oly sokszor említett dohányt stb. Erre csak annyit, hogy indokolt esetben nemcsak a készpénzben adott vagy kilátásba helyezett jutalomnak, hanem a természetbeni kisebb ajándékok árának a megtérítését is lehet kérni.

Azoknál a tanuknál, akiknél úgy látja a csendőr, hogy valószínűleg az tartja őket vissza a vallomástól, mert félnek a bírósághoz való beidézéstől, mint ők mondják: a törvénybejárástól, szintén az fog használni, ha a csendőr biztosítja őket, hogy minden felesleges idézéstől meg lesznek kímélve és ha megígéri a tanunak, hogy ha vallomásával olyan adatokat tud szolgáltatni, amelyek alapján az ő tanuzása nélkül is be lehet a tettes bűnösségét bizonyítani, őt tanunak be sem jelenti. Egyébként küzdeni kell az egyszerűbb emberek tévhitte ellen is, hogy még a tanuként való beidézést is szívesebben tartják; oktassa ki őket a csendőr, hogy nem szívesen, ha valakit tanunak beidéznek, sőt ha vallomásával a bűnöst az igazságszolgáltatás kezére juttatja, dícséretes dolgot cselekszik, amely magának és polgártársainak is hasznára válik.

Azoknál a tanuknál, akik azért nem vallanak, mert a csendőrségre, hatóságokra haragusznak, vagy azokat valamiért gyűlölik — ilyenek, akiknek sok bajuk van velünk, pl. szokásos büntettek, csempészek, vadászok stb. —, a fenti eszközökkel nehéz célt érni. Ha a csendőr látja, hogy ilyenekkel áll szemben, legjobb, ha nem is kísérletezik, hanem feltűnés nélküli kikérdezés által igyekezik őket a nyomozó alosztályok polgári ruhás nyomozói útján vallomásra bírni. A nyomozó alosztályhoz a kikérdezendő egyéniségét, társadalmi állását, érintkezési körét és szoká-

sait is lehetőleg be kell jelenteni, hogy az alosztályparancsnokság a végrehajtáshoz alkalmas nyomozót és ürügyet választhasson ki. Természetes, hogy polgári ruhás nyomozókat nagyobb szabású büntettek esetében lehet kérni. Előfordult, hogy kisebb, 40—60 pengős betöréseknél az őrsök polgári ruhás nyomozókat kértek és mikor a nyomozók megérkeztek, nem tudták maguk az őrsök sem, hogy mit akarnak s a polgári nyomozókkal mindenáron nyílt nyomozati cselekményeket akartak végeztetni. Nem tartozik ide, de megemlítem, hogy az őrsök polgári ruhás nyomozókat csak akkor kérjenek, ha az egyenruha az ügy kiderítését feltűnő voltánál fogva gátolja. Tartsák szem előtt, hogy a polgári ruhás nyomozó nyílt nyomozó cselekményeket csak a legkritikább és csak a szükség által diktált kényszerhelyzetekben végez, az ő teendőit csak a megfigyelés és a feltűnés nélküli adatgyűjtés képezi.

A bosszútól féltő tanukat vallomásra bírni igen nehéz, pedig különösen vidéken a legtöbb esetben ez fordul elő. Mindenki félti a hozzátartozói és saját életét, testi épségét, vagyonát a tettes bosszújától és inkább azt mondja, hogy nem tud semmit.

Ezekben az esetekben is csak úgy lehet eljárni, hogy a csendőr megígéri, hogy amit a tanu előad, senkinek el nem mondja és a feljelentésben sem említi meg; a vallomással szolgáltatott adatokat csak a további nyomozáshoz használja fel. Ilyen ígéretet azonban csak akkor szabad tenni, ha azt a csendőr be is tudja tartani, illetve amit egyszer megígéri, azt feltétlenül tartsa is be, mert ha a bizalom iránta megrendül, többé senki sem fog neki semmit elmondani.

Legjobb a jelentésben az ilyen tanu nevét fel

mélységre jutottunk, deszkát ért az ásó! Ez nem lehet más, mint a koporsó! — Mondhatom, hogy érdekes, izgató helyzet volt, melyet csak fokozott a misztikus homály. Hogy még kísértetiesebb legyen a jelenet, a fenyvesből idehangzó, rémes bagolyhugásba még egy róka vonítása is vegyült. Ránéztem a kertészre, kinek arca az előbb még piros volt a gyors munkától, most halott-halvány lett. Azt hiszem, én is elsápadtam, mert hiába, ilyen körülmények közé nem mindennap jut az ember!

Közben mind sötétebb lett és a puskások vonala felől türelmetlen hallózás hangzott fel hozzánk. Folytattuk tehát a munkát, most már inkább csak tapogatva, de érthetetlen módon nem koporsót ástunk ki, hanem csak egy deszkakeretet. Ennek a közepében tovább ástunk, de sem holtestet, sem mást nem találtunk.

Amikor visszakerültem a társasághoz és elmondtam az eredményt, csodálkoztak, de nem sokáig tanakodtunk a dolgon, mert sötét lett és nagyon rossz volt az út, sietni kellett tehát hazafelé. Az első kocsin a két hölgy ült, a másodikon a főszolgabíró és magam követtük őket, de csakhamar elmaradtunk tőlük, mert nekik jobb lovaik voltak. Tehát otthon jóval megelőztek bennünket és az időközben hazaérkezett háziúrnak elmesélték a rémes történetet.

Amikor leszálltam a kocsiról, a házigazda már nagy nevetéssel fogadott: „— Szerencsétlenek, felástátok a — szómat, amit ott az őzek számára felállítottam!” — Majd a feleségének mondott néhány élesebb szót, végül pedig a kertészt jól lehordta, mert neki tudomása volt róla, hogy a napokban az erdőben szókat készítettek.

Már most a magam, mint vadásznak mentségére meg kell említenem, hogy én elég vadszót láttam már

(hiszen erdészeti pályára is készültem), de azok nem hosszúkás, hanem négyzetalakú halmok voltak, nem homokból, hanem agyagból készültek és a deszkakeret széle a föld színén volt, nem pedig mélyen elásva. Ezt el is mondtam a háziúrnak, aki kijelentette, hogy igazam van, rosszul csinálták a szót, nem csodálja, hogy tévedésbe ejtett bennünket és másnap meg is fogja mondani véleményét az erdésznek.

De hiába, engem azért még egy évig bosszantottak azzal, hogy megkérdezték, hogyan is történt a „gyermek-sír” feltárása nagypénteken este az erdőben.

*

A járási székhelyen a gyógyszerárban egy szép, szőke, fiatal leány volt alkalmazva mint segéd. Senki sem sejtette, hogy milyen sötét gondolatokkal foglalkozik és nem is tette boldogtalan nőnek a benyomását. Mégis egy nyári reggel arról értesültem, hogy hajnalban agyonlőtte magát az erdőben. Közelebbi adatokat kértem a járásorvostól, aki a gyógyszerész családjával is intim viszonyban volt és a leányt is jobban ismerte, mint én. A járásorvos elmondotta, hogy a szerencsétlen nő tegnap, mint rendesen, amikor szabad délutánja volt, estefelé elment az erdőbe sétálni. Miután 9 óráig nem jött haza, a gyógyszerész aggodalmának adott kifejezést előtte, ő azonban nem gondolt mindjárt a legrosszabbra. Reggel az erdőn keresztül járó emberek véletlenül megtalálták a leányt, akiben még volt élet, bár súlyos löttsebb volt a mellén, ő ennél fogva vasúton Budapestre szállíttatta, de nem hiszi, hogy életben marad. Az erdő közelében lakó emberek csak hajnalban hallottak lövést, tehát a szegény öngyilkosjelölt egész éjjel bolonghatott az erdőben.

sem említeni és a szerzett adatokat mint bizalmas értesülés útján szerzettek megjelölni. Ha a tanu nevének elhallgatása nem lehetséges, akkor azt kell bejelenteni, hogy a tanu nevének titokban tartását óhajtja.

Természetes, hogy az ilyen tanu kikérdezését is feltűnés nélkül kell eszközölni; valamilyen elfogadható ürügy alatt olyankor kell őt felkeresni, amikor a csendőr négy szemközt beszélhet vele, például kint a földjén, ha egyedül kapál. A helyzethez mérten mindig lehet ürügyet találni.

Ha úgy látja a csendőr, hogy a tanu azért nem vall, mert fél, hogy maga is belekeveredik az ügybe, vagy abba másokat, akik neki kedvesek, szintén belekever, akkor a már előbb felsorolt módon próbálja őt valómásra bírni, de tiltva van vallomása esetére neki vagy másnak jutalmul büntetlenséget ígérni, mert ezt a csendőr nem tudja a számára biztosítani.

Abban az esetben, ha a tanu viselkedéséből, a gyanúsítotthoz való viszonyából és a helyzet körülményeiből a csendőr azt látja, hogy azért hallgat, hogy hallgatásával a gyanúsítottra terelődött gyanút megerősítse, akkor elsősorban azokat a körülményeket kell igyekezni megállapítani, amelyek a tanut erre a rosszindulatú hallgatásra indítják (szerelemföltés, kenyéririgység, gyűlölet, családi viszály stb.), továbbá azokat, amelyek azt bizonyítják, hogy a tanunak az ügyről tudnia kellett. Ezeknek az adatoknak a birtokában ügyes kikérdezéssel, lelkére beszéléssel a legtöbb esetben sikerülni fog a tanuból az igazságot kihozni.

Ha az a gyanú merül fel, hogy a tanu azért hallgat, mert a tettessel titkos összeköttetésben van,

Heves szemrehányást tettem az orvosnak, hogy nem értesített már tegnap este az eltűnésről, hiszen a leány talán egész éjjel várta, hogy keressék és ha nekem szól, még az éjjel fáklyás emberekkel átkutattuk volna azt az erdőrészt, amely rendes sétahelyéül szolgált s erősen hiszem, hogy ezzel sikerült volna elejét venni a szerencsétlenségnek. A járásorvos azzal mentegette magát, hogy éjjel nem akart zavarni, mire én megmagyaráztam neki, hogy ha ilyen komoly dologról van szó, ne sajnálja az én léjjeli nyugalمامat, mert én megszoktam és elvárom, hogy ha baj van, felkeltsenek. Akkor ugyanis még nem régen voltam az állomáson és így nem volt közismert ez a felfogásom.

A járásorvos rövidesen szót fogadott és pedig egy olyan esetről, hogy majdnem megbántam, amiért ilyen felhatalmazást adtam neki.

Lakásomtól mintegy 150 lépés távolságra egy fiatal bankhivatalnok lakott, akivel egy társaságba jártam és igen jó viszonyban voltunk. Az illető egy jó ismerős úri-család leányának a vőlegénye volt. Vadászaton meghűlt és erős tüdőgyulladást kapott. Mivel legényember volt és hozzátartozói nem laktak helyben, barátai egy megbízható ápolónőt adtak melléje, akivel az orvos is és pedig éppen az illető járásorvos, akiről fentebb szó volt, nagyon meg volt elégedve.

Egy éjjel arra riadtam fel álmomból, hogy a hálószoba ablakán erősen zörgetnek. Kiugrottam az ágyból, az ablakhoz siettem és kérdeztem, ki zörget. A járásorvos hangja hallatszott, aki azt mondta, hogy a szobán forgó beteg lázalmában, önkívületi állapotban rálőtt az ápolónőre és most töltött puskával áll az ablakban, el kellene venni tőle a fegyvert és le kellene fektetni, mert

vagy mert esetleg ő maga a tettes, akkor nem segít más, mint az eset legapróbb részleteinek kinyomozása és az így nyert adatok ügyes felhasználásával a tanura bizonyítása. A tanu összeköttetése a tettelssel lehet személyi természetű (szerelem), lehet anyagi természetű, de lehet magával a nyomozott cselekménnyel összefüggő dolog is. Pl. egy csempészárság egyik tagja csempészes közben embert ölt; a többiek nem vallanak, nehogy a csempészes kiderüljön.

Sértetteket, tanukat és gyanúsítottakat a csendőrnek csak felismerés céljából szabad egymással szembesítenie.

Felismerés céljából szembesítést akkor eszközölhetünk, ha a tanu látta a tettet, vagy amikor a bűncselekmény színhelyére ment, vagy amikor távozott, vagy pedig működése közben. Szóba jöhet még a felismerés céljából való szembesítés alibi-bizonyításoknál is, amikor a gyanúsított azt állítja, hogy a bűncselekmény elkövetésének idejében más helyen tartózkodott és olyan személyekkel kell szembesítenie, akiknek őt látniok kellett, ha igazat mond.

A felismerés céljából való szembesítés igen egyszerűnek látszik. A csendőr elfogja a gyanúsítottat, szembeállítja a tanuval és a szembesítés már meg is történt. De micsoda értéke van az ilyen szembesítésnek? A legtöbb esetben semmi. Mindig szem előtt kell tartani, hogy a tanu a gyanúsítottat rendszerint rövid ideig látja, bizonyos távolságról, sokszor sötétben, hátulról, menekülés közben. Hogyan tudhassa hát a tanu a fényes nappal vele szembeállított gyanúsítottat határozottan felismerni és hogyan lehet egy ilyen felismerésre a bíróságnak a gyanúsítottat elítélnie? Már pedig a csendőrségi nyomozás célja az,

vagy meglő valakit, vagy meghül a hűvös éjszakában ingben a nyitott ablaknál, ami okvetlenül halálát okozza. Miután én a minap D. M. kisasszony öngyilkossága alkalmával szemrehányást tettem neki, miért nem keltett fel engem, most eleget tesz a felszólításomnak és kér, hogy intézkedjem. A községi hajduk hallották a lövést, érte jöttek, az ápolónő pedig — kinek nem történt baja, mert csak a lámpát lötte ki a beteg a kezéből — elmondta az esetet, de senki sem mer fellépni a beteggel szemben.

Nem akartam gyávának látszani, azért nyomban hálókabátot és papucsot húztam, feleségem marasztalása, kérlelése dacára elindultam. A feleségem, nem tehetvén mást, legalább felkeltette az inast és utánam küldte, mintha bizony az valamit használt volna.

Az inas futva jött utánam és figyelmeztetett, hogy ne menjünk el az ablak alatt, mert ő messziről látta, hogy a beteg még mindig az ablakban áll a puskával. Gondoltam magamban, mit ér, ha elkerülöm a veszélyt, hogy az ablakból rám lő, mikor nekem, úgy látszik, be kell mennem a szobába és el kell vennem tőle a puskát; ha ezt nem teszem meg, hiú kérdés lett volna, amit a D. M. halálesete alkalmával kijelentettem.

Amikor beléptem a házba, a hosszú folyosó végénél egy nyitott ajtóból világosság áradt ki. Ott volt a konyha, amelyben sápadtan ült az ápolónő, a háziasszony, annak az anyja, ott állt két községi hajdu és csakhamar odajött az inasom és a járásorvos is.

Én minden magyarázat nélkül gyertyát és gyufát kértem. Kérdezték, minek az? Mire én megmondtam, hogy be akarok menni a szobába és elveszem a betegtől a puskát. Erre valamennyien kórusban kérleltek, hogy

hogy az esetet minden részletében annyira kiderítse, hogy feljelentése alapján a bíróság a tettest nyugodt lelkiismerettel el is ítélhessen. Ha még figyelembe vesszük az észrevevés és a szembesítés között eltelt időt és hogy időközben a tanu az ügynek másokkal való megbeszélése is befolyásolhatta, látjuk, hogy nem is olyan egyszerű dolog a szembesítés.

Ha a csendőr azt akarja, hogy a felismerés céljából való szembesítés eredménnyel járjon, akkor először írassa le a tanuval az illetőt, akiről szó van és csak azután szembesítse őket. A szembesítés lehetőleg ugyanolyan körülmények között, ugyanolyan távolságból és megvilágítás mellett történjék, mint a valószínűségben találkoztak és ha lehet, a gyanusítottal is ugyanolyan állást kell fevételni, mint ahogy a kérdéses alkalommal állott vagy mozgott. Ha tehát a tanu holdvilágnál, lámpafénynél, gyertyafénynél, hátulról, oldalról, ablakon át stb. látta a gyanusítottat, a szembesítés alkalmával is ugyanígy és lehetőleg ugyanolyan ruházatban kell neki megmutatni.

De még ez sem elég, hanem 3—4 más, idegen személlyel is végre kell ugyanilyen módon hajtani a szembesítést és ha ezek közül is határozottan meg tudja nevezni a tanu a tettest, akkor a szembesítés sikeresnek mondható.

A fentiekből láthatjuk, hogy a felismerés céljából való szembesítést lehetőleg a megpillantás helyszínén kell eszközölni.

Igaz, hogy a Szut. 426. pontja szerint kettőnél több egyént nem szabad egymással szembesíteni, de ez nem ellenkezik a fent leírt szembesítési móddal, mert a csendőr ennél is voltaképpen csak a tanut és az általa felismerendő személyt szembesíti egymással,

ne tegyem, mert biztosan belém lő a második csőből. Én azonban azt feleltem, hogy ezt meg kell tenni, mást nem elm: az ablak csipkefüggönyét meglebbentette a légfeljebb annyit érünk el vele, hogy időközben halálosan megfázik a szegény ember.

Erre a fiatal háziasszony gyertyát és gyufát adott, én pedig a betegszobának a folyosó elején lévő ajtajához siettem. Megvallom, amikor meggyújtottam a gyertyát és megfogtam a kilincset, nem volt valami kellemes érzésem, de visszalépni már nem lehetett, ha férfi akartam maradni, tehát felfohászkoztam magamban, kinyitottam az ajtót és beléptem a szobába.

A gyertya gyenge fényénél rémes látvány tárult elém: az ablak csipkefüggönyét meglebenbtette a lég-huzat és mögötte az ugrásra kész tigris helyzetében állt a barátom: csak rövid hálóing volt rajta és sárga szalmakalap fekete-sárga szalaggal, a karimája elül felhajtvá, hátul le; ebből a keretből örült fényben villogtak szemei, arca tűzben égett, kezében pedig lövésre készen tartotta vadászfegyverét. Mindez persze nem tartott annyi ideig, amennyi alatt leírom, mert amint kinyitottam az ajtót, két ugrással előtte termettem és mielőtt egy mozdulatot tehetett volna, felütöttem a puská csövét. A fegyvert erősen markolva, közvetlen közelből a lázban égő szemekbe tekintettem és emlékszem, hogy csak azt mondtam: „De Pista!” A hangom hallatára mintha egy kis értelem csillant volna fel a szemekben. Amikor a puskacső már a mennyezetnek volt irányítva, egyszerre ott volt mellettem a három nő, a két hajdu, az inas és az orvos. A férfiak elvették a puskát, a nők pedig az ágyba vitték a beteget. Egészen

a másik 3—4 személyt csak azért veszi igénybe, hogy a tanu szavahihetősége vagy a felismerés biztossága felől meggyőződjék.

Ha egy és ugyanazon ténykörülményre több tanu áll rendelkezésre, csak annyit kell kikérdezni, ahánynak a kikérdezése a tényállást részletesen és kétségtelenül bizonyítja. A többi tanukat csak névszerint kell felsorolni lakhelyük és pontos címük feltüntetésével és azzal a megjegyzéssel, hogy ugyanazokat észlelték, mint az előbb felsorolt tanuk (megnevezni, hogy kik). Ennél azonban szem előtt kell tartani, hogy mindig inkább több, mint kevesebb tanu kérdezzünk ki, nem szabad tehát kényelemszeretből, vagy hanyagságból olyan tanuk kikérdezését elhagyni, akik az ügy részletes tisztázásához vagy bizonyításához hozzájárulhatnak. Csak ha az ügy teljesen tiszta és a tanuvalomások, valamint a gyanusított előadása annyira alá vannak támasztva tárgyi bizonyító adatokkal, hogy azok visszavonása a későbbi bizonyítást már nem befolyásolhatja, akkor éljen a csendőr ezzel az utasításadta jogával és ne töltse az idejét további nagyszámú felesleges tanu kikérdezésével.

Ha a tanuval a helyszínre vagy olyan helyre is el kell menni, ahol a tanu a cselekmény elkövetésekor vagy azután tartózkodott, ez is megvan engedve, mert ilyenkor mind a tanu, mind pedig a csendőr jobban tud tájékozódni és a tanu szavahihetőségét is könnyebben lehet ellenőrizni. Ha a kikérdezésnél valamilyen tárgynak az azonosságát kell megállapítani, akkor azt előbb a tanuval le kell iratni s csak azután szabad neki felmutatni.

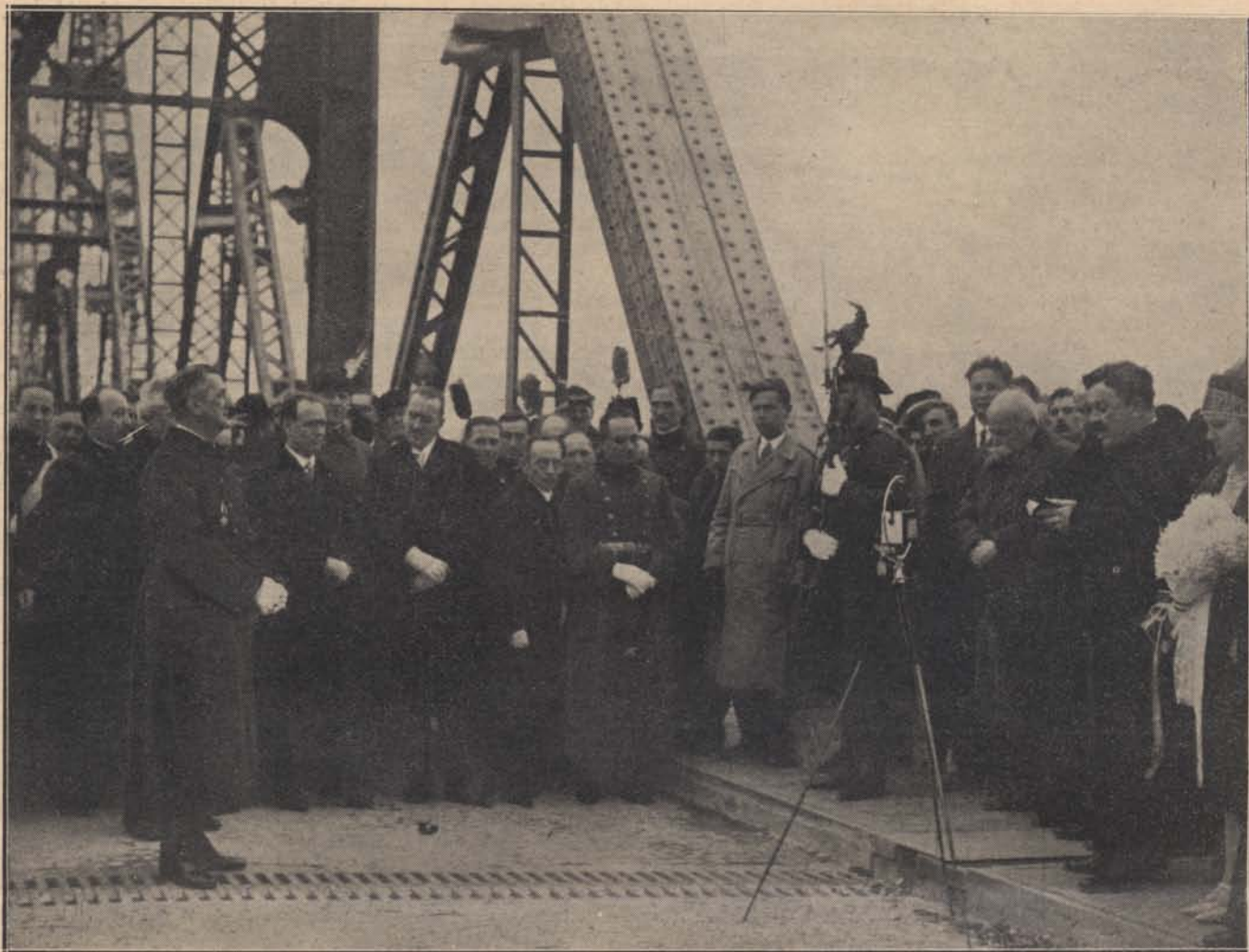
Ha a csendőr látja, hogy a tanu fél attól, hogy

megmerevedett és kihült. Mozdulatlanul feküdt az ágyban és az orvos szerint ez volt a betegség csúcspontja, a krízis, mely után vagy a katasztrófa következik, vagy a gyógyulás. Szerencsére az utóbbi jóslat teljesült és a beteg ettől kezdve fokozatosan javult.

A szoba csúnya látványt nyújtott, mert a sörétlövés egy része a lámpát törte széjjel, de az is lehet, hogy az ápolónő ijedtében elejtette, mert igen sok sörét hatolt be az ajtó mellett álló szekrénybe, ahol összetépte az ott függő férfiruhák nagyrészét.

Amikor V. I. már jobban volt, megkérdeztem tőle, mit álmodott, miért lőtt az ápolónőre és miért nem reám? Erre elmondotta, hogy az akkoriban sokat tárgyalt Vitális nevű alföldi betyárról álmodott, önmagát képzelte annak és amikor az ápolónő belépett a lámpával, azt hitte, hogy a csendőrök jönnek őt elfogni. Szerencse, hogy a községi hajduk nem mentek be, mert a fényes köpenyombok láttára okvetlenül tüzelt volna. Amikor én ráugrottam, egyrészt nem sok ideje volt a lövésre, mert a szoba csak 3—4 lépés széles volt és én két ugrással már előtte állottam, másrészt az önkívületi állapot dacára is derengett valami benne, félig-meddig felismert és talán azért nem lőtt. Erre kissé számítottam is, mert V. I. igen szeretett és nagyon hallgatott reám, tehát abban bíztam, hogy talán felismer és nem lő reám. Mindenesetre sohasem felejttem el azt a pillanatot, amikor beléptem a szobába és azt az érzést, amikor a puskacsövet felfelé nyomtam. Nem sokszor, talán sohasem voltam ilyen válságos helyzetben és az Isten különös kegyelme nélkül nagyon rosszul végződhetett volna a kaland.

Az új dunaföldvári Duna-hidat november 23-án avatták fel *Kormányzó Úr Öfjélméltósága* jelenlétében. A solti református lelkész imát mond.

a tanuzással járó időmulasztását vagy költségeit nem térítik meg, akkor figyelmeztesse, hogy neki a Bünvádi Perrendtartás 223. §. szerint tanudj jár, még pedig: utiköltség és a napi- vagy hetibérből élőknek a mulasztott időnek megfelelő kártalanítás, más tanu- nak, ha a lakóhelyén kívül 8 km-re eső helyre kell mennie, állásához mért ellátási díj. A tanudjra való igényt azonban a bírósági vagy hatósági kihallgatás alkalmával, vagy ettől számított két nap alatt a kihall- gató bíróságnál (hatóságnál) be kell jelenteni, külön- ben az igény elenyészik.

Egy másik alkalommal a gyanúsított kikérde- zésének szabályaival fogok foglalkozni s akkor bőve- ben fogom az alibi bizonyítását tárgyalni; itt csak annyit, hogy a gyanúsított tanuinak vallomását, ak- ikel azt akarja bizonyítani, hogy a kérdéses eset alkal- mával másutt volt, tehát nem lehetett a bűncselek- mény színhelyén, nagyon gondosan és nagyon apró- lékosan kell ellenőrizni. Ezt az ellenőrzést úgy kell foganatosítani, hogy a csendőr elsősorban az után puhatol, hogy a kérdéses időben hol volt a tanu és hogy az általa állított helyen és időben lehetett-e együtt a gyanúsítottal. Puhatolás tárgyává kell tenni a tanu és a gyanúsított egymáshoz való viszonyát, a tanu szavahihetőségét, előéletét és egyéb viszonyait is.

Már fordult elő eset, hogy a gyanúsított alibi- tanuja határozottan állította, hogy a gyanúsítottal a

kérdéses időben együtt kártyázott a saját lakásán. A puhatolások során aztán beigazolást nyert, hogy a tanu a kérdéses időben egy 18 km-re lévő községben látták; a vallomás valótlansága nyilvánvalóvá vált és a tanu be is ismerte, hogy csak a barátját akarta menteni.

Rám kiabált három rendőr.*

írta: SZLADEK BARNA ny. százados.

Ha Nagy Emil v. igazságügyminiszter úrra Angliá- ban két és fél évi ott-tartózkodása alatt egyszer se kiabált rá a rendőr, ennek három oka lehetett:

1. nyolcmillió ember szuggesztív hatású szokásának engedelmeskedve, ő is betartotta a közlekedési szabá- lyokat;

* Ilyen cím alatt *dr. Nagy Emil* volt igazságügyminiszter úr a *Pesti Hírlap* mult vasárnapi számában Budapest közle- kedési rendjét kifogásolta. Cikkének lényege az, hogy a buda- pesti utcai közlekedési szabályok túlságosan gyámkodóak, a közlekedési rendőrök pedig e helytelen szabályok túlbuzgó végrehajtása közben szükségtelenül és túlerélyesen zaklatják a járókelőket. A cikkíró ezt, főleg az idegenforgalom szem- pontjából, károsnak tartja. *Szladek Barna* ny. százados úr vá- laszát változatlanul közöljük, megjegyezzük azonban, hogy annak a külföldi közönség példás utcai fegyelmére vonat- kozó megállapításaival nem értünk teljeseen egyet. Szerk.

Hindenburg, német birodalmi elnök meleg barátsággal fogadta gr. Bethlen István miniszterelnökünket, berlini hivatalos látogatása alkalmával.

2. megszegte azokat, de a közlekedési rendőr nem vette észre;

3. megszegte a közlekedési szabályokat, a rendőr észre is vette, de a kivételszámba menő esemény felett való elcsodálkozásában elfelejtette kötelességszerű rendőri teendőinek gyakorlását.

Mert — és ez a lényeg — ha valaki Londonban órával a kezében odaáll egy forgalmas keresztezési pontra és egy olyanvalakit akar felfedezni a közlekedő közönségből, akinek eszébe jutna lelépni a gyalogjáróról, mielőtt a lámpa — mondjuk — zöldet mutat, akkor legalább egy félóraig kell várni s ha ez a valaki végre „megvan”, akkor az illetőt nem kell Haudujudu-val köszönteni, meg lehet szólítani magyarul, mert biztosan pesti.

Meg lehet azután csinálni egyszer Pesten, akár a Rákóczi-úti, akár az Andrássy-úti körútkeresztezésnél, ennek a londoni próbának az ellenpróbáját. Alljon oda valaki órával kezében a keresztezéshez, álljon ott egy félórát és meggyőződést fog szerezni, hogy a félórának minden percében, tehát legalább harmincszor, lesz valaki, aki a jelzőlámpa sárga-zöld-piros jelzésével mitsem törődve, át akar vágni a másik oldalra.

Ha azután ezt az ellenpróbát megcsináltuk, meg fogjuk érteni, miért nem ment az símán Nagy Emilnek Budapesten, ami Londonban minden incidens nélkül sikerült.

Igen. De ha ez csakugyan így van is, miért „kiabál” a rendőr, miért nem figyelmezteti a „járókelőt” csendes, udvarias hangon?

Hát ez a „rákiabálás” a rendőr részéről sem nem veleszületett durvaság, sem pedig rendőri nevelés és kiképzés útján beoltott faragatlanság, hanem a fizikai és akusztikai törvényeknek alávetett kényszerűség. A közlekedési szabályok megszegő valaki és a közlekedési rendőr között ugyanis rendszerint 20—40 lépésnyi távolság van. Az utcán zaj, autótülkölés és villamoscsilingelés. A rendőr

tehát kénytelen az akusztikai és fizikai törvényekkel számolni s hangját oly magasra emelni, hogy az illető, akihez mondanivalója adresszáva van s aki ilyen esetekben amúgyis nagy hajlandóságot mutat a nagyothallásra, azt meg is hallja. Még soha nem hallottam rendőrt kiabálni Budapesten akkor, amikor a „partnere” két lépésnyire állott tőle. Viszont még sohasem hallottam embert suttogva beszélni, ha az, akivel közölnivalója volt, tőle 20—40 lépés távolságban állott. A „rákiabálás” tehát semmiféle bővebb magyarázatra nem szorul.

A magyar rendőr udvarias. Olyan előzékeny, udvarias, akár angol kollégája, a „Boby”. Annak dacára, hogy Bobyt az angol közönség veleszületett fegyelemérzékénél és gentlemanlike-jénél fogva szeretettel támogatja, nálunk pedig a nem nagyon megtisztelő „Andris” nevet adták neki és személyét sokszor összetévesztve a mindenkori jó vagy rossz kormányval, nemcsak kabarékonferánszok elnyűhetetlen témájául választják, hanem az ő személye gyakran az is, akin a felgyülemlett politikai vagy egyéb közérdekű keserveket ki lehet engedni.

Jól tudom, hogy Nagy Emil Önagyméltóságának távolról sem állott szándékában a budapesti rendőrt az ő személyében megsérteni és őt mint durva, csiszolatlan frátert odaállítani a nagyközönség elé. Jól ismerem azonban az olvasóközönség nagy százalékának pszichéjét is és jól megindokolható aggályaim vannak, hogy ennek a cikknek nyomán sok ujságolvasó olyan képet alkot magának a budapesti közlekedési rendőrrel, amely erősen szubjektív tapasztalatokra felépített, egyoldalú megvilágításban tünteti őt fel, tehát nem hű.

A budapesti rendőr udvarias. Erről lépten-nyomon meggyőződhetik bárki, bármilyen alkalommal és ha van

Várkonyi Béla alattyáni örsbeli csendőr 1926 szeptember 14-én szolgálatteljesítés közben beleesett a járőrvezetője szuronyába és halálosan megsebesült. A budapesti kerület tisztii és altisztii karának bajtársias érzése most síremléket emelt számára az alattyáni temetőben.

Jellemző kép, hogy az olaszok hogyan tudnak lelkesedni s hogyan lelkesednek különösen Mussoliniért.

valami kifogásolnivaló a közönséggel szemben való érintkezési módjában, úgy legfeljebb az udvariasságnak kissé túlzott formája az. Megfigyelheti bárki, hogy ha valaki a rendőrhöz megy és tőle valamit kérdez, a rendőr mechanikusan sapkájához emeli a kezét, köszönti a kérdezőt, tekintet nélkül korára, nemére, állására, ruházatára és akkor is, ha ennek az illetőnek viszont eszébe se jutott, hogy a kalapját megbillentse vagy — ha nő — a fejével biccentsen. Nem az a kifogásolnivaló, hogy a rendőr, mint csak végrehajtó közeg, érvényt szerez a közlekedési szabályoknak, hanem inkább az, hogy a rendőr „Vigyázz!”-állást vesz fel és tiszteleg annak a fésületlen facér cselédleánynak, — vagy ha úgy tetszik, — annak a monoklis, raccsoló ficsúrnak, aki odamegy hozzá és megkérdezi tőle, hogy melyik villamos megy a Teleki-térre. Ez lakájszerű — és a rendőr nem lakáj. Ez az egyedüli, amire a felsőbb hatóságok figyelmét fel lehetne hívni. Tisztelegjen a rendőr, de csak annak, aki őt köszönti, különben elég a tisztelgés nélkül megadott — természetesen minden esetben udvarias — felvilágosítás.

Ami az idegenforgalomnak és a rendőrnek, illetve a rendőr viselkedésének egymáshoz való viszonyát illeti, tagadhatatlan, hogy adódhatnak olyan helyzetek vagy jelek az utcai közlekedésben, amelyeket az óriási forgalomhoz szokott idegen talán szokatlannak, egyik-másik vonatkozásában talán molesztálóknak is talál. Mondjuk, — bár én kételkedem ebben — akadnak ilyen idegenek. Nos, hát akkor is legyenek megnyugodva azok, akik az idegenforgalmunkat ettől, éppen csak ettől féltik, hogy ez a csök-

kenő idegenforgási tendenciát eredményezhető veszedelem úgy aránylik a többi nagy — az idegenforgalomra befolyással bíró — koefficienshez, mint a légy az elefánthoz.

Ha már az idegenforgalomról beszélünk, mondjuk meg már azt is egyszer őszintén, — nincs benne semmi szégyen — hogy mi semmiféle reklámmal, semmiféle trükkel, semmiféle kedvezménnyel, különösen pedig azzal nem, ha a közlekedési rendőr lanyhábban és közömbösebben végzi feladatát, az idegenforgalmat közép- és nyugateurópai arányokra növelni soha nem fogjuk tudni, mert az ország összességében — ne beszéljünk most fekvésről, Halászbástyáról, parlamentről — és mai megcsonkítotttsága mellett megközelítőleg sem tudunk oly változatos kaleidoszkópot nyújtani az idegennek, mint a nyugati országok bármelyike. Ez a főok, amit eliminálni semmiféle mesterséges eszközzel nem lehet. Nincs kaleidoszkóp, legfeljebb a borraalók sokféleségében. Van aztán még egy belső, kardinális hiba a borraalón és egyéb nyúzáson kívül. És pedig az, hogy ha illusztris, hivatalos vendégeink érkeznek, úgy agyontraktáljuk, agyonbározzuk őket már az első éjszaka, hogy másnap nem érdekli őket se Halászbástya, se János-kilátó, csak az, hogy a gyomorégéstől és főfájástól hogyan szabadulhatnának meg.

Ha nem is túlsűrűn, én is kerülök érintkezésbe idegenekkel. Hallottam már őszinte véleménynyilvánításokat a túltraktálásról, a borraalózásról és különböző, az ő szemükben érthetetlen dolgokról, de soha nem hallottam, hogy valaki idegen fennakadt volna azon, hogy vörösre állított jelzőlámpa mellett a közlekedési rendőr nem engedte át az

utca másik oldalára. Ha minden olyan volna nálunk, mint éppen az utca rendje és mint a rendőr viselkedése, egyike volnánk a legboldogabb országoknak. Ha tehát idegenforgalomról beszélünk, legyünk tisztában azzal, hogy a borralozás, ruhatári díjak, 50 és 100%-kal drágított szobák, meg a sok satöbbi sokkal nagyobb mértékben ütnek el az idegennek hazájából szokásaitól, mint éppen a közlekedési rend és annak betartása felett való örökös.

Nehogy túlhosszúra nyúljon, lezárom a cikket. Céлом nem az volt, hogy pontról-pontra, mondatról-mondatra megcáfoljam az idézett cikkben foglaltakat; különben is állandó olvasója és élvezője vagyok a Nagy Emil-cikkeknek, tehát tudom azt is jól, hogy a cikk nagyjából csak stafázsa volt egy-két megjegyzésnek és gondolatnak, amelyeknek viszont már semmi közük nem volt a rendőrhöz, mégis — ismételnem kell — mert az olvasóban előítélet, elfogultság verhetne gyökeret a rendőrrel szemben, azért akartam néhány sugarat vetíteni a túlárnyékolt helyekre.

Meg aztán még volt egy oka annak, hogy nem akartam a cikkben foglaltak részletes taglalásába bocsátkozni. A Pesti Hirlapnak ugyanezen számában ott volt a lyoni katasztrófa, egy kínai város hatezer lakosának lemészárlása kommunisták által, az orosz dumping s egy csomó olyan külföldi és részben belföldi nagyon komoly probléma, szerencsétlenségek, lelki, politikai, gazdasági, szinte hallható kínosan nyögő vajadások, hogy úgy érzem, nekünk talán nem is volna szabad most ilyen nagyon kicsi eseményeknek, jelenségeknek részletes taglalásával foglalkoznunk, mint amilyen ez a rendőri eset is volt. De azért, azt hiszem, még sincs igazam: az ilyen természetű cikkekre talán éppen nekünk nagyon is szükségünk van. Mert mellett, hogy a Nagy Emil-cikkek tanulságosak és élvezetesek, megvan az ilyen zsánerű cikkeknek az a megfizethetetlen tulajdonságuk is, hogy az azokba befoglalt apróbb vizsgálások, bajok, problémák eltakarják a nagyokat. S erre azért van nagy szükségünk, mert ha ez az akarva — nem akarva történő „eltakarás” nem lenne, akkor annak a kevés mosolygásnak is el kellene tűnnie az arcunkról, amit az utolsó 16 esztendő még itt-ott meghagyott.

Amikor a kóborcigány a csendőrök segítségét kéri.

Irta: KUNTÁR JÁNOS tiszthelyettes (Szombathely).

Ritka eset bizony, de megtörtént, hogy a kóborcigány, akinek még álmában is lúdbőrössé válik a bőre, ha csendőrre gondol, akitől kétségbeesetten menekül, mégis a csendőr támogatását kérje azoknak a törvényeknek a nevében, amelyeket elsősorban maga a kóborcigány nem szokott betartani.

Adony községben 1915 április 27-én 23 órakor, egy kellemes holdvilágos tavaszi éjszakán, az adonyi csendőrök éjjeli nyugalma hosszas csengetés zavarta meg. Éppen ébren lévén, magam siettem az erélyes csengetés okáról meggyőződni. Amint az ablakon kinéztem, legagyobb ámulatomra Rafael Sándor jól ismert kóborcigányt láttam, amint a csengőt még mindig rángatja.

Erdeklődésemre kétségbeesetten panaszkolta el, hogy egy órával előbb Oláh Péter felsődabasi (Pest m.) kóborcigány az adonypusztaszabolcsi országúton tőle az egyik lovát és csikóját követelte, amit ő nem volt hajlandó átengedni. Ekkor Oláh az egyik lovat ki akarta fogni, ő azt meg akarta akadályozni, mire Oláh ostornyéllel többször fejbeverte és lovát tartó kezét is addig jütötte, amíg kénytelen volt a lovat elengedni. Így a lovat és csikóját Oláh elrabolta és Adonypusztaszabolcs irányába elhajtotta. Ő

Egy évtizeddel ezelőtt Pilsudszky marsall mentette meg Lengyelországot: megverte a támadó orosz vörös hadsereget. Azóta diktatori hatalommal irányítja Lengyelország sorsát, a legutóbbi választásokat is az ő népszerűsége döntötte el.

most azért jött az örsre, hogy a csendőröket nyomozásra kérje és felajánlotta, hogy a megmaradt egylovas kocsiján a csendőröket Oláh üldözésére elviszi.

Különösnek tünt fel a cigány e szokatlan panasza, mert tapasztalatból tudom, hogy a kóborcigány kóborcigány társával szemben, ha az vagyoni, vagy élete elleni cselekményt követ is el, a legritkább esetben fordul a törvényes igazságszolgáltatáshoz, még ritkább esetben megy panaszával a csendőrséghez. Hanem vár az alkalomra, amikor maga vesz elégtételt, vagy megtorlást a rajta elkövetett jogtalanságokért.

A cigányt beengedtem a laktanyába s a lámpa fényénél alaposan átvizsgálva láttam, hogy fején még akkor is vérző súlyos sérülések, jobbkarján pedig hüvelykújj vastagságú kékes véraláfutásos sérülések vannak. Hinnem kellett tehát, hogy valóban megtámadták.

Osztovics Ferenc népfelkelővel azonnal Oláh üldözésére indultunk.

Ütközben megtudtam Rafaeltől, hogy Oláh az elrabolt lovakkal, miután azok fáradtak voltak, valószínűleg Alsóbesnyő pusztája közelében levő Négyeshatárdomb dülön táborozó cigánykaravánjánál tölti az éjszakát.

Alsóbesnyő pusztára érve, Wolf József intézőt — aki különben is szívesen állt mindenkor a csendőrközvetítésére — felkölthetve, tervemet a cigányok bekerítésére vele közöltem. Mire az intéző és az uradalmi császár vadászpuskával, négy uradalmi kocsis pedig vasvillákkal felfegyverkezve segítségemre jöttek.

A Négyeshatárdomb közelében 2 óra tájban már messziről észrevettük a cigánykaraván lovait, melyeknek lábai béklyóba voltak kötve, egyébként szabadon, felügye-

let nélkül legelésztek az uradalmi lucernásban, az intéző nem kis bosszúságára.

Tervem szerint az alvó cigánytábort 200 méter távolságban körülvevők. Mellettem az intéző, másik oldalon pedig Rafael cigány haladt, aki a közelben legelő lovak közt megmutatta a tőle elrabolt lovat és csikót. Alig közelítettük meg a cigánykaravánt 100 méterre, a cigányok felől hatalmas fehér juhászkutya rontott felénk dühös ugatással. Az eddig mozdulatlan cigánytábor, mint egy megbolygatott hangyaboly, megmozdult s talpon termett. Ebben a pillanatban dördült el az intézőnek a reátámadó kutyára irányított lövése. Erre az egész cigánykaraván keserves jajgatással a földre vetette magát. Ezt a pillanatot felhasználva, gyorsan a cigányok közt termettünk. Oláht, mielőtt még ijedtségéből magához tért volna, megbilincseltem. Járórtársam pedig a többiek segítségével az egész cigánykaravánt összeszedte, úgy, hogy egy cigánynak sem sikerült megszöknie.

Hogy az intéző afeletti dühében, mert a kutya ugatásával jöttünk elárulta, avagy tényleg a kutya támadása elleni védekezésből lőtt-e a kutyára, azóta sem kutattam. Annyit azonban el kellett ismernem, hogy ennek a lövésnek köszönhető a gyors és könnyű eredményt. Mert, ha a váratlan lövés hatása alatt a cigányok nem rémültek volna meg annyira, bizony akkor pillanatok alatt a szélrózsa minden irányába futottak volna szét (összesen 32-en voltak) s' összefogásuk nem kis munkánkba került volna.

A lövés egyébként a kutyán kívül mást nem sértett meg. A sérült kutyát az intéző magánál ápoltatta s pár hét múlva teljesen meggyógyult s mert a cigányok a kutya feletti tulajdonjogukat igazolni nem tudták, a hatóság azt továbbra is az intézőnél hagyta. Így a kutya, mint a puszta hű és éber őre, változatlan hűséggel teljesítette továbbra is a most már nemesebb szolgálatát.

Oláh Péter kóborcigány a rablást beismerte s az adonyi kir. járásbírósnál előzetes letartóztatásba került. Rafael Sándor pedig még aznap átvette elrabolt lovát és csikóját. Rafael a legnagyobb örömmel köszönte meg a „naccságos és tékintetes kerületi érmester urnák kigyas fáradozását”, hozzáfűzvé, hogy az egyszer még sem hazudott s mégis csak igazat mondott a — kóborcigány. Hálaalkodva áldotta meg a törvény bölcsességét és igazságosságát, mely még a bajba jutott kóborcigánynak is oly gyorsan és pártatlanul nyújtotta segítségét.

Oláh Péter nem lett volna méltó kóborcigány mivoltához, ha csak oly könnyen beletörődik megérdemelt sorába. Szűk volt neki szörnyen az adonyi járásbírósi fogda. Elfogatását követő második hét szombatján alkonyat tájban az öreg Csizmadia Sándor adonyi kir. járásbírósi fogházor oly erővel rohant az adonyi őrszlaktanyába, hogy az ajtót majdnem sarkostól kidöntötte. Láttára rögtön rosszat sejtettünk, amit a fogházor szakadozott szavaival csakhamar be is bizonyított. Jelezvé, hogy pár perccel előbb, midőn a járásbírósi udvart Oláh cigánnyal söpötte, a cigány őt hanyattlökte a földre és megszökött. Segítségét kért a cigány elfogásához.

Az őrs egész legénységével rögtön Oláh kereséséhez fogtunk, de a széleskörű nyomozás sem járt eredménnyel. Nem került meg Oláh később sem, mert a „Bűnügyi Közlések Lapjában” évekkal később is olvastam a nevét a körözött egyének rovatában.

Csizmadia fogházor a szokás körülményeit a következőképpen adta elő. A kérdéses napon Oláhhval a járásbírósi kökerítéssel körülvevő udvarát söpötte, maga pedig fegyveresen őrködött mellette. Mikor Oláh a söprésel végzett, már alkonyodni kezdett s a szemetet kezdte elhordani. Amint közvetlen a fogházor előtt Oláh a szemétért a

földre nyúlt, abban a pillanatban fellökte a fogházort, azután megszökött.

Az eset után Csizmadia bácsi nemsokára nyugalomba ment, de mindig röstelkedve hallgatta, ha valaki Oláh esetét említette. Oláh kézrekerítése végett még nyugalomba vonulása után is a legfárasztóbb vállalkozásra kész lett volna, azzal a hű óhajjal, hogy csak még egyszer kerülne keze ügyébe Oláh... nyugodtabban halna meg.

KÜLFÖLDI CSENDŐRSÉGEK.

A francia csendőrség.

(44. közlemény.)

Ha 6 havi csendőrségi szolgálat után a szükséges ismereteket elsajátították, esküt tehetnek és a csendőrséghez mint próbacsendőrök felvehetők.

Felvételi feltételek.

A felvételi feltételek a következők:
Hadiszolgálatra való alkalmasság és legalább 164 cm testmagasság.

Legalább kielégítő elemiiskolai előképzettség.

Jó minősültség.

Büntetlenség.

Rendes életmód és jó magaviselet.

Rendelkezések a javaslatlételre.

A felvételi javaslatokat a mögöttes országrészben szolgáló katonákról a táborparancsnokság, a hadszíntéren lévők-ről a hadtestparancsnokok szerkesztik és terjesztik elő a miniszternek (csendőrségi osztálynak). Ezek a parancsnokok a felvételi kérelem előterjesztését meg nem tagadhatják. A javaslatnak magában kell foglalnia:

1. Az érdekeltnek a közötte elöljárók véleményével ellátott kérelmét.

2. Büntetési jegyzőkönyvi kivonatot.

3. Tollbamondás útján írt egy oldalnyi szöveget, amelyben a hibákat piros tintával alá kell húzni.

4. Az Országos Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal értesítését.

5. A jelentkező lakhelye szerint illetékes csendőrség jelentését, annak és, ha nős, feleségének magatartásáról és erkölcseiről.

Kinevezések és beosztások.

A jelentkezőket a miniszter nevezi ki.

A légióparancsnok ezeket a pótcsendőröket azokra az örsökre osztja be, amelyekben létszámihiány van. Ennél a beosztásnál azonban szem előtt kell tartani, hogy a pótcsendőr abban a kantonban, amelyben a lakóhelye volt, nem szolgálhat és hogy egy örsön egynél több pótcsendőr szolgálatot nem teljesíthet.

A pótcsendőrnek próbacsendőrökké való átminősítését a légióparancsnok végzi. Ezeknek a száma azonban légiónként nem lehet több a pótcsendőrök $\frac{3}{5}$ -öd részénél.

A légióparancsnok azoknak a pótcsendőröknek a számára, akik esküt tettek, az eskütelét tanúsító igazolványt állítanak ki.

Zsold.

A gyalog- és lovas pótcsendőrök havonként 103 frank zsoldot kapnak, tehát 9 frankkal kevesebbet, mint a próbacsendőrök.

Az esküt tett pótesendőrök zsoldja a próbaesendőrökével azonos.

Ruházat, felszerelés, fegyverzet.

A csendőrséghez beosztott pótesendőrök a hadseregénél kapott tárgyakkal, felszereléssel és fegyverzettel vonulnak be. A csendőrség kezelési bizottságai a pótesendőrök által magukkal hozott tárgyakkal azokat, amelyekre a csendőrségnél szükségük nincsen, a katonai raktáraknak visszakiüldi. A pótesendőröknek ruházatára nézve külön rendelkezés intézkedik.

Lovas felszerelés.

Azok a pótesendőrök, akik lovas szolgálatra jelentkeztek, lóval és lófelszereléssel vonulnak be.

A lovak részére szükséges lótápot a csendőrség adja.

A lófelszerelés továbbra is a hadsereg tulajdona marad, de annak jókarbantartása és pótlása a csendőrséget terheli.

Ehelyezés.

Az elhelyezést úgy kell biztosítani, ahogy külön szabályok a tartalékos és népfelkelő csendőrök elhelyezésére rendelkeznek.

Há a pótesendőröknek a szolgálati idejük lejárt, azokat eredeti csapattestükhöz lovakkal, tárgyaikkal, lőszerelvényükkel, szerelvényükkel s fegyverükkel kell visszakiüldeni.

Azokra a tárgyakra nézve, amelyekkel a kezelőbizottság által lettek ellátva, külön rendelet intézkedik.

Szolgálat.

A pótesendőrök ugyanazon feltételek mellett alkalmazhatók, mint a próbaesendőrök.

(Folytatjuk.)

CSENDŐR LEKSZIKON.

176. Kérdés. Egy falusi vendéglős üzletkörének megjelölése végett cégtábláján a „Szálló” megjelölést is használja s ezt arra alapítja, hogy a vendéglős helyiségeihez egy vendégszoba is csatlakozik s itt egyeseknek szállást ad. Jogosítva van-e a vendéglős a „Szálló” feliratot használni és a vendéglős iparigazolvány szállóvendégek fogadására feljogosítja-e?

Válasz. A fogadó- (szálló-) ipar engedélyhez van kötve s ha arra valakinek külön engedélye nincsen, gyakorolni nem szabad. Ha tehát vendéglős fogadó-ipart is akar gyakorolni, erre külön iparigazolványt kell kérnie, mert a vendéglős-iparigazolvány nem pótolhatja a fogadó-ipar gyakorlására szóló külön jogosítványt.

Ha ennek ellenére valamely vendéglős fogadó-ipart üz, az 1922. évi XII. t.-c. 127. §-ának 1. pontjába ütköző iparügyi kihágást követi el, ha pedig üzletkörének megjelölésénél a közönség megtévesztése végett oly feliratot használ, amelyre nem jogosult, az idézett törvény 126. §-ának 1. pontjába ütköző iparügyi kihágást követi el.

Mindkét kihágás elbírálása a közigazgatási hatóság, mint rendőri büntetőbírság hatáskörébe tartozik.

Minthogy a fennálló jogszabályok szerint nem tekinthető a fogadó-ipar gyakorlásának a csárdákban szokásos szállásadás, felfogásunk szerint az sem tekinthető a fogadó-ipar gyakorlásának, ha falusi vendéglőben, más szálló hiányában, a vendéglős egy-egy vendégnek néha szállást ad. A fogadó-ipar törvényes meghatározása ugyanis a következő: Fogadó-ipar az az ipar, amelynek célja embereket a szükséges bútorzattal és egyéb berendezési tárgyakkal ellátott szobákban keresetszerűen elhelyezni és ezzel kapcsolatosan kiszolgálni.

A törvényhatóságoknak és a megyei városoknak jogukban áll az engedélyhez kötött iparok gyakorlását szabályrendeletben szabályozni. Ezek a szabályrendeletek a helyi viszonyok figyelembevételével állapítják meg az ipar gyakorlásának módját, természetesen az ipartörvény rendelkezéseivel összhangban.

Mihelyt tehát valamely engedélyhez kötött ipar gyakorlásának módja forog kérdésben, a helyhatósági szabályrendelet ismerete is fontos.

177. Kérdés. Mily módon történik az engedélyhez kötött iparok gyakorlásának hatósági ellenőrzése?

Válasz. Az engedélyhez kötött iparok gyakorlásának ellenőrzését oly hatósági közegek végzik, akik evégből külön meghatalmazással vannak ellátva. Az illető iparos tehát csak az ily meghatalmazással ellátott hivatalos közegeket köteles bebecsátani üzlethelyiségébe, még pedig bármikor, tehát éjjel is és akkor is, ha ott az üzem éppen szünetel. Az ily hivatalos közegnek joga van az üzletvitel ellenőrzése végett szükséges könyvekbe betekinteni, más üzleti könyvek felmutatását, amelyek ebből a célból nem fontosak, nem kívánhatja. A törvényes szabályok e tekintetben az illető hivatalos közegre szigorú titoktartásra kötelezik s az így megtudott dolgokat csak hivatalos célra használhatja fel.

A csendőrré nézve tehát, mint látjuk, az engedélyhez kötött iparok üzletmenetébe való beavatkozás kényes kérdés. Nem szabad addig eljárnia, amíg az iparhatóságtól írásbeli felhatalmazást nem kapott s akkor is csak felhatalmazása keretében járhat el, mert jogos tiltakozásnak és feljelentésnek teszi ki magát.

Ez a szabály természetesen nem vonatkozik arra az esetre, amikor valaki jogtalanul üz engedélyhez kötött ipart, sem arra az esetre, amikor a csendőr fellépésének nem az üzletvitel ellenőrzése a célja, hanem eljárásának más jogalapja van. Az üzletvitel ellenőrzésén itt főleg azt értjük, amikor a csendőr azt akarja megállapítani, hogy az illető iparos nem lépi-e túl az iparigazolvány kereteit. Ebben az esetben tehát a fent mondtak értelmében mindig az iparhatóságnál kell elsősorban megtudnia a szükséges adatokat s eljárása törvényszerűségének nagyobb biztosítása végett ettől a hatóságtól írásos meghatalmazást kell kieszközölnie.

178. Kérdés. Gyanu merül fel, hogy egy vendéglőben alkalmazott felirónő a vendéglős tudtával és hozzájárulásával a vendéglős helyiséggel kapcsolatos lakószobájában hálóvendégeket fogad s azokkal titkos kéjelgést üz. Mily jogszabályokba ütközik ez az állapot s mi a csendőr helyes eljárása ily esetben?

Válasz. Mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy törvényes szabályokba csak a keresetszerű kéjelgés ütközik. Keresetszerű kéjelgést pedig csak az a nő (kéjné) üzhet, aki magát a rendőrhatalóságnál a kéjnékről vezetett nyivántartásba bejegyezteti és magát hatósági rendszeres kötelező orvosi vizsgálatnak veti alá.

Aki kéjelgést bejegyzés nélkül keresetszerűen üz: titkos kéjné.

Ha bizonyos tények alapján az a gyanu merül fel, hogy valamely szállóban vagy hasonló üzemben a vendégeket kiszolgáló, vagy az azokkal érintkező nő alkalmazott titkos kéjelgést üz, vagy fertőző nemibetegségben szenved, a rendőrhatalóság az illető nőj alkalmazottat hatályosabb ellenőrzés végett kötelezőleg felhívhatja arra, hogy egészségi állapotát záros határidőn belül hatóságilag igazolja. Aki ebbeli kötelezettségének igazolatlanul nem tesz eleget, erkölcsrendészeti kihágást követ el (160.100/1926. B. M. számú rendelet 59. §.), amelynek elbírálása a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntetőbírságok, a m. kir. államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

A rendőrhatalóságok kötelesek szigorú ellenőrzés alatt tartani azokat a helyeket, amelyekről alaposan gyanítható, hogy az üzletszerű titkos kéjelgésre alkalmas és helyet adnak és kötelesek a keresetszerű titkos kéjelgést minden megengedhető eszközzel megakadályozni.

Nagy közérdek a titkos kéjelgés hatósági üldözése, mert a közegészségügyi előmozdításának egyik legfőbb eszköze. Amde, mint a fentebbiekből látjuk, óvatosságot igényel a hatósági fellépés, mert az eljárás jogszerű, a keresetszerű titkos kéjelgés, általában nehezen bizonyítható.

A csendőr tehát csak bizonyítható tények alapján lépjen fel és ajánlatos fellépését elsősorban azokra az esetekre fordítani, amikor egyes foglalkozástalan nők a titkos kéjelgést nemcsak keresetszerűen, hanem egyenesen keresetforrásként üzik. Átkutatás esetét kivéve pedig (Szut. 477. pont) lehetőleg ne válassza a bizonyítékszerzésnek azt a kockázatos módját, hogy bizonyítékszerzés végett a titkos kéjelgőkön rajtaüssön, hanem óvatos tájékozódás és nyomozás megejtése után a kiderített tényeket hozza a közigazgatási vagy rendőri hatóság tudomására s további lépéseit ezekkel a hatóságokkal egyetértve tegye meg.

A csendőr vegye figyelembe, hogy a sejtelen még nem

gyanu s a magánlak szentségét megháborítani csak megokolt esetben szabad. Ha azonban tények és bizonyítékok birtokában van, a legszélesebbkörű eljárásra fel van jogosítva, különösen, ha oly helyiségekben üzött titkos kéjelgésről van szó, amelyekben a Szut. 361. pontja értelmében a csendőr minden korlátozás nélkül gyakorolhat ellenőrző és meggátoló közbiztonsági szolgálatot.

179. Kérdés. *A mezőőr a mezőrendőri kihágáson tettenért két egyénre sörétre töltött fegyverből megijesztés végett rálő. A két egyén mindegyike 8 napon belül gyógyuló testisérülést szenved, de magánindítványt egyik sem tesz. Hivatalból üldöző bűncselekményről lehet-e szó ebben az esetben?*

Válasz. A mezőőr cselekménye a Btk. 279. §-ába ütköző szándékos emberölés büntetvének kísérlete a Btk. 65. §-a szerint. Az ítélőbíróság dolga megvizsgálni és értékelni azt a védekezést, hogy a lövés csak ijesztés végett s nem ölés szándékával történt. A mezőőrnek tudnia kellett, hogy lövése a megfelelő helyi viszonyok (távolság, a lövés iránya) szerint kioltathja a két egyén életét. Ha ezt tudta, az eredményt akarnia is kellett, hiszen a tudattól az előrelátható eredmény akarása elválaszthatatlan. Az az esetleges védekezés szintén az ítélőbíróság elbírálása alá tartozik, hogy a mezőőr tévedésből használt sörétes töltény.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

A leglelkesebb tűzoltó, mint gyujtogató.

írta: K. SOMOGYI GÁBOR őrmester (Bicske).

A csendőr nyomozási képességét talán semmi sem teszi annyira próbára, mint a tüzesetek nyomozása. Mivel minden nyomozás a helyszínen veszi kezdetét, a tüzesetek nyomozását is ott kell kezdeni, pedig ez legtöbbször — sajnos — hiábavaló fáradság. Tudjuk tapasztalatból, hogy tüzesetek, illetve gyujtogatások helyszínén úgy bűnjel, mint nyom csak a legritkább esetben marad, mert az előbbi a meggyujtott tárggyal szintén elég, míg az utóbbit a tűz oltására minden irányból összefutó emberek, állatok és kocsik nyomai teljesen megsemmisítik. Sokszor kisegítette már a nyomozó csendőrt egy kéménybe épített gerenda, pedig talán szegény gerendának semmi köze sem volt a gyujtogatáshoz. De ott akadunk meg igazán a tüzeset nyomozásával, ahol az előbb említett gerenda sem segít és paraszat sem öntött ki senki sem. De minek fejtegetném a tüzesetek nyomozásának nehézségeit, tudja ezt minden csendőr és legjobban az, aki több tüzesetben nyomozott és többet derített ki, mint szerény jómagam.

Ha nyomozati tanulságok szempontjából nem is érdekel különösebb figyelmet, nem mindennapisága révén, úgy vélem, számot tarthat bajtársaim érdeklődésére az alábbi gyujtogatási eset.

Örskörletünkhöz tartozó Mány községben 1928 március hó 30-tól 1929 november hó 23-ig terjedő időben tíz esetben volt tűz. A tüzek minden egyes esetben a községnek hol az egyik, hol a másik részén a késő esti vagy az éjszakai órákban keletkeztek. Már a negyedik-ötödik tüzeset után a község előjárósága az állandó név éjjeliőr mellé külön soros éjjeliőröket is rendelt ki, akiknek ellenőrzésével minden éjszaka előjárók voltak megbízva. Így

akarták a tüzesetek szaporodásának elejét venni, de nem tudták. Alig mult el két-három hét, legfeljebb egy hónaps egy éjszaka ismét lángokban állt valamelyik gazda szénavagy szalmakazla.

Nyár lett. A lakosság úgyszólván aludni sem mert. Éjszakai portyázásaink alkalmával nem mehattunk el egy udvar vagy szérü mellett, ahol egy vasvillával felfegyverzett embert ne találtunk volna. A község utcáit ezenkívül még egyenruhás tűzoltók is portyázták. Mindenki gyujtogatót keresett, mindenki gyujtogatót várt, de fogni bizony nem fogott senki. Az emberek maguk között bizalmatlanok lettek, egyik a másikra gyanakodott.

A mi helyzetünk is nehéz volt. Ez a község tőlünk 6 km távolságra van, mely körülmény nyomozásunk eredménytelenségéhez ugyancsak hozzájárult. Mivel a tűz minden egyes alkalommal éjszaka támadt, az örs erről csak másnap telefonon értesült és egyetlenegyszer sem volt alkalma az örs járőreinek a tűz égése, illetve oltása alkalmával a helyszínen jelen lennie. A tüzeseteket követő napon bevezetett nyomozások során kikerdezett egyének pedig nem tudtak olyan érdemleges adattal szolgálni, ami eredményre vezetett volna. Szinte szégveltünk Mányra menni, mert éreztük, hogy a képesség és akarat dacára is, ezekben az esetekben tehetetlenek vagyunk. A reményt azonban nem adtuk fel. Mivel a tüzesetek leginkább szombat és vasárnap este, illetve éjszaka fordultak elő, azokat az egyéneket kezdtük figyelni és figyeltetni, akik az egész hetet távol töltik és csak szombaton jártak haza munkából. Megállanítottuk, hogy minden egyes tüzeset alkalmával vagy lakodalom, vagy valamilyen mulatság volt. Ki kellett terjeszkednünk a nyomozás során a legkisebb részletekre, hogy a lakodalmat tartó vőlegénynek vagy menyasszonynak van-e haragosa, aki esetleg azért csinált volna tüzet, hogy kárt okozzon vagy csupán hogy a jó hangulatot megszakítsa. Mulatság idején történt tüzesetek nyomozása alkalmával különös figyelmet fordítottunk azon kocsmárosokra is, akiknél akkor nem volt mulatság. Nem hagytuk felfedezni kívül a mulatságot gyűlölő egyéneket sem. Köztudomású, hogy egyes emberek irigysége és bosszúvágya határtalan és bizony az is megtörténhetett volna, hogy egy kocsmáros csak azért gyujtogasson, hogy üzletfársának ezzel kárt okozzon. Piromániára is gondoltunk. Egy esetleges ilyen egyén megfigyelésére felhívtuk a község előjáróságát, felkértük az önkéntes tűzoltóság értelmesebb tagjait is, valamint sokakat a lakosság közül.

Minden fáradozásunk eredménytelen maradt. Következett a hatodik, hetedik és így sorban a tizedik tüzeset. Itt nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy a írási főszolgabíró Székesfehérvárról polgári ruhás detektív kiküldését is kérte, ki egy napon tényleg meg is érkezett és nyomozáshoz fogott. Két nap mulva pedig, úgy, ahogy jött, hazament.

1929 november hó 24-én reggel megszólalt a telefoncsengő és a mánvi jevző arról értesített bennünket, hogy az éjszaka folvmán Udvardi Ignác r. kath. plébános szalmakazla leégett. Kovács László csendőr járőrtársammal azonnal felszereltünk s néhány perccel később egy alkalmi autóval Mányra mentünk. Meztartottuk a szokásos helyszíni szemlét, a szokásos eredménytelenségével. Fzután a községházához mentünk, hova akkorra mindazokat az egyéneket beidézttetem, akik azon az éjszakán az utcákon tartózkodtak, akár szolgálatban voltak, akár nem. Valamennyiüket behívtam a községi bíró szobájába és ismer tettem velük nehéz helyzetünket a gyujtogatásokkal kapcsolatban, kértem őket, hogy saját érdekükben mindenki legyen őszinte és bizalommal hozzám, mondjanak el minden apró részletet, amit már régebben és előző éjszaka észleltek. Mivel tudtam, hogy minden ember félt a másik

haragjától, arra kértem őket, hogy aki nem mer, vagy nem akar ilyen nyíltan megmondani valami adatot, közölje azt négyesek között velem, hangsúlyoztam előttük, hogy a csendőr ilyen esetekben titoktartásra van kötelezve.

Ezután a községi bíró és a tűzoltóparancsnok, bizalmi egyének jelenlétében megkezdtem a kihallgatásukat abban a sorrendben, amennyire véltem egyik vagy másiktól több vagy kevesebb adatot megtudni. Mikor valamennyit kikérdeztem, úgy éreztem magam, mint az a mádi izraelita, aki kocsiával Tályára indult és az ülésben elaludt, az országúton bandukoló lovát pedig szembejövő legények visszafordították és csak akkor ébredt fel, mikor ott volt, ahonnan elindult.

Eljött a dél. Bementünk járőrtársammal a község-házánál lévő pihenőnkre, hogy megebédeljünk. Alig fogtunk hozzá az ebédhez, beszólt a kisbíró, hogy ifj. Somogyi József, ki az elmúlt éjszakán éjjeliőr volt, kikérdezése dacára még szeretne valamit bizalmasan közölni. Ennek megörültem. A kenyeret letettem a kezemből és mindjárt kimentem a községháza néptelen udvarán várakozó emberemhez, kitől sokat vártam. Megkínáltam cigarettával, majd magam is rágyújtva, figyelmesen hallgattam mondkáját.

— Az este — kezdte —, mint már az őrmester úrnak odabent is mondtam, lakodalom volt Laux Jánoséknál és mert ilyen helyen sok hivatlan vendég is össze szokott jönni, társammal többízben is jártam azok ellenőrzése végett. Nem is észleltem különösebbet egész 23 óra tájáig, de akkor, ahogy Grün József társammal odaértünk, Lauxék kapujának támaszkodva, erősen ittas állapotban Ács Sándort láttuk, ki azt kérdezte Grüntől, hogy a tűzoltók merre portyáznak a faluban. Majd azt mondta, hogy Grün mondja meg a tűzoltóknak, tartózkodjanak a községháza körül, mert lehetséges, hogy az éj folyamán még szükség lesz rájuk. Ezután társammal folytattam utamat a község ugyanazon utcáján, de alig mehettünk Lauxék lakodalmasházától 200 lépés távolságra, ugyancsak annak az utcának a végében álló plébánia kertjében lévő szalmakazal kigyulladt és lángja bevilágította a sötét éjszakát. Ahogy megfordultunk, mindjárt láttuk, hogy a tűz hol van és kiabálni kezdünk. Ugyanekkor szaladt el mellettünk Ács Sándor is, ki szintén tüzet kiabált. — Ez volt az, ami bizalmasan közölt velem Somogyi és ugyanezt megerősítette a később berendelt Grün József éjjeliőr is.

Ács Sándor illetően leírt magaviselete gyanus kezdett lenni, jóllehet mindenki a legszorgalmasabb és egyik legjobb tűzoltónak mondta, még a tűzoltóparancsnok is túlon-túl dicsérte Ács Sándor szorgalmát és ügyességét, aki egyébként tűzoltómásodkürtös is volt és ő volt mindig az első, aki kürtjével tüzet jelzett.

Mivel Lauxék lakodalmasháza a keletkezett tűz színhelyéhez egész közel van s ugyanabban a sorban van néhány házzal lejjebb, Ács Sándor lakása, az éjjeliőrök előadásai között összefüggést kerestem és arra a megállapodásra jutottam, hogy ha lehet valakit a gyujtogatással gyanúsítani, az a meglévő adatok alapján csak Ács Sándor lehet. Ebéd után, vagyis 13 óra tájban, Ács Sándor lakására mentünk és kikérdezése végett elő akartuk vezetni a község-házához. Nevezett azonban nem volt otthon. Anyja azt a felvilágosítást adta, hogy Sándor fia Tök. vagy Zsámbék községbe ment egy mulatságra és csak másnap reggel fog hazajönni. Ugy döntöttem, hogy nem megyünk utána. Ha megszőkne, helyesebben, ha holnap sem jönne haza, úgy kétszeresen van okunk gyanakodni rá, ha pedig reggel hazajön, mi sem könnyebb, mint őt a falu végén megvárni és a község-házához kísérni.

Visszamentünk a pihenőre és az egész délutánt ezen ügy nyomozásával töltöttük. Annyit sikerült megállapítani, hogy Ács Sándor a legjobb tűzoltó és tűzoltómásodkürtös,

de úgy a legutóbbi tüzeselnél, mint megelőzőleg már három másiknál erősen ittas állapotban jelent meg, de ennek dacára mindenütt serényen közreműködött a tűzoltásban. Késő estig sem sikerült ennél többet megállapítani, de most már mégis volt valaki, akit gyanúsíthattunk, míg az elmúlt kilenc esetben nem.

Az éjjélutáni órákban újból a pihenőnkre mentünk, hogy az éjszaka hátralevő részét pihenéssel töltve, új erőt merítsünk másnapi munkánkhoz. Két óra tájban megérkezett ellenőrző szolgálatba Kövi Pál tiszthelyettes őrsparancsnokom, Szemenkó Vilmos őrmester járőrtársával. Felkeltem az ágyból és jelentettem neki minden apró részletig kiterjeszkedve nyomozásunk eredményét és azt is, hogy véleményem szerint a gyujtogatásokkal ezidőszerint csak egyedül Ács Sándor tűzoltó gyanúsítható. Őrsparancsnokom engedélyével tovább pihentünk, ő pedig járőrtársával a községbe távozott és megakadályozta, hogy a hajnali órákban hazaérkező Ács Sándor anyjával találkozhasson. akitől megtudhatta volna, hogy a csendőrök keresték. Ács Sándor ugyanis reggel öt óra tájban visszatért és őrsparancsnokom behozta őt a község-házára.

Ács Sándort eddig még nem ismertem. Alacsonytermetű, révedező tekintetű és véznatermetű legényke volt, bárgyu arkifejezéssel. Őrsparancsnokom az ő barátságos hangján megkérdezte tőle, hogy mikor és miért ment Zsámbékra, kinél volt és mit csinált. Ács Sándor erre előadta, hogy előző napon, vagyis vasárnap ebéd után, azért ment Zsámbékra, hogy ott egy mulatságon részt vehessen. Előadta, hogy vitéz Viczinai Lajos vendéglőjében tartózkodott. Ezután a nyomozást irányító őrsparancsnokom utasítására Ács Sándort megmotozás után a pihenőszobából nyíló fogdába helyeztük el, azután őrsparancsnokom engem magához vett és a község-háza egyik helyiségében megkezdte a tanukihallgatásokat. A koradélelőtt már az egész falu tudta, hogy a csendőrök elfogták a gyujtogatót Ács Sándor személyében. Ez nem ártott nekünk a nyomozás szempontjából, mert az emberek nyelve jobban megoldódott és közlékenyebbek lettek. Nagyon sok tanu közül harmincnégy tanu eladását diktálta be őrsparancsnokom, de ezek előadásai nem akarom az olvasót untatni. Megjegyzem, hogy nyomozásunkat és az ezzel kapcsolatos kikérdezéseket visszafelé kezdtük, vagyis a legutolsó tüzeset károsát és tanuit kérdeztük ki először és amikor azt tisztáztuk, akkor mentünk a kilencedik, nyolcadik, stb. tüzeset érdekeltjeinek kikérdezéséhez. Őrsparancsnokom ezt a sorrendet szándékosan és azért használta így, mert — amint kétségtelen — az érdekelt tanuk emlékezetében világosabban maradtak az utóbbi tüzesetek körülményei, mint a régebieké. Mint mondtam, az emberek nyelve megoldódott és túlbuzgóságukban még többet is mondtak talán, mint amennyit az egyes tüzeseteknél Ács Sándor személyével kapcsolatban egyáltalán láttak vagy tapasztaltak.

A kikérdezett tíz sértett és harmincnégy tanu előadásából hitelt érdemlően megállapítottuk, hogy Ács Sándor minden egyes tüzeset alkalmával a legelső volt, aki a tüzet felfedezte és minden egyes tüzeset alkalmával erősen ittas volt. Valamennyi tanu egyértelműen oda nyilatkozott, hogy Ács Sándor tűzoltómásodkürtös, miután a faluban a szokásos tűzjelzést kürttel leadta, azonnal a tűznél termett és az oltásnál a leglelkesebben foglalatzkodott.

1929 november hó 26-án este, vagyis két nap alatt végeztünk a kikérdezésekkel, de nem egészen, mert hátra volt még munkánk nehezebbik része, a fogdában lévő gyanúsított kikérdezése. 27-én reggel bekísértük gyanúsítottunkat a község-háza egyik irodájába és Garzó Pál főjegyző, Simon Sándor bíró, bizalmi egyének jelenlétében a kikérdezéséhez fogtunk. Most is az előbbi sorrendet kö-

vettük, abban a reményben, hogy így a gyanúsított is jobban vissza fog tudni emlékezni cselekményeire. Számításunkban nem is csalódtunk. Csak az volt a baj, hogy egy tanuvallomás sem hangzott el olyan értelemben, miszerint Ács Sándort a tíz rendbeli tüzeset valamelyikénél, azok kigyulladás pillanatában, közel vagy azon a tájon látta volna valaki. Csak annyi volt nagy fáradság árán reabizonyítható, hogy minden tüzeset alkalmával ittas volt.

Őrsparancsnokom a régi és kipróbált kikérdezési módszerét használta most is. A gyanúsított Ács Sándort vigyázz!-állásban maga elé állította és szemével az ő szemébe nézve, emelt hangon kérdezgette őt és a kikérdezés eredményét velem iratta. A gyanúsított hosszú huza-vona után beismerte, hogy Udvardi Ignác r. kath. plébános szalmakazlát ő gyújtotta fel. Elmondta, hogy mikor ifj. Somogyi József és Grün József éjjeliőrökkel beszélt és azok tőle eltávoztak a plébániával ellenkező irányban az utcán az ő lakásuk felé, akkor ő Laux János lakodalmházától, a 150 lépés távolságra lévő plébánia kertjében álló szalmakazalhoz futott és azt gyufával felgyújtotta. Ezután haza szaladt, de már útközben is néhányszor tüzet kiáltott, mire figyelmesek lettek az éppen lakásuk előtt haladó ifj. Somogyi és Grün éjjeliőrök is, kik vele együtt szintén tüzet kiabáltak és a tűz színhelye felé szaladtak. Ő pedig futva bement lakásukra és a mindig nála lévő tűzoltókörttel a község néhány utcáját befutotta és tüzet jelzett, ezután pedig a tűzhöz ment és ott a tűzoltásban segédkezett.

Ez az előadás nagyjában megfelelt a mi megállapításainknak is. Őrsparancsnokom azon kérdésére, hogy miért gyújtotta fel a szalmakazlat, azt adta elő, hogy ha nagyobb mennyiségű szeszestalt fogyaszt, ellenállhatatlan vágyat érez arra, hogy az útjába eső legelső tárgyat felgyujtsa. Előadta, hogy nem kimondottan a tűz égése nyújt neki élvezetet, hanem az a zűrzavar és össze-vissza futkosás, ami ilyenkor a faluban támad. De élvezetet talált abban is, hogy a tüzet olthatta és nagyon szerette, mikor tüzesetek után tűzoltóparancsnoka meg szokta dícsérni éberségéért és szorgalmáért.

A bizonyítékok előtárása után végre is mind a tíz rendbeli gyujtogatás elkövetését beismerte és mind a tíz helyen tartott helyszíni szemle alkalmával a tárgyak meggyujtását is bemutatta. A tíz káros közül egynél sem bosszúból gyujtogatott. Mind a tíz káros előtt kijelentette, hogy egyikükre sem haragudott és nem is volt oka haragudni.

Ilyenformán a sorozatos gyujtogatás kiderült és nekünk, bicskei csendőröknek nagy kő esett le a szívünkről. A gyanúsítottat átadtuk a székesfehérvári kir. ügyészségnek. A tíz rendbeli tüzesetből folyólag az összes kár 9775 pengőt tett ki. Legszámottevőbb volt a Sárközi Zsigmond tulajdonát képező zsuppal fedett istálló és pajta elégése, melynek padlásán gabonanemű és gazdasági gépek is voltak. Az ő kára egyedül 6000 pengőt tett ki. Az elfogott Ács Sándornál később a törvényszéki orvosok epilepsziát és elmebajt állapítottak meg.

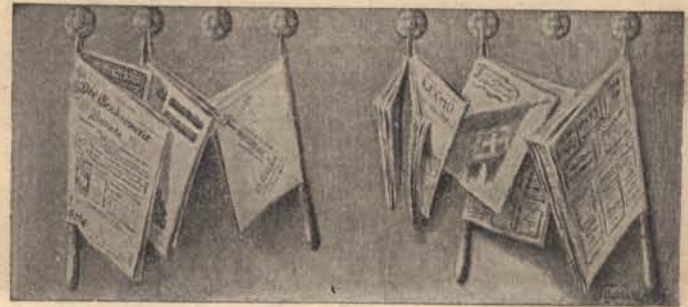
A székesfehérvári kir. ügyészség Ács Sándorral szemben a vádat elejtette és a székesfehérvári kir. törvényszék az alábbi ítéletet hozta:

„A Magyar Állam nevében! Végzés. Vizsgálati fogságban lévő Ács Sándor 25 éves, mányi születésű, ref., nőtlen, földműves, napszámos, mányi lakos, terhelt ellen a Btk. 422. §-a 1. pontjába ütköző, a Btk. 423. §-a 1. pontja szerint büntetendő 2 rendbeli és a Btk. 422. §-a 2. pontjába ütköző és büntetendő 8 rendbeli, összesen 10 rendbeli gyujtogatás büntette miatt a B. 2700/1929. számú végzéssel elrendelt vizsgálatot a Bp. 128. §-a alapján, a vizsgálati fogságot pedig a Bp. 157. §-a 1. bekezdése alapján meg-

szüntettem. Egyúttal az 1876. évi XIV. t.-c. 71. §-a értelmében Ács Sándor terheltnek elmeegógyintézetben való elhelyezését elrendelem és ennek foganatosítása iránt a kir. törvényszéki orvosszakértő véleményének hivatalos másolata és a terhelt erkölcsi és vagyoni bizonyítványa kapcsán a helybeli rendőrkapitányi hivatalt azzal keresem meg, hogy Ács Sándor terheltet a kir. törvényszéki fogházból haladéktalanul elszállítani és elmeegógyintézetben való elhelyezése iránt a 46.650/1893. B. M. számú rendelet értelmében sürgősen intézkedni szíveskedjék.

Indokolás: Az Ács Sándor terhelt elmeállapotát megfigyelő kir. törvényszéki orvosok egybehangzó véleménye szerint a terhelt epilepsziás elmebetegségben szenved, akaratának szabad elhatározási képességével nem rendelkezik és nem rendelkezett a bűncselekmények elkövetése idején sem és ezenfelül a legnagyobb mértékben közveszélyes, elmebetegsége azonban gyógyítható és ezért elmeegógyintézetben való elhelyezése szükséges.

Minthogy eszerint a terhelt a Btk. 76. §-ában megjelölt beszámítást kizáró elmebetegségben szenved és ez alapon a kir. ügyészség ellene a vádat elejtette, ezért a rendelkező rész értelmében kellett határozni.”

LAPSZEMLE.

Die Gendarmerie (Ausztria).

1. szám.

Az osztrák csendőrségnek ezt az új képes szaklapját az Osztrák Csendőregyesület adja ki s havonként egyszer jelenik meg. „A tudás hatalom” című vezércikk kifejté, hogy a különböző csendőregyesületek folyóiratai a multban törekedtek ugyan arra is, hogy olvasóiknak az egyesületi és jóléti híreken kívül a szakképzést szolgáló cikkeket is hozzanak, ezt azonban csak igen kis mértékben sikerült megvalósítaniok. Az Osztrák Csendőregyesület tehát régi hiányt akar pótolni ezzel az új folyóirattal, amely az egyesületi élettől távol, tendencia nélkül, kizárólag a továbbképzést óhajtja szolgálni. Az általános képzettség a szakképzettség egyik alkateleme. Az étellet szoros érintkezésben lévő csendőrnek szakképzettségéhez tartozik, hogy a tudomány, technika, stb. fejlődéséről is általános tájékozottsága legyen, mert ha szolgálatban áll magára hagyva, akkor a törvények egyszerű ismerete nem mindig elegendő ahhoz, hogy az élet legkülönbözőbb helyzeteiben feltalálja magát és az eléje tornyosuló változatos problémákat meg tudja oldani. Az állam csak a hatalom külső jelével, puskával látja el a csendőrt, amellyel a társadalmi rend ellenségeit leküzdheti, a szellemi fegyvereket azonban, amelyekkel a tudatlanság ellen kell küzdenie, a csendőrnek magának kell megszereznie. Ebben akar az új lap a csendőrök segítségére lenni, amihez mindenki támogatását kéri, mert: „A tudás hatalom”.

Dr. Zembaty K. „Az idő a jogban” címmel a következőket mondja: „Az idő, a jelen és a jövő eme szuverén fogalma, amelynek hatalma a világ történelméből, de a saját életünkben is eléggé ismert, nemcsak a természet örök törvényei felett uralkodik, — a fűszálnak is, egyéb feltételeken kívül, elsősorban időre van szüksége a fejlődéshez. — de gyanútlanul bevonult a népek és államok jogi életébe, ahol a „határidő” fogalma alatt mérhetetlen fontosságra tett szert, mert hiszen a legnagyobb igazságtalanságot megtámadhatatlan joggá képes változtatni.” Ezek után sorra veszi a gazdasági életet, az osztrák jog különböző

ágait, az osztrák perrendtartást és a közigazgatási bíróságra vonatkozó törvényt s nagy vonásokban szemléltetővé teszi a határidő nagy fontosságát és kihatásait.

Winkler E. (Berlin) a francia rendőrségről ír. Franciaországban a rendőrség nagyjából községi. Párisban a községi (fővárosi) rendőrségen kívül van még az úgynevezett „köz-társasági gárda”, amelynek létszáma 3000 főt tesz ki és három ezredre tagozódik. Ez utóbbi csendőralakulat, amelyhez a hadsereg pályázói áthelyezhetőek. Páris rendőrfőnöke ezt az alakulatot bármikor igénybe veheti a közrend fenntartására. A köz-társasági gárda katonailag szervezett testület. A párisi rendőrség — a londonihoz hasonlóan — 22—27 éves francia állampolgárokból egészíti ki az állományát. Ez alól a belépni óhajtó hadviseltek kivételét képeznek, akiknek maximális életkorát 35 évre felemelhetik. A hadseregből is átléphetnek a rendőrséghez, de csak olyan fiatal egyéneket vesznek át, akik a sorhadi kötelezettségüknek eleget tettek, testileg és szellemileg rugóknak. Az első rendőrségi kiképzés úgy, mint Londonban, Párisban is három hónapig tart a rendőriskolában. Ha a jelölt nem felel meg, a kiképzés hat hónapra meghosszabbítható. A próbaidő egy évig tart, amelybe az iskolában töltött idő beszámít. A próbaidő leteltével véglegesítik a jelölteket és besorozzák egy rendőrállomásra, ahol utcai szolgálatot teljesítenek. Rangjelzése ekkor még nincsen a rendőrnek. Hétévi szolgálat után lehet „brigadier” (kb. a mi tizedesünk és szakaszvezetőnk között lévő rendfokozat). A rendőrállomás személyzete három osztagba tagozódik és egy ilyen harmadot „brigad”-nak neveznek, vezetője pedig a „brigadier”. A rendőrállomásokon a rendőrségi közigazgatási szolgálatot jogvégezt rendőrfogalmazó látja el. Ennek ugyanazokat a vizsgákat kell letennie, mint amelyeket bármely jogi pályán megkövetelnek. Rangjuk és fizetésük megfelel a bírók, ügyészek és ügyvédek rangjának, illetve javadalmazásának. Ez a rendőrfogalmazó bizonyos ügyész jogokkal van felruházva. A rendőrfogalmazó nem tartozik a végrehajtó személyzet állományába. A párisi rendőrfőnökség épületében állandóan van gyalog- és lovascsendőrség („köz-társasági gárda”) és két század rendőrtartalék, valamint a szükséges személy-, teher-, stb. autók, abból a célból, hogy szükség esetén a kerületi rendőrfőnökök részére segítséget nyújthassanak. A párisi rendőrség létszáma 12.000 fő, ezt támogatja 3000 fő csendőr. A szolgálatot 6 órás beosztással, a 48 órás hét elvére felépítve látják el s ettől csak a legkritikább esetben térnek el. A párisi rendőr, szolgálatmentes idejében, szolgálatra behívást úgyszólván nem ismer.

Dr. Neubauer János cikket ír az állatvilág szerelmi életéről. A cikk nem tartalmaz lényegeset.

„Az önfeláldozó szolgálat áldozata”, Poeschl Emil csendőrparancsnok, 1929 november 29-én betörőkkel vívott harcban elesett. Síremlékének leleplezési ünnepségét egy cikk részletesen ismerteti.

Grafikon szerű rajz és táblázat számol be az osztrák csendőrség 5 éves tevékenységéről és annak eredményeiről.

Winkler E. (Berlin) ismerteti az angol rendőrséget. London város rendőrsége 20.000 fő, amely közvetlenül a belügyminiszternek van alárendelve. Anglia többi rendőrsége községi rendőrség, ezeknek fizetésére, ruházódására, előléptetésére, stb.-re nézve a belügyminiszter csak irányelveket adott ki, amelyek azonban a községekre kötelező erővel bírnak. Egész Anglia rendőrségének fenntartási költségeit felerészben az állam, felerészben pedig a községek viselik. A jelentkezők 22—27 éves korúak lehetnek, jó elemi iskolai végzettséggel kell rendelkezniük és legalább 1.80 m magasnak kell lenniük. Az elméleti kiképzés 3 hónapig tart, fegyveres kiképzés nincs. Az alárendelt és előjáró közötti érintkezést külön előírások nem szabályozzák. A próbaszolgálat 12 hónap, amelybe a 3 hónapos iskolai kiképzés beszámít. A próbaszolgálat leteltével véglegesítik a jelöltet. A ruházatot az alkalmazást eszközöl hatóság adja. A nőtlen rendőrök laktanyai elhelyezésben kötelesek lakni. A női rendőrség létszáma: 2 felügyelő, 5 alparancsnok, 43 rendőr. A lovasrendőr csak praktikus szempontból alkalmazzák, pl. nagyforgalmú utcakereszteződésekénél, ahol mint közlekedési rendőr, magasabb helyzetéből jobban tudja irányítani a forgalmat. A londoni rendőrök a szolgálatot 48 órás heti beosztással

Bátorságunk és energiánk, mint keresztényeké, nem abból a tudatból származik, hogy mi kik vagyunk, vagy mivel bírnak; hanem annak tudatából, hogy Isten, midőn bennünket valamilyen feladatra hív, annak végrehajtásához meg fogja adni az erőt is. Azonban ebből az is következik, hogy életünk munkájának sikeréért a dicsőség nem minket, hanem egyedül Istent illeti meg.

J. M. Westerbrink-Wirtz.

látják el. Ezen túlmenően csak a legkritikább esetekben veszik igénybe őket.

Az Osztrák Csendőregyesület tanulmányutat rendezett Berlinbe. Rövid cikk ismerteti a 62 résztvevő utazását és a nyolcnapos ott-tartózkodás programját.

A „Kitüntetések” rovata 3 altisztj és 1 tisztj kitüntetését, míg a „Dícséreték” rovata 1 tisztj és 6 altisztj dícséretet regisztrál.

A „Rejtvény-pályázat” című rovat minden második számban (tehát évenként hatszor) feladatot fog hozni, amelyet az előfizetők megoldhatnak. A mostani szám egy betörést ír le s a nyomozó csendőr egyik tevékenységének az indokát és gondolatmenetét kell megoldani.

A következő rovat: „A csendőrszenny” bevezető cikk után a legkülönbözőbb konyhai és háztartási tanácsokat tartalmazza. Ezenkívül van még „A motorvezető” rovat, amely ebben a számban a motor történetét ismerteti, míg „A fényképész” rovat a fényképezést fejlődését írja le. Az utolsó rovat a „Tanulás” címet viseli és a mostani számban a törtekkel való számtani műveleteket magyarázza.

Az előfizetők kérdézősködéseire a szerkesztőség a „Posta” című rovatban fog válaszolni, míg jogi tanácsokat a „Jogi felvilágosítások” rovatában ad.

(Ausztria.) Der Gendarmeriebeamte.

121. szám.

Az újonnan rendszeresített készülségi pótdíjra vonatkozó rendelettel az érdekeltkezzek kezdettől fogva nem voltak teljesen megelégedve. Az osztrák szakegyesülés vezetője most eljárt az illetékes helyeken, hogy 1. félreérthetetlenül tisztáztassék ama rendelkezés, mely csak a napi foglalkozási időn kívül teljesített készülséget engedi a díjazás idejébe beszámítani, mert kételemek merültek fel a tekintetben, hogy a szabadnap milven elbírálás alá esik. 2. Sérelmesnek találták azt is, hogy a készülségi szolgálat folytán elmulasztott minimális külszolgálati órákat pótolni kell. Kéri, hogy ezt a rendelkezést helyezzék hatályon kívül. 3. A készülségi pótdíj azonos kiszabásban állapíttassék meg, mint a rendőröknel, mert a teljesített szolgálat is ugyanolyan nehéz és értékes.

Dr. Kimmel József osztályparancsnok az új büntető-törvény tervezetének ismertetésénél eljutott a 10. fejezethez, amely a vallásszabadságot és a holtakat védelmezi. A 11. fejezet a hamis eskürol és a hamis tanuzásról szól, amelyeket a család fogalma alá von. A hamis vádra vonatkozó 12. fejezet az eddiginél nagyobb védelemben részesíti a közhivatalnokokat, tehát a csendőröket is. A 13. fejezet, amely büntetendő cselekmények előkészítésére, elősegítésére, stb. vonatkozó, az eddig érvényben volt rendelkezésektől alig tér el. A 14. fejezet szerint a jövőben mind a hivatalos, mind a magánokmányok egyszerű hamisítása is büntetendő, tekintet nélkül arra, hogy felhasználta-e azokat az illető, vagy sem és okozott-e az esetleges használattal kárt. A 15. fejezet a papír- és ércpénzhamisítás büntetéről szól; a jövőben az elkövetés helyére való tekintet nélkül, tehát a külföldön elkövetett ily bűncselekményt is a hazai törvények szerint bírálják el. A 16. fejezet a közveszélyes cselekményekről, a 17. fejezet az emberölésről, és a magzatelhajtásról, a 18. fejezet pedig a testi sértésekről szól.

A tiroli csendőrség emléktáblán örökítette meg a háborúban és szolgálatteljesítés közben elesett bajtársak emlékét. Több fényképpel illusztrált, hosszú cikk számol be az ünnepségről, amelyen a köztársasági elnök is megjelent.

(Poroszország.) Der Gendarm.

17. szám.

A városi és vidéki utak forgalma az utolsó néhány év alatt oly nagymértékben megnövekedett, hogy az illetékes minisztériumoknak a balesetek elkerülése érdekében gondoskodniuk kellett megfelelő jelzőberendezésekről. Az országutak átmenő forgalmára tekintettel, az egyes országoknak érintkezést kellett keresniük egymással, hogy lehetőleg egyforma jelzőrendszert létesítsenek. Rövidesen azonban nehézségek merültek fel a tekintetben, hogy ki viselje a terheket: az állam, a község-e, vagy pedig az útfenntartásra kötelezett hivatal, stb. Minthogy a megindult írásbeli tárgyalások kevés kilátást nyújtottak, a belügyminiszter a közbiztonsági testületek költségvetésének tárgyalásánál törvényhozásilag rendezte ezt a kérdést, még pedig olyképen, hogy: a berendezésekre vonatkozó előírást a belügyminiszter adja ki, míg a költségeket az útfenntartásra kötelezett hivatal viseli. E felhatalmazás alapján a belügyminiszter törvényes rendelkezés erejével bír

szabályzatot adott ki „Előírás a közlekedési berendezésről” címmel. [Paetats H., a közlekedési és technikai rendőrintézet vezetője nagy vonásokban ismerteti ezt a szabályzatot, amely a jelzőberendezéseket hat csoportba osztja, és pedig: I. Iránytáblák. Ebbe a csoportba tartoznak az a) útálgázásoknál az egyes utak végpontját feltüntető útjelzők; b) a községek be- és kijáratánál alkalmazott táblák, amelyek közül az előbbi a község nevét, az utóbbi a legközelebbi fontosabb helységet tünteti fel. II. Veszélyt jelző táblák, amelyek azonosak az automobilközlekedést szabályozó előírásban megállapított figyelmeztető táblákkal. III. Szabály- és tilalmi táblák. Ebbe a csoportba sorolhatók az útlezárás, sebességet és egyéb közlekedési rendelkezéseket feltüntető berendezések. IV. A közlekedés közvetlen irányítására hivatott jelzőkészülékek. V. Egyéb berendezések és építmények, mint pl. korlátok, közlekedési szigetek, világító berendezések, stb. VI. Nyilvános utak építésénél használt elzáró és ismertető jelzések. Cikkirő ezután leírja az egyes jelzőberendezések alakját, színét, stb. és kivonatossan ismerteti az azok alkalmazására vonatkozó részletintézkedéseket. Említésreméltó, hogy három útkategóriát különböztetnek meg, még pedig: távolsági utakat, autó által használható s végül autóközlekedésre alkalmatlan utakat. Mindegyik kategóriának más és más az I. alatt tárgyalt jelzése. A távolsági utakat a birodalmi közlekedési miniszter számozással látja el. VI. alatt szabályozták, hogy mikor, milyen építkezéseknél, miként kell elzárni az utat, minő jelzőkészülékkel kell a közlekedőket erre figyelmeztetni, stb.

— 0 —

(Csehország.) Četnický Listy.

1930. 18. szám.

A „Naše Vojsko” (A mi hadseregünk) című félhivatalos lap szerint Pelant csendőrnagy tollából cikket közöl a csendőrségi szolgálati erkölcsi alapjairól. A cikkirő történelmi visszapillantásában az egykori osztrák csendőrségről, melynek ő is tagja volt, azt mondja, hogy az csupán a kevésbé értékes külső fegyvellemmel rendelkezett, belső fegyelme egyáltalán nem volt. A lap ezt a kijelentést a volt osztrák csendőrtiszt tollából igen súlyosnak tartja s ezzel kapcsolatban támadja azon vezetőket, akik az egykori osztrák csendőrség fegyelmét állítják ma mintaképpül alárendeltjeik elé.

A 13. havi illetményből a minisztertanács határozata szerint karácsonyi pótlék lett, amelyet mindenki megkap, aki az illető évben 10 havi tényleges szolgálatot teljesített. Távollétebe a tanulmányi és illetményeszerű szabadság vagy betegség nem számít. Eveszti e pótlékra való igényét az, aki fegyelmi vagy bírói úton az illető évben ki lett zárva a magasabb fizetési fokozatba való besorolásból. Közalkalmazott házastársak közül csak a magasabb fizetésűnek van igénye a karácsonyi pótlékra. A pótlék — a lap szerint — a havidíj 70 %-a.

A magasabb rendfokozatú, rangosztályba nem sorolt havidíjasok között mind nagyobb elégedetlenség uralkodik. Az első idők szükségyszerű és jóformán válogatás nélküli előléptetései után ma már igen nehezen teljesíthető feltételeket szabnak az előléptetendő elé, mivel a vezetőségnek a legalkalmasabbak kiválogatására hatalmas anyag áll rendelkezésére. Általános a panasz, hogy a felvidéki (ruténföldi) igen számottevő pótdíjat éppen a legmagasabb rendfokozatú altisztektől vonták meg. Nagy csalódást és elkeseredést szült az új rangjelzés, amely egyáltalán nem fejezi ki — különösen a hadsereghez viszonyítva — az idősebb csendőr és a hadseregbeli altisztek közötti nagy különbséget. A lap egyik levélírója azt mondja, hogy 25 évi szolgálata alatt sohasem tapasztalt annyi elégedetlenséget a csendőrtisztek között, mint éppen ma. A lap szerint ennek oka a vezetők szűkkeblűsége, alkalmatlansága és talán szándékos rosszakarata is. Nem lehet minden bajt a tagadhatatlan általános gazdasági krízisre ráfogni. Ennél a személyekben keresendő a hiba, akik ellen „erős kezet” vár a minisztertől.

Élénken visszautasítja az Obzornak a Masaryk csendőrségi segély és önképzőegylet elleni egyik támadását s többek között azt írja, hogy a segélyezettek neveinek közlése — amit az Obzor követelt — lehetetlen, mert az érdekelt erkölcsi hátrányára volna. Az alap elnökségét a választmány örzi ellen, amely választás útján ül össze, tehát teljes bizalmat érdemel. A testület ma kétharmadrészben a Sokol egykori tagjaiból áll, akikre a mai támadók közül sokan valamikor mint hazaáruló fajzatra néztek. Ebben kell keresni az Obzor támadásának alapját.

Szóvateszi, hogy az Obzor valamikor igen erősen támadta az osztrák csendőrtiszteket s újabban legfőbb pártfogójuknak szegődött.

A belügyminisztérium belátta, hogy Albánia után végre Csehországban is be kell rendezni a rendőrségi rádió-távíróálla-

ásokat s erre nézve intézkedéseit személyi és anyagi tekintetben már ki is adta. A csendőrvetőségnek még Mária Terézia idejében begyepesedett agyveleje nem képes haladni a koral, tehát a csendőrség e modern eszközökből nem kap semmit.

Rahón (Máramaros) új nyomozóállomást létesítettek, amely a környék csendőrségi nyomozásait lesz hivatva ellátni.

A napisajtó mindgyakrabban foglalkozik a csendőrségi szolgálattal és annak nehézségeivel, így legutóbb a „Národny Listy” hosszabb, igen közvetlen hangú cikkben méltatja a csendőr kötelességeit és panaszait.

Az Obzor humoreszkjeinek tekintélyromboló hatását újabb kéthasábos cikkben teszi szóvá.

Befejező részben az antwerpeni III. nemzetközi rendőrkongresszusról ad hírt és ismerteti annak programját.

— 0 —

(Csehország.) Četnický Obzor.

1930. 24. szám.

Azokat az őrmestereket, akik 10 évi szolgálat után az „igen jó” minősítés hiánya miatt nem léphetek elő törzsőr-mesterekké, a belügyminisztérium 15 év után tervezi előléptetni, ha a három utolsó évben legalább „jó” minősítésük volt. Félő azonban, hogy azok, akik az előléptetés megakadályozása céljából az „igen jó” minősítést nem adták meg, most a „jó”-t sem fogják megadni. Kétségtelen, hogy a minősítési rendszernek jó és hasznos céljai lehetnek, de a gyakorlatban azt látjuk, hogy a besugás, gerinctelenség, apró szolgálatok és ajándékok minden egyénnél jobban irányítják a minősítést.

A hadseregben már 4 évi szolgálat után léptetik elő az őrmestereket s így az a helyzet, hogy a 15 éves csendőr előre tisztleg a 4 éves hadseregbeli törzsőr-mesternek. Ez semmiestre sem emeli a csendőrség tekintélyét. Változtassák meg az előléptetési rendszert, adjanak más rendfokozati jelvényeket a csendőröknek, akiknek a hadsereghez semmi közik többé, mert felintézkedésekkel ezt a kérdést megoldani nem lehet.

A volt csendőrségi főfelügyelőnek Vyčital tbk.-nak működését hosszú cikkben bírálja s konkrét eseteket felemlítve, az egész vonalon hátrányos megállapításokat tesz reánézve. Sehol sem véde me a csendőrség érdekeit, hanem vak eszköze volt azoknak, akik a csendőrség élére állították. Így különösen Novak belügyminisztériumi osztályfőnöknek voltak kritikátlan becsulások a csendőrség ügyeibe, mert Vyčital neki köszönhető legtöbbet. Alkalmazkodó képessége folytán soha nem részesült azon támadásokban, amelyek a magasabb vezetőket különböző oldalról érték. Jót nem alkotott s így nevére rövidesen a feledés homálya borul. Utóda Knobloch tbk. kellemetlen örökséget vesz át, de nem tartozik egyik klikkhez sem, szabad keze van minden oldalról és nyugodtan adhatja át magát a munkának. Több képzettségi alappal is rendelkezik, hiszen mint egykori tanítónak érettségije is van. Eddigi pályafutása sokoldalúságot, céltudatosságot és akaratot, nagy szaktudást mutat, amivel Vyčital egyáltalán nem dicsekedhetett. Nem várnak tőle rögtön csodákat, de multja és személye biztosíték arra, hogy kinevezését a testület őszinte örömmel fogadhatja.

A belügyminiszter egyik interpellációra válaszulva kijelentette, hogy a csendőrség pótlékait a viszonyokhoz mérten és a többi közalkalmazottak hasonló kívánságaival együtt rövidesen rendezni fogja. Ezt a kijelentést a lap örömmel üdvözli s reméli, hogy az új rendezéssel a csendőrség meg lesz elégedve s nem fog a szolgálatra minduntalan pénzzel is ráfizetni.

Az osztrák csendőrség hatvantagú küldöttségét berlini tanulmányútra menet az Obzor szerkesztősége a prágai pályaudvaron üdvözölte s egy hatalmas prágai sonkával ajándékozta meg. Az Obzor szomorúan állapítja meg, hogy hasonló tanulmányúttal rendezése senkinek nem jut eszébe, pedig pl. Jugoszláviába már csak bajtársiasságból is el kellene menni.

A „Rudé Právo” (Vörös Jog) kioktatja olvasóit az őrízetbevétele, elővezetésre, motozásra és házkutatásra vonatkozó törvényekről. Megmagyarázza mit szabad és hol fordul elő a legtöbb túlkapas az eljáró csendőr és rendőrközegek részéről. Az „Obzor” megjegyzi, hogy a csendőr előtt minden polgár egyforma, túlkapasairól tehát nem lehet szó.

Egy műkedvelőelőadón a csendőrség parancsnoka (e-vétette a színpadról a feszületet, mint nem odavalót. Ezért a sajtó egy része hevesen támadta. Az „Obzor” szerint a támadás jogtalan, mert a feszület csakugyan nem való játéka, komédiára.

A lap újból kéri olvasóit, hogy a napisajtóban a csendőrségről megjelent cikkeket küldjék be, mivel a legfigyelmesebb munka mellett is megeshik, hogy a szerkesztőség figyelmét egyik-másik cikk elkerüli. Bizonyos klikk (Vyčital ny. tbk.-kal az élén) éppen most indított erős sajtópropagandát a csendőrség militarizálására, ezeknek minden lépését figyelni kell.

A pozsonyi „Robotnickí Noviny” (Munkás Újság) azért támadja az egyik csendőrörsöt, mert egy munkás ama feljelentését, hogy alkalmazója a betegségyében kisebb bérral jelentette be, nem fogadta el. Az „Obzor” szerint a csendőrség helyesen járt el, mivel magánjogi kérdésről van szó. Ez az ügy a betegségyező pénztárra tartozik és nem a csendőrségre.

A Masaryk csendőrségi jóléti alap vezetőségét titkos ügykezelése és a ségélyek igazságtalan felosztása miatt több cikkben támadja. Az alap a „Č. L.” embereinek kezében van, akik eddig csak visszavonást szítottak a testületben, de jót nem tettek. Ujabbán titkos agiátorokat utaztatnak, hogy a csendőröket céljaiknak megnyerjék. Az 1929. évi jelentés szerint a tiszték különböző címeiken 2000 koronát áldoztak az alapra, magánosok 6160 K-t, míg a külsendőrség 82,000 K-t adott. Ennek ellenére az alapot hivatalból kinevezett személyek vezetik, akik a testület megkérdezése nélkül intézkednek annak vagyonával. Magánosok tartózkodásából lehet látni, hogy a csendőrség a közvélemény előtt egyáltalán nincsen azon a magaslaton, ahol lennie kellene. Hiszen Ausztriában polgári testületek rövid idő alatt 8 milliót adakoztak csendőrségi jóléti intézményekre. A cseh kormány a palesztinai zsidó könyvtárnak ingyen egy egész könyvtárt küldött s közölte, hogy a könyvtár jövőbeni kívánságait a lehetőség szerint teljesíteni fogja. Ugyanakkor a csendőrségi könyvtárba az „Alap” drága pénzen vesz könyveket. A palesztinai zsidóknak tehát ingyen, a saját csendőröknek pénzért!

A pozsonyi „Slovák” támadja Hammer csendőrtábornokot, hogy német származású. Az „Obzor” védelmébe veszi s megállapítja, hogy Hammer a régi időkben is meggyőződéses cseh volt, kinek hazafisága ellen soha nem volt kifogás. Ajánlja azonban Hammernek, hogy prágai állásában (orsz. csend. pk.) kevésbé agresszív legyen, mint Pozsonyban volt a csendőrökkel szemben, mert amit Pozsonyban lehetett nem lehet Prágában, ahol mindent közelebből és jobban látnak.

Névtelenül felhív egy törzskapitányt, légionistát, hogy tartózkodjék alárendeltjeitől további ajándékokat követelni és elfogadni, mert „addig jár a korszó a kútra, míg eltörik”. Ha a figyelmeztetés nem használ, az illető nevét is közölni fogja.

Hányféle a csendőr?

A testületben nemrégén lejátszódott kárhuzatosán szomorú, véres tragédia főszereplője — egy lovascsendőr — papíron visszaadhatatlan jelző kíséretében lekcicsinylően, becsmérőleg szólt a gyalogcsendőr bajtársáról.

A lovascsendőr ittas volt, korára fiatal, betegségtől terhelt s amint az általa elkövetett cselekményből következtetni lehet, semmiképen sem normális. Ezért véletlenül se jut eszünkbe feltételezni, hogy a lovascsendőrök között mint tömör egységben még többeket is találjunk olyanokat, akik különbséget tesznek gyalogcsendőr bajtársaik és önmaguk között, oly módon, hogy önmagukat följük helyezve, őket sértő módon lekcicsinylik.

De mert ez a kijelentés mégis elhangzott és mert mégsem tudhatjuk, hogy ennek a szolgálati-ágbeli megkülönböztetésnek gondolata nem kísért-e itt-ott egy-nemely fiatal bajtársunknak könnyedén hetyke megállapításokra hajlamos fejében, — jónak látjuk ebben a kérdésben felfogásunknak kifejezést adni, remélve, hogy velünk azonos álláspontra helyezkedik a csendőrségnek minden

tagja, tekintet nélkül arra, hogy gyalogosan-e vagy lovon, uniformisban vagy polgári ruhában, motorkerékpáron, avagy irodaszéken ülve teljesíti-e a szolgálatát.

Nálunk nincs értelme, nincs magyarázata és nincs helye huszár-baka virtuskodásnak, mert ez hivatásunk komolyságának s ezzel együtt a testület presztizsének rovására menne.

Hogy kiűn az életben és a színpadon — ma már nem, de békeidőben — dédelgetett volt a huszár, annak megvolt a maga oka és magyarázata. Először is: egyedül a huszár képviselte a volt osztrák-magyar monarchia hadseregében azt a fegyvernemet, amely színmagyar volt és mi, akik az osztrák kényszer-sógorságot sohasem néztük valami túlságosan nyájas szemmel, a huszárbán láttuk a „magyar katonát”. Gyalogságnál, tüzérségnél és a többi fegyvernemeknél képviselve volt a monarchiának nem kevesebb, mint 14 nemzetisége, egyedül a huszárság volt az, amelynek legénysége kizárólag magyarokból rekrutálódott. Másik ok volt — és nem utolsó sorban — a buzér-vörös nadrág, a zsinóros kék atilla, a sarkantyús csizma, amelyek csillogása-ragyogása mellett kissé túlszegényesen, majd csak hogy nem szégyenlősen húzódott meg az infanterista munda.

Nem csoda hát, ha a huszár egy vonallal magasabban hordta a fejét, de nem is volt baj. Minden fegyvernemnek megvolt a maga külön szelleme s ez a külön szellem növelte, serkentette a katonás, harcias, öntudatos szellemet is. A gyalogos büszke volt, hogy ő dönti el a csata sorsát, a tüzér, hogy ő ehhez nagyban hozzájárul, a huszár pedig, hogy őt az úristen jókedvében teremtette.

Ma már nincs közösségünk Ausztriával, nincs különbség az uniformisban és legfeljebb azon lehet vitatkozni, hogy kiűn a csapatnál jó-e, kívánatos-e a külön fegyvernembeli szellemnek ébrentartása és fokozása. Nézetünk szerint: igen. Minden vitán és kétségen felül áll azonban, hogy ilyenfajta megkülönböztetésnek, büszkélkedésnek a csendőrtestületen belül semmi körülmények között sem szabad lábrakapnia és meghonosodnia. Az okok olyanynyira kézenfekvők, hogy részletes taglalásukat mellőzhetők véljük. Vajjon mi nőne ki abból, hova vezetne, ha a lovas lenézné a gyalogost, mert ő a tereptárgyakat lóhátról jegyzi be az őrjáratl labba, emezt pedig a motorkerékpáros, azért, mert ő 90 kilométeres sebességgel száguldva, otthagyja a leggyorsabb lábú lovat is. A huszár és baka külön van elhelyezve és csak vasárnap délutánonként, akkor is csak elvétve nyílik alkalmuk arra, hogy egymás között eldöntsék, melyikük a kiűnő legény. Az ilyen „eldöntések” végződhetnek egy-két bevett fejjel, tíz-húsznapi „egyes”-sel és aztán minden megy tovább a maga rendjén. Nálunk ez nem intéződik el ily könnyen. Nálunk a komolyságot, a tekintélyt, a szellemi és testi energiát nem lehet egymás elleni komolytalan összetűzésekre pazarolni. A csendőrök között van gyalogos- és lovascsendőr, újabban polgáriruhás nyomozó- és motorkerékpáros-csendőr. Ezek gyakran — különösen a gyalogos- és a lovascsendőr — együtt, egy laktanyában, sőt egy szobában vannak elhelyezve. Mi lenne, ha itt huszár-bakavirtuskodás kapna lábra? Hová lenne a polgári lakosság bizalma, hová lenne a tekintélyünk, hová a komolyság, amely nélkül a testület el sem képzelhető?

Nem tudjuk — nem akarjuk hinni —, hogy egyáltalában fellelhető-e valahol ez a bizonyos szeparáltságra való hajlandóság, nem tudjuk, milyen mértékben és miben nyilvánul meg ez az elkülönítés és az értékelésnek szolgáló ágbeli különbözősége, de azt tudjuk — és ezt szeretnők sokszor aláhúzni —, hogy ahol ez a hajlandóság a legjelentéktelenebb mértékben is felfedezhető, ott elsőrangú

kötelessége a parancsnoknak vagy más előjárónak, hogy a széthúzó szellemet okosan, szépen, fölényes meggyőzés-sel, de ha kell, szigorral is kiirtsa, mert ha katona sokféle van is, csendőr csak egyféle lehet.

—O—

Dicséretok. A m. kir. csendőrség felügyelője a budapesti I. ker. állományából *dicsérő okirattal* látta el: *Pál György* tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor példás magaviseletet tanusított, mint őrsparancsnok őrsét a közbiztonsági szolgálatban szakszerű körültekintéssel, igen eredményesen vezeti. Különösen az 1928., 1929. években a biai és szomszédos pátyi örskörletben sorozatosan elkövetett betöréses lopások kiderítésénél hathatósan érvevényítette irányító befolyását, úgyhogy a kézrekerített rovtomultú tettesre 36 rendbeli lopás elkövetését rábizonyította. Alárendeltjeit készséges odaadással oktatja és jól befolyásolja; *Bulyok János* tiszthelyettest, 17 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági, az utóbbi évben a gödöllői különleges szolgálat készséges buzgalommal való teljesítéséért, alárendeltjeire gyakorolt igen jó befolyásáért, őrsparancsnokának hathatós támogatásáért; *Telek Miklós* tiszthelyettest, mert 20 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen odaadóan, hazafias buzgalommal, igen eredményesen tevékenykedett, példás magatartást tanusított és mint a nyomozó választály belső csoportvezetője a csendőrségi bűnügyi nyilvántartásnak 3 évre visszamenően elrendelt felfektetése, valamint a havonként 2700 példányban megjelenő nyomozókules és pótlékainak összeállítása terén az átlagon messze felülemelkedő szorgalmat és szakutadást fejtett ki és ügykörében kitűnő eredményt ért el; *Varga Sándor II.* tiszthelyettest, 16 évet meghaladó csendőrségi szolgálatát általában, különösen pedig az igen mozgalmas vámosnikolai határszéli őrsparancsnoki minőségben a közbiztonsági és államrendészeti szolgálat terén lankadatlan szorgalommal teljesített tapintatos működéséért, igen fegyelmezett magatartással alárendeltjeinek mindenkor mutatott igen jó példaadásáért, valamint azoknak hazafias buzgalommal való neveléséért és vezetéséért; *Belédi István* tiszthelyettest, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, különösen pedig 20 éven át őrsparancsnokhelyettesi és őrsparancsnoki, majd 1 éven át szakaszparancsnoki minőségben teljesített igen eredményes működéséért, továbbá alárendeltjeinek helyes és eredményes neveléséért és vezetéséért; *Szabó Albert* tiszthelyettest, 19 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén különféle beosztásban, de különösen őrsparancsnoki minőségben odaadó buzgalommal és kiváló szakértelemmel teljesített, igen eredményes működéséért, továbbá alárendeltjeinek kiképzése és nevelése körül kifejtett eredményes tevékenységéért; *Szabó Ambrus* tiszthelyettest, 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatnak teljes készséggel, igen buzgó teljesítéséért, őrsparancsnoki minőségben őrsének helyes vezetéséért, továbbá, mert legutóbb egy nyomozás szakszerű irányításával előmozdította, hogy különböző helyeken elkövetett 12 rendbeli bűncselekmény tettesei az igazságszolgáltatás kezébe jutottak; *Cseresy Pál* tiszthelyettest, 22 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor tanusított példás magaviseletéért, kötelmeinek úgy a közbiztonsági, mint az irodai szolgálat terén lelkiismeretes, odaadó buzgalommal való ellátásáért; *Gulbert István* tiszthelyettest, 22 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt tanusított kifogástalan

magatartásáért, kötelmeinek példás köteleességtudással, odaadó ügybuzgalommal való végzéséért; *Simon Géza* tiszthelyettest, 20 évi csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor tanusított példás magaviseletéért, a közbiztonsági szolgálatnak nagy buzgalommal, eredményes teljesítéséért s az utóbbi években irodai segéd munkái minőségben teendőinek lelkiismeretes, odaadó ügybuzgalommal való ellátásáért; *Gyarmathy Elek* tiszthelyettest, hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt úgy a közbiztonsági, mint az irodai szolgálat terén kifejtett buzgó működéséért. A m. kir. budapesti I. kerület parancsnoka *dicsérő okirattal* látta el: *Györfy István* tiszthelyettest, mert 29 rendbeli lopás tettesének és egy vársári tolvajszövetkezet tagjainak, valamint a bűnjeleknek kézrekerítésében járőrvezetői minőségben nagy buzgalommal, igen eredményesen közreműködött; *Patai András* tiszthelyettest, mert hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot lankadatlan szorgalommal, nagy szakértelemmel, jó eredménnyel teljesítette és mint őrsparancsnok-helyettes őrsparancsnokát hathatósan támogatja; *Kanna István* törzserőrmestert, mert járőrvezetői minőségben helyesen kiépített összeköttetései révén, megelőző szolgálat teljesítése közben gyanus egyén jelenlétéről értesülve, azt orizetbe vette, előéletét helyes közbiztonsági érzékkel, helytálló következtésekre alapított, kitartó, szakavatott, körültekintő puhatolással megállapította, arra 9 rendbeli lopás elkövetését öt napig tartó, fáradságot nem ismerő nyomozás során rábizonyította és kötelességű, kezdeményező eljárásával lehetővé tette, hogy az azzal társult tolvajszövetkezet által különböző örskörletekben sorozatosan elkövetett 106 rendbeli lopás tettesei az igazságszolgáltatás kezére jutottak; *Emödi Dániel* törzserőrmestert, mert járőrtársi minőségben egy gyanus egyén előéletének kipuhatólásában és 9 rendbeli lopás kiderítésében járőrvezetőjét készséges odaadással, fáradságot nem ismerő kitartással, szakszerűen, igen eredményesen támogatta s így lehetővé tette, hogy a járőr kezdeményezése folytán 106 rendbeli, különböző örskörletekben sorozatosan elkövetett lopás tettesei az igazságszolgáltatás kezére jutottak; *Czifra István* tiszthelyettest, mert mint örkényi őrsparancsnok az ottani katonai tábor területén a közbiztonsági lelkiismeretes köteleességérzettől áthatott buzgalommal és körültekintéssel — immár hét éve — igen eredményesen tartja fenn; *Ignác Mátys* tiszthelyettest, mert 18 év óta lovagolt lovát állandóan igaz lovas csendőrhöz illő lószereettel, szorgalmas odaadással gondozva és ápolva elérte, hogy a 23 éves ló a csendőrségi szolgálatban igen hosszú időn át történt használatát után még ma is feltűnően jó, teljesen szolgálatképes állapotban van; *Farkas Mátys* tiszthelyettest, mert a *Kormányzó Úr Ófelméltósága* legmagasabb jelenlétében a Hősök emlékszobrának Jászvásáron történt leleplezési ünnepélyén őrsparancsnoki minőségben előrelátó, ügyes és szakszerű intézkedéseivel példás rendet biztosított; *Csép Sándor* tiszthelyettest, mert 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, az utóbbi években pedig mint irodai segéd munkás, kötelmeit példás ügyszereettel, minden irányba kiterjedő figyelemmel és pontossággal végzi; *Káplár János* gazdasági tiszthelyettest, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban, főleg azonban mint osztálygazdasági hivatalba beosztott segéd munkás, az irodai és számviteli teendők ellátása terén ügybuzgó, szorgalmas és eredményes tevékenységet fejtett ki; *Kiss Miklós* tiszthelyettest, mert mint a karcagi igen mozgalmas őrs parancsnoka, őrsét kiváló szorgalommal körültekintéssel vezeti, alárendeltjeit lelkiismeretesen oktatja és helyesen befolyásolja; *Mihály Dénes* törzserőrmestert, mert járőrvezetői minőségben a közbiztonsági szolgálatot az utóbbi években odaadón, készséges buzgósággal igen eredményesen teljesítette; *Péter Imre* törzserőrmestert, mert betöréses lopás színhelyén járőrvezetői minőségben végzett helyszíni szemlén gyűjtött adatok alapján, annak tettesét kitartó, fáradságot nem ismerő nyomozás során egy rovtomultú egyén személyében a bűnjelekkel együtt kézrekerítette és ezzel kezdő fonalat szerzett egy sikeres nyomozáshoz, mely különböző helyeken elkövetett 12 rendbeli bűncselekmény tetteseit juttatta az igazságszolgáltatás kezébe; *Nyisztor József* tiszthelyettest, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatban és mint segédoktató a legénység kiképzése terén igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki; előjáróit hathatósan támogatta, nemkülönben, mert az utóbbi évben nyomozói minőségben fáradságtalan készséggel igen jól működik; *Iház Sándor* tiszthelyettest, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot nagy buzga-

A harmincéves háborúban a lovasezrednek szabály szerint 10 századba osztott 1000 lovasból kellett állania. Ez a létszám azonban csak igen ritkán volt meg és a századok alaposan kisebbek voltak a rendszeresítettéknél. Buquoi seregének (1620) lovasezredei pl. az alábbi létszámmal voltak: *Marradas 4000, Waldstein 800, lengyelek 800, Gauchet 500, Löbl 400, La Croy 309, Montecucoli 300, Isterle 300, Meckau 300, Dampierre 250, Florentius 200 lovas.* — 1633-ban szintén ahány lovasezred, annyiféle erőt képviselt. Pl. d'Act 5 század à 65 ember, Muffkow 3 szd à 65, Quad 5 szd à 40, Westphal 13 szd à 40, Gorst 6 szd à 45, Wartenburg 8 szd à 40, Byland 5 szd à 40, Oor 10 szd à 40 lovas. A tévesen „Croaten”-nek nevezett huszárezredek szintén nem voltak egyformák: *Isolani 10, Corpes 9, Forgách 7, Prziofsky 9, Lósy 10, Kopetzky 8, Révay 5 század stb.*

lemmal, jó eredménnyel teljesítette és a budapesti nyomozó alosztálynál nyilvántartó minőségben a csendőrségi nyilvántartás felfektetése terén nagy szorgalommal és szaktudással hathatósan közreműködött; *Kim Miklós* tiszthelyettest, mert 10 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában s az utóbbi évben mint a budapesti nyomozó alosztályhoz beosztott nyomozó fáradhatatlan igyekezettel és eredményesen működött; *Solti Dezső* gyalog tiszthelyettest, mert 11 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén igen odaadóan és eredményesen tevékenykedett, példás magatartást tanúsított, az utóbbi évben mint a naponta megjelenő „Nyomozati Értesítő” szerkesztője, kiváló szaktudással és szorgalommal működik és ügykörében kitűnő eredményt ért el. — *Nyilvánosan megdicsérte: Antal Vázu* törzsrőmestert, mert 29 rendbeli lopás tettesének és egy vásári tolvajszövetkezet tagjának, valamint a bűnjeleknek kézrekerítésében járőrvezetői minőségben nagy buzgalommal igen eredményesen közreműködött; *Bulovszky Lajos, Kozmér Gyula* őrmestert és *Balogh Sándor* II. csendőrt, mert 29 rendbeli lopás tettesének és egy vásári tolvajszövetkezet tagjának, valamint a bűnjeleknek kézrekerítésében járőrvezetőjét teljes készséggel, eredményesen támogatta; *Gläser Gyula* törzsrőmestert, mert 8 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kötelmeit lelkiismeretes buzgalommal jól teljesítette; *Mihalkó János* törzsrőmestert, mert 9 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot, főként járőrvezetői minőségben nagy buzgalommal, jó eredménnyel végezte és bajtársait igen jól befolyásolja; *Fekete János* őrmestert, mert 7 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, főként azonban az utóbbi időben mint járőrvezető, a közbiztonságot lelkes készséggel, igen eredményesen teljesítette; *Gönczöi Mihály* csendőrt, mert egy rovtottmúltú egyén kézrekerítésében járőrvezetőjét járőtársi minőségben fáradságot nem ismerő buzgalommal, készséges odaadással hathatósan támogatta s így lehetővé vált, hogy különböző helyeken elkövetett 12 rendbeli büneselkmény tetteseit az igazságszolgáltatás kezébe juttatta; *Lehel János* törzsrőmestert, mert 8 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot különösen az utóbbi években járőrvezetői minőségben igen buzgón és igen eredményesen teljesítette; *Révész Rezső* törzsrőmestert, mert 8 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletet tanúsított s a közbiztonsági szolgálatot buzgón, jó eredménnyel teljesítette; *Buga Albert* őrmestert, mert 7 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot, különösen az utóbbi években járőrvezetői minőségben igen buzgón és igen eredményesen teljesítette; *Szekely Ferenc* őrmestert, mert 8 évet, *Polyák András* őrmestert, mert 7 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálatot, különösen az utóbbi években járőrvezetői minőségben készséges buzgalommal, jó eredménnyel teljesítette; *Jakus János* és *Nemes József* őrmestereket, mert egy betöréses lopá nyomozását kezdeményező, kitartóan lelkes esendőri buzgalommal végezték és a tetteseket a bűnjelekké együtt kézrekerítették; *Egyházi Jenő* őrmestert, mert egy 9 éves gyermeket — bár nem saját életének kockáztatásával — gyors cselkvéssel a biztos vízbefulladásától megmentett és azt első segélynyújtással életrekellette; *Kurcsics Géza* törzsrőmestert, mert 12 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviseletet tanúsított és szolgálatát készséges buzgalommal, tapintattal, jó eredménnyel végezte; *Orbázi Imre, Takács János* és *Pongó Sándor* őrmestereket, mert a ceglédi lovas tanalosztálynál segédoktatói minőségben buzgó lelkiismeretességgel működnek, alárendeltjeikre jó befolyást gyakorolnak és előjáróikat hathatósan támogatják; *Izso Imre, Iró Agoston* és *Pelikán György* őrmestereket, mert a kiskunhalasi lovas tanalosztálynál pótlóidomító minőségben a pótllovak idomítását fáradhatatlan buzgalommal, lankadatlan szorgalommal, előjáróik teljes megalégedésére végzik; *Rakó Sándor* gy. törzsrőmestert, mert 8 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kötelmeit lelkiismeretes buzgalommal végezte s mint nyomozó fáradhatatlan igyekezettel igen eredményesen működik; *Gönczy Antal* gy. őrmestert, mert szolgálatát mindenkor nagy szorgalommal és készséggel teljesítette s mint fényképész és daktiloszkópus, buzgó odaadással eredményesen működik.

Megtámadott csendőr. *Bujdosó B. József* visegrádi őrsbeli őrmestert, aki szabadságát Jászalsószentgyörgy községben töltötte, községbeli legények orozva megtámadták, bottal megverték és vasvillával megszürták. Az őrs a tetteseket elfogta, a kivizsgálást megindították.

Fegyverhasználatok. *Takács Imre* I. felsőgallai őrsbeli törzsrőmester november 16-án fél 19 órakor az egyik községi kocsmában *Kovács Bálint* és *Trebák János* bányamunkások ellen azért, mert ezek megtámadták, szolgálaton kívül kardfegyvert használt. Mindkét támadóján nyolc napon belül gyógyuló sérülést ejtett. A kivizsgálást megindították.

Jutalmazás. *Ignác Máttyás* I. kerületbeli lovas tiszthelyettest a belügyminiszter úr 80 pengő jutalomban részesítette, mert lovát 18 éven át kitűnően gondozta és ápolva elérte, hogy a 23 éves ló még ma is feltűnően jó és teljesen szolgálatképes állapotban van.

Őrsparancsnokká kinevezettek: A m. kir. budapesti I. kerületben: *Hegyesi András* tiszthelyettes. A m. kir. szegedi V. kerületben *Mányi Péter* tiszthelyettes a bajai őrsre.

Az olasz hósi halottak budapesti temetőjének felavatása. Az olasz parcella ünnepélyes felavatásán és megáldásán, amely vasárnap délután volt a hősök temetőjében, nagy és előkelő közönség jelent meg. Az olasz királyi követség testületileg vonult ki *Arlotta* követ, meghatalmazott miniszter vezetésével. A magyar királyi honvédségtisztai küldöttségét *Vitéz Holényi János* tábornok vezette. A gyászvecsernye után a táborig lelkész megáldotta a sírhalmokat, majd *Arlotta* olasz követ intézett rövid beszédet olasz nyelven az egybegyűltekhez. Ezután a koszorúkat helyezték el.

A roveretói Eleettek Harangja a magyar hósi halottakért. A roveretói *Eleettek Harangja* bizottságának elnöke *Dischka Margithoz*, a harang magyarországi patronájához levelet intézett, amelyben többek között közli vele, hogy az Eleettek Harangjának bizottsága véglegesen megállapította, hogy a magyar hósi halottakért minden év május 2-án kondul meg a harang. A római magyar követség útján a magyar kormányval folytatott alapos tárgyalások alapján állapították meg ezt a napot, mely évfordulója a történelmileg nagyjelentőségű és nehéz gorlicei harcok megindulásának. Az Eleettek Harangjának bizottsága egyúttal köszönetét fejezi ki Budapest közönségének azért az áhítatért, amellyel november 2-án a harang rádió útján közvetített hangját hallgatta.

Házat kapott a vak vitéz. Pest vármegye közönsége adományait a *Vitézi Szék* arra használja fel, hogy a háborúban megvakult vitézek sorsán segítsen. Hatezer pengő költséggel vitézi házat építtetett Gödöllőn és azt december 6-án ünnepélyesen adja át *Kalmár István* rokkant vak vitéznek. Az átadási és beiktatási ünnepséggel a Vitézi Rend fel akarja hívni a társadalom figyelmét arra a törekvésre, hogy akárjékhoz akarja juttatni azokat a háborús rokkantakat, akik tehetlenségüknél fogva elsorban szorulnak rá a segítségre. A hadiérem eladásából befolyó összegeket szintén az ilyen vitézi házak építésére fordítja a Rend. A gödöllői házavatás után nemsokára sor kerül a farmosi ház beiktatására és Szolnok megye vitézi széke is készül már egy ilyen vitézi ház felavatására.

A mentők munkája októberben. A *Budapesti Önkéntes Mentőegyesület* most tette közzé októberre vonatkozó kimutatását, mely szerint a múlt hónapban 1309 férfit, 731 nőt és 71 gyermeket, összesen tehát 2111 személyt részesítettek első segítségben. Sebészeti baleset 894 volt, mérgezés 92, a megfulladás veszélyébe 47 személy jutott. Szállítás közben meghalt 2 egyén és holtan találtak 28-at. Foglalkozási baleset 205 személyt ért. Vasút 4, villamos 19, személyautó 44, teherautó 6, motorkerékpár 5, kerékpár 13, lovaskocsi 12 személyt gázolt el. Sportbaleset 35 volt. Az öngyilkossági kísérletek száma 113, közülük 10 volt halálos. Szúrással 12-en, lövéssel 5-en, legráccsal 2-en, akasztással 5-en, vízbeugrással 8-an, elgázolással 2-en, mérgezéssel 63-an, gázmérgezéssel 11-en, egyéb módon 5-en kíséreltek meg öngyilkosságot. Közöttük 48 férfi és 65 nő volt. Lúggal 12-en mérgezték meg magukat.

A Nyugállományú Katonatisztek Országos Szövetségének Országos Elnöksége kéri a csendőrőrsparancsnokokat, hogy a megküldött sorsjegyekből azokat, melyeket megtartani nem ohajtanak, Budapest, IX. ker. Knézs-utca 15. sz. címre sürgősen visszaküldeni szíveskedjenek.

Orvvadászok garázdálkodása. November 21-én a tápiószecsői őrs állományába tartozó *Szeles Ferenc* törzsrőmester járőrvezető és *Talabér József* őrmesterből álló járőr Tápiószecső határában *Dávid András, Dávid János, Dávid István* és *Lénárd Mihály* kókai lakosokat orvvadászaton tettenérte. Az orvvadászok a járőr azon felszólításának, hogy a fegyvert tegyék le, nem engedelmkedtek, hanem a náluk lévő vadászpuskából a járőrre kétszer rálétek. A járőr erre öt eredmény-

telen lövést adott le. A járőr tagjai sem sérültek meg. Az őrs Dávid András és Dávid Jánost szándékos emberölés bűntettének kísérlete miatt elfogta és a pestvidéki királyi ügyészségnek átadta, míg Dávid Istvánt és Lénárd Mihályt vadászati, illetve jövedéki kihágás miatt az illetékes hatóságnak feljelentette.

Soós János 26 éves orosztanyai (Zala m.) lakost, Újudvar község határában, a morgánymajori uradalmi alkalmazottak orrvadászatán tettenérték. *Elekes János* gelsei őrsbeli őrmester és *Molnár István II.* próbacsendőr november 22-én 14 órakor Soós lakásán megjelent és azt a vadászfegyver kiadására szólította fel, mire Soós a járőrt szidalmazni kezdte. A járőr Soóst elfogta és mivel hozzátartozói által való kiszabadításától tartani lehetett, az elfogott egyént a járőr meg akarta bilincselni. Soós János a bilincselésnek ellenszegült. Közben a gyanúsított atyja vasvillát ragadott és azzal a járőrre támadt. *Elekes* őrmester a támadót a vasvilla letételére szólította fel és puskáját lökés helyzetbe vette. A töltény felhúzása közben a puská elszűnt, a lövés azonban senkit sem talált. Ezután Soós György a további támadástól elállt, Soós János azonban Molnár próbacsendőrt két ízben mellbevágta. Mivel Soós János a járőrvezető további felszólításának sem engedelmessé vált, *Elekes* őrmester szuronyt használt. A szúrás következtében Soós János baloldalán életveszélyes sérülést szenvedett. A sérültet a nagykanizsai kórházba szállították. Orvosi vélemény szerint felgyógyulására kilátás van. A járőr Soós Györgyöt elfogta s a nyomozás lefolytatása után a nagykanizsai kir. ügyészségnek adta át. A járőr tagjai nem sérültek meg. Az eset kivizsgálása folyamatban van.

Csendőrségi Közlöny. 25. szám. Személyes ügyek. Nyugállományba helyezettek: *Aszalós Sámuel* I. ker. alhadnagy, *Kiss-Csurgai József* IV. ker. tiszthelyettes, *Pándi József* VI. ker. alhadnagy. **Ideiglenes nyugállományba helyezettek:** *Makrai József Gábor* VII. ker., *Postás Sándor* VI. ker., *Matus György* VII. ker., *Köllő Péter* VI. ker., *Balázs Péter* II. ker., *Szabó Mózes* VI. ker. tiszthelyettesek, *Kapusi István* VI. ker. alhadnagy. **Ideiglenes nyugállományban meghuyatnak:** *Diószegi József* VII. ker. és *Vajna István* I. ker. tiszthelyettesek. — **Szabályrendeletek:** A népszámlálás végrehajtása katonai épületekben, kórházakban, árva-házakban s bentlakással összekötött más intézetekben és a letartóztatási intézetekben. — Csendőregyének után orvosi szaktanácskozási díjak felszámítása. — Elhelyezési kimutatás helyesbítése. — Távbeszélgetések költségeinek apaszítása a távíró igénybevétele által. — Jelvények és formaruhák viselése.

Az Országos Tiszti Kaszinó évről közgyűlésének tárgyszorozata. 1. Az ülés megnyitása. 2. Elnöki megnyitó beszéd. Tartja: vitéz gyergyószentmiklósi Kary Béla ny. altábornagy, a Kaszinó elnöke. 3. Az 1929—30. egyesületi év számadásainak eredménye. Tartja: vitéz Szakvály Emil ny. tábornok, alelnök. 4. Beszámoló az elmúlt egyesületi évről. Tartja: Csalticzi és váli Vály Miklós alezredes-igazgató. 5. A vezetőség megalakulása az 1930—31. egyesületi évről. 6. Bizottságok elnökeinek megválasztása. 7. Felszólalások, javaslatok stb. (A felszólalás, indítványozás és javaslatétel joga csak az esetben illeti meg a rendes kaszinótagokat, ha annak tárgyát legalább 5 nappal előbb az elnökséghez írásban beadták.) 8. Hitelesítés. 9. Az évről közgyűlés bezárása. A közgyűlés december 13-án 18 órai kezdettel tartják meg.

Tudományos és ismeretterjesztő előadások a Tiszti Kaszinóban. Tájékoztató közöljük, hogy az előadásokat mindenkor keddi, illetve (a Földrajzi Társaság által rendezettek) pénteki napokon fél 18 órai kezdettel tartják és azokat az Orsz. Tiszti Kaszinó tagjai, — ha a látogatás kifejezetten korlátozva nincs, — azok családtagjai és tisztikaszinói „Mozi-meghívó”-val, vagy külön célra kiadott meghívóval bíró vendégek és ama tudományos stb. egyesületek tagjai látogathatják, amelyekkel a Kaszinó e tekintetben megállapodásra jutott. **December 2.** „Miért vesztettük el a világháborút tengerészeti szempontból nézve”. Előadó: vitéz Bornemissza Félix folyamorkapitány. Az előadást vetített képek kísérik. **Dec. 5. Péntek.** „Mátyás király műkincesiről”. Előadó: *Csányi Károly*, az Iparművészeti Múzeum igazgatója. Az előadást vetített képek kísérik. **Dec. 9.** „Bem apó”. Előadó: *báró Balás György*, ny. tábornagy. Az előadást vetített képek kísérik. **Dec. 12. Péntek.** „Kasmir, a boldog völgy országa”. Előadó: *Baksay Ervin*, a Magyar Földrajzi Társaság tagja. Az előadást vetített képek kísérik. **Dec. 16.** „A bebizonyított továbbélés, ennek befolyása a tudományra, filozófiára és vallásra”. Előadó: *Enesy Henrik*, ny. tábornok. **Dec. 19. Péntek.** „A milíós hadsereg kihatása a vezérre és a csata tervezetére”. Előadó: *Markovits Árpád* főhadnagy.

„Útmutatás a helyesírás megtanulására” című melléklet bővítette ki a Csendőrségi Lapok-ban is ismertetett *Helyesírási szótárát Horváth Endre* szótáríró. A melléklet a többek között a helyesírás legnehezebb tételének, a mássalhangzóketőzésnek a megértéséhez szükséges főnév- és igeragozási s egyéb nyelvtani szabályokat olyan modorban közli, hogy abból a helyesírásban tökéletes lehet bárki, aki a közölt elméleti részt tanulmányozza és az írásbeli feladatokat elvégzi. A szótári rész 15 ezer magyar és 10 ezer idegen szó írásmódját közli. A melléklet a szótárt nem drágítja meg s a 3 pengő bolti áron árusított könyvet a csendőrség tagjai 1.50 pengőért kapják, ha azt a szerzőnél (*Horváth Endre* Kispeszt, Hunyadi-u. 126 sz. címen) rendelik meg. Rendelést gyűjtőknek 10 példányra egy tiszteletpéldányt ad. A melléklet régi rendelők a postaköltségek megtérítése ellenében ingyen kapják. A könyvet, mint a helyesírás elsajátítására alkalmas művet, olvasóink figyelmébe ajánljuk.

Elöléptek: A m. kir. budapesti I. kerület állományában **törzsrörmestereké:** *Mészáros István II., Bagi József, Berkó László, Kecskés István, Csirják Ferenc, Katona József* és *Szürös József* őrmesterek. **Őrmestereké:** *Szabó István, Pál András, Kárándi József, Homoki Mihály, Pásztor János, Argyelán Imre, Szabó Tamás, Fehér Elek, Belány János, Szekeres István, Dani József, Tar Albert, Gere Kálmán, Koltka János, Czicze Lajos* és *Csomós József* csendőrök. A m. kir. szombathelyi III. kerületben **törzsrörmesterré:** *Vincze György, Gergye Károly* és *Németh Ferenc III.* őrmesterek. **Őrmesterré:** *Imrei József, Németh István II., Domgsecs Ferenc, Lisztes Viktor, Fejes József* és *Miklos Imre* csendőrök. A m. kir. pécsi IV. kerületben **törzsrörmesterré:** *Bázingger György, Csordás János, Szabó Imre, Ohnezorg József, Darabos Lajos, Fekete József I., Halmos András, Szabó Sándor II., Beek István II., Farkas Sándor I., Kundinger Károly, Pomozi Lajos, Krásovics Imre* és *Vajda Pál* őrmesterek. **Őrmesterré:** *Dobos István, Szilágyi Ferenc* és *Horváth József XV.* csendőrök. A m. kir. szegedi V. kerületben **törzsrörmesterré:** *Ördög János* és *Hajdukovics József* őrmesterek. **Őrmesterré:** *Markó Gergely, Milánkovics János, Loboda Zsigmond, Gavlik Kálmán, Csatai József, Kozma Károly, Vargucz Miklós* és *Jeszenszki István* csendőrök. A m. kir. debreceni VI. kerületben **törzsrörmesterré:** *Pető Boldizsár, Cs. Simon János, Kovács János II.* és *Érdélyi Sándor* őrmesterek. **Őrmesterré:** *Szilágyi Sándor, Tallódi József, Pelei János, Kerezi László, Kolozsi Sándor, Pór Pál, Karikás György, Hege-düs István* és *Gacsal Vince* csendőrök. A m. kir. miskolci VII. kerületben **törzsrörmesterré:** *Bódi Gusztáv, Kiss József II., Szabó Lajos IV., Vincze János I., Hajdu András I., Kerekygyártó András, Heresz Rudolf, Tekei Imre, Szabó János III., Danyi Sándor* és *Bálint Vince* őrmesterek. **Őrmesterré:** *Csábi Sándor* és *Bányai István* csendőrök.

Házasságot kötöttek: A m. kir. budapesti I. kerületben *Arany László* g. tiszthelyettes *Piroth Piroška Zsuzsannával* Majosházán. A m. kir. szombathelyi III. kerületben *Falus Antal* tiszthelyettes *Nádai Ilonával* Szombathelyen. A m. kir. szegedi V. kerületben *Szjártó Gyula* törzsrörmester *Sipőczki K. Ilonával* Békéscsabán. A m. kir. miskolci VII. kerületben *Hideg Bertalan* tiszthelyettes *Kalóz Erzsébettel* Tiszapalkonyán.

Magyar Otthon. Több ízben felhívtuk már olvasóink figyelmét a *Magyar Otthon*-ra, erre a lelke mélyéig magyar szépirodalmi lapra, amelyet *Nyáry Andor*, az újabb magyar irodalom egyik legkiválóbb és legmagyarabb írója szerkeszti. Ez a szép és nemes irányú lap, amely már katonai és nevelő hatású írásai miatt is minden jóindulatot és támogatást megérdemel, most karácsonyra ingyenes ajándékul adja *Nyáry Andornak* „Az én emberem” című, körülbelül 200 oldalas pompás könyvét, melynek bolti ára 5 pengő. Ezt a könyvet azok is megkapják, akik most 4 P 50 fillérrel egy negyedévre megrendelik a lapot. A lap előfizetési ára egész évre 18 P, félévre 9 P, negyedévre 4 P 50 fillér. Megrendelhető a lap kiadóhivatalában, Budapest, VII., Rózsa-utca 25.

Kérelem. Szükségünk lenne az A—26. szabályzat 3. függelékére („Öllözet és Felszerelési Szabályzat a m. kir. nevezeti hadsereg számára”), valamint annak pótlékára. (Kiadta az 1920. évi 563.168/28. számú honvédelmi miniszteri rendelet.) Kérjük azt a parancsnokságot, amelynek ebből a szabályzattól fölösleges példánya van, szíveskedjék azt a szerkesztőségnek átengedni. Ha leltárban van, az átadáshoz szükséges engedélyt megszerezzük.

Társadalmi tanácsadó fennmaradt példányai 3 pengőért kaphatók a szerzőnél.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk. A lapunkban megjelent közlemények tulajdonjogát fenntartjuk, tehát azokat beleegyezésünk nélkül nem szabad utánnyomatni. Kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a beküldő megcímzett és bélyeggel ellátott borítékot mellékel. A közleményeket kérjük a papírnak csak az egyik oldalára, félhasábosan, írógéppel, vagy jól olvasható kézírással írni; olvashatatlan kézírással nem foglalkozunk. A szerkesztői üzenetekben mindenkinek válaszolunk, de a kérdező teljes nevét, rendfokozatát és állomáshelyét tüntesse fel. Névtelen levélre nem válaszolunk. Kéziratok sorsáról is csak szerkesztői üzenetben adunk választ. Levelet nem írunk, bélyeget tehát felesleges beküldeni. Jeligéül legcélszerűbb egy kisebb helység nevét, vagy többjegyű számot választani. Ha jelige nincs megjelölve, a kérdező nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre a „Csendőr” lekszikon” rovatban adunk választ. Előfizetni csak legalább félévre lehet. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési ár felét fizetik. Csak a m. kir. csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges vagy nyugállományú tagjaitól fogadunk el előfizetést, másról nem. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert a felszólítás költségét külön felszámítjuk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Nemzeti Hitelintézet Budapest-Krisztinavárosi fiókjának (Budapest, I., Krisztina-körút 14.) 1672. számú csekk számlájára befizetni, a csekre pedig feljegyezni, hogy a befizetés a mi javunkra történt. A szerkesztők a szerkesztőségben ünnepnapok kivételével 15—18 óráig találhatók. Szolgálati beosztási helyeiken a lap ügyeivel nem foglalkoznak. A hozzánk intézett leveleket így kell címezni: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Öszinte. Esete meglehetősen bonyolult, úgyhogy annak megoldása csak polgári per keretében képzelhető. Legcélszerűbb tehát ügyvédhez fordulnia s annak tanácsa alapján eljárnia. Tájékozásul csak annyit mondhatunk, hogy az írásbeli szerződés irányadó a megvett területen lévő vagyontárgyak tulajdonjogát illetően. Ha az írásbeli szerződés úgy szól, hogy Ön a vételár lefizetéséért megkapja az egész területet minden tartozékával együtt, joggal jár el az eladó, amikor a kert földjében elhelyezett trágyát elvitte. Ezért tehát kártalanítással tartozik. Jogos Önnek az a követelése is, hogy az eladó a megvett területtől hiányzó részt pótolja. Ha az ingatlan tehát töltésmentesen vette meg, az eladó köteles a jelzálogi terheket törölni. Ha nem teszi, Önnek jogában áll a vételárat visszatartania s az eladót kötelezettségére per útján szorítania. Ha békésen meg egyeznie nem sikerül, perre kell vinnie a dolgot. Ebben az esetben kösse ki az ügyvédnél, hogy az ellenfél által fizetendő s a bíróság által megállapítandó perköltségek fejében vállalja a per vitelét.

Tiszamenti. A telekkönyvi átírással kapcsolatos illetékek elengedését hiába kéri, azokat mindenkinek ki kell fizetnie. Belátjuk, hogy a körülmények nagyon megérdemlik a méltánylást, de ez nem változtat a fenti tényen. Ha pedig a családi körülményeket figyelmen kívül hagyjuk, meg kell állapítani, hogy itt tulajdonképpen vagyonszerzésről van szó. Igaz, hogy keservesen megtakarított fillérekkel és nagyon megbecsülendő céllal, de mégis csak vagyonszerzés, az ezzel járó terheket, illetékeket tehát már csak ezért sem lehet elhárítani.

Boldog csak úgy lesznek. Semmiféle tisztességes kenyérkereset nem akadály, egyébként az előjárók állapítják meg a körülményekből, hogy engedélyezhető-e, vagy sem. Az nagyon fontos, hogy az eddigi tisztességes életmód mellett továbbra is megmaradjon s lehetőleg az elhelyezkedés környezetét is ennek

megfelelően válogassa meg. Lehetőleg ne sokat cserélgesse. Az okmányokat a születés szerint illetékes község előjáróságától kell beszerezni, az erkölcsi bizonyítvány kivételével, amelyet a jelenlegi tartózkodási helyen illetékes rendőrhatalóságtól kell kérni. Nem ismerjük az egyes kerületek nős-létszámviszonyait, e tekintetben nem adhatunk felvilágosítást. Nincs más megoldás, mint a kitartás, ez minden körülmények között elvezet a sikerhez, az ellenkezője pedig semmit meg nem old, hanem mindent egy csapásra dönt romba.

Kaució. Csendőr gazdasági hadnagy kauciója 15.000 pengő. Ha ennek s az általában előírt többi feltételeknek megfelel, nősülhet, mert a korhatár megszűnt.

H. M. A képviselőházi Őrség létszáma teljes. Mindamellét szolgálati úton beadhatja a felvételi kérvényét, ha testmagassága legalább 176 cm s úgy érzi, hogy a csendőrségi minősítése sem lehet akadálya annak, hogy felvételre előjegyezzék. Ha így az előjegyzésbe bekerül és fogatékpótlásnál behívják, a csendőrség nem támaszt akadályokat az átlépése elé. Ebben az esetben természetesen nyugdíjába a csendőrségi szolgálati ideje is beszámít, mert megszakítás a két beosztás között nincsen. Őrskihallgatáson adja elő a kérelmét, a többit bízza őrsparancsnokára.

Egervár. 1. Közölje az illetővel, hogy ha a kölcsönt nem fizeti vissza, kénytelen lesz őt az előjáró honvédpárancsnokságnál feljelenteni. Ha ez sem vezetne eredményre, pert kell indítani ellene a polgári bíróságnál. Az utóbbit különben megteheti anélkül is, hogy előzetesen a honvédpárancsnokságnál tenne jelentést. 2. A f. évi 22. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett 46.188/eln. VI. c) 1930. B. M. számú kőrendelet 3. pontjában elrendelt helyesbítés csak a Szut. 354. pont 1. alpontjára s annak lábjegyzetére vonatkozik, a Szut. 352. pontjának 3. bekezdésére tehát ennek a törlésnek semminemű törlési vagy megváltoztatási hatálya nincsen. Az említett törlés arra vonatkozik, hogy a rovott előéletűeket nem kell a jegyzékkönyvecsékben nyilvántartani, azt azonban ennek ellenére is tudnia kell a csendőrnek, hogy kit kell rovott előéletűnek tekinteni, amj viszont a Szut. 352. pont 3. bekezdésében van megírva. Olvassa el a Nyut. 188. pontjának a 2. bekezdését és ezzel kapcsolatosan a Nyut. 72. pontjában foglaltakat. Ezekből láthatja, hogy bizonyos esetekben az őrsnek meg kell állapítania azt, hogy valaki valamely büncselekmény miatt előzően volt-e büntetve, vagy sem, vagyis hogy az illető rovott előéletű-e, vagy sem. Ha tehát a csendőrnek bizonyos esetekben meg kell állapítania a rovott előéletet, szükség van a Szut. 352. pontjának a 3. bekezdésére, amely azt mondja meg a csendőrnek, hogy kit kell rovott előéletűnek tekinteni. De eltekintve attól, hogy a Nyut. fentemlített pontjai alapján a csendőrnek a rovott előéletűekkel külön dolga akad, általában is szükséges, hogy a rovott előéletűeket az őrs — akiről tudja, hogy azok — külön figyelemmel kísérje, ha a jegyzékkönyvecsékben nem szerepelnek is.

Székesfehérvár 1919. Nem írta meg világosan, hogy melyik irányban akarja megnyugtatni a lelkiismeretét: azért-e, mert kilencet nem vett őrizetbe, vagy azért, mert egyet őrizetbe vett. Az előbbi csak büszkeséggel töltheti el annál inkább is, mert bátor magyar érzéssel vállalta a súlyos kockázatot. Emiatt tehát ne legyenek gondjai, elvégre a parancsot olyan helyről és olyan célból kapta, hogy a parancs pontos teljesítése ebben az esetben bűn lett volna. Ami pedig azt illeti, hogy azt az egyet mégis őrizetbe vette, a kísérő körülményekből ítélve menthetőnek látszik. Nézetünk szerint a leírt eset alapján a vitézzé avatását is kérelmezhetette volna.

Reménység 21. Szolgálati úton kell kérnie. Ha a vámőrség (pénzügyminisztérium XIX. osztály) átveszi, a csendőrség minden bizonnyal átadja. Ebben az esetben a rendfokozatát megtartja s nyugdíjába a csendőrségi szolgálati ideje is beszámít. Kilátása azonban az átvételre alig lehet, mert a vámőrségnek inkább újoncokra van szüksége, mint más testületektől átvett idősebbekre. De azért megpróbálhatja.

Alpár. A soproni és községi katonai alreáliskolák felvételi pályázatát előreláthatólag a jövő év májusában hirdetik ki a Honvédségi Közlönyben és a Budapesti Hírlapban. Valószínű, hogy a feltételek lényegben nem fognak az eddigiektől különbözni, erre vonatkozólag pedig a f. évi 12. számú Honvédségi Közlönyben és a f. évi 84. számú Budapesti Közlönyben talál pontos adatokat. Az utóbbi hivatalos lapot a községhezán betekintésre megkapja. Megjegyezzük, hogy a pályázók száma rengeteg, a felvételi vizsga igen nehéz, a feltételek rendkívül szigorúak, úgy, hogy csak az egészen kiválóknak lehet némi reményük a bejutásra. Ha a gyermek nem ilyen, kár pályázni.

Tokaji őrs. Olvassák el lapunk f. évi 13. számában a hírek elején „Egy fényképről” című közleményünket.

Három szín. Az Ön ügye körül elvi tárgyalások folynak, mert az egész kérdést általánosságban is rendezni kell. Legyen türelemmel, célját bizonyosan eléri.

K. Gy. th., Szank. Forduljon a belügyminisztérium hadisírcsoportjához (Budapest, V., Falk Miksa-utca 9. szám). Levélben is érdeklődhetik.

Berettyó mentén. Szabály alapján nem lehet elszámolni, szolgálati úton lehet azonban segílyt kérnie a belügyminiszter úrtól (VI. b. osztály), de csakis akkor, ha semmi magánvagyonra nincsen és az előjárók véleménye igazolja, hogy a segélyre rászorul.

Konnektor. A rádió nem közölt olyan hírt, hogy a honvédség tagjai i-vel végződő magyarhangzású nevet kérhetnek idegenhangzású nevük helyett. A honvédség tagjai sem kivételek az általános névváltoztatási szabályok alól. Ugyanez vonatkozik természetesen a csendőrségre is. Egyre több levelet kapunk az i-vel végződő nevekkal kapcsolatban, azért kénytelenek vagyunk kifejezést adni annak a nézetünknek, hogy ezek a nevek semmivel sem magyarosabbak, de nem is szebbek, mint számtalan egyéb, magyaros hangzású név. Semmi értelmét nem látjuk, hogy azok, akik magyar nevet keresnek maguknak, ennyire ragaszkodjanak ehhez a betűhöz, amelyik pedig — ritka kivétellel — első pillantásra elárulja, hogy a név újabb eredetű.

D. L. őrmester. Állami gépjárművezető-képző tanfolyam működik Budapesten (VIII., József-körút 6. szám), itt azonban csak kiképzést adnak, állandóan nem foglalkoztatnak senkit. Olyan telep, ahova Ön szeretne bejutni, nincs.

Ibolya. Ha leszerelt s közben megnősült, a csendőrséghez nem veszik vissza. Ez bizonyos. Levelet nem írunk, a 20 filléres bélyeget lapunk javára bevételeztük.

Nyugdíj. 1. Nem lehet beszámítani, mert csak a kömmün bukása után lépett be a csendőrséghez. 2. A címet keressük, később kap választ.

Székely vagyok! Rossz vers. Attól sem lett jobb, hogy piros tintával írta le.

Közgazdálkodás. Három vagy kevesebb tagú közgazdálkodások fenntartási pótlékát a kincstár egyelőre nem bírja folyósítani.

Kolozsvár. A halálesettel kapcsolatban engedélyezett szabadság is az évente engedélyezhető szabadság terhére megy. Ezenfelül csak betegség címén lehet szabadságot engedélyezni.

Hóvirág. 1. A legénységi nősülési feltételeknek magas kaucióval és egyéb nehéz feltételekkel való megszigorításáról elterjedt hírek szemerszedett rémhírek és koholmányok. 2. Ez így teljesen rendben van. 3. Hasonló nevű úr a szekszárdi szárnyparancsnok. Egyébként a levélben foglalt adatok alapján keressük a nyilvántartásban. Erre nézve később kap választ. 4. Vasúti arcképes igazolványba főveges arcképet is be lehet ragasztani. Nincs előírva, hogy eme fényképek felvétele sapkában vagy anélkül történjék. A fővegnélküli felvétel jobb, mert az arc nagyobb. 5. A múlt évi 26. számú Csendőrségi Közlönyben közzétett alapszabályok 4. pontja értelmében akkor is igényjogosult a háborús emlékéremre, ha a hadsereg keretében polgári alkalmazotként (küldőnc) teljesített szolgálatot. Őrkihallgatáson jelentse az igényét.

Útmesteri tanfolyam. A kereskedelemügyi minisztérium minden évben tart útmesteri tanfolyamot. Kezdődik február 1-én és november 30-án ér véget. A jövő évi tanfolyamra vonatkozó intézkedéseket a múlt hónap 26-án kelt 216.986/VI. c) 1930. B. M. számú rendelet tartalmazza (a Csendőrségi Közlönyben nem jelent meg). Az útmesteri tanfolyamokra való pályázati feltételeket és általános tudnivalókat a 210.252/VI. c) 1928. B. M. számú rendelet szabályozza, illetve ismerteti (a Csendőrségi Közlönyben nem jelent meg). Ezek főbb vonásokban a következők: A tanfolyamokon igazolványos altisztek vehetnek részt s ingyenes elhelyezést kapnak. A bevezényelt igazolványos altisztek 10 hónapi szabadságot kapnak illetményeik élvezete mellett. A tanfolyamra pályázók kérvényeiket szolgálati úton a kereskedelemügyi miniszter úrhoz címezve terjesszék fel. A kérvény mellékletei: 1. Minősítvény. 2. Büntetési jegyzőkönyvi kivonat. 3. Dícséreték jegyzéke. 4. Alosztály anyakönyvi lap másolata. 5. Iskolai végzettséget igazoló bizonyítványok. 6. Akiknél Trianonnal kapcsolatban ez szükséges, a magyar állampolgárságot bizonyító okmány. 7. Próbairás. Az 1—4. mellékleteket az előjáró parancsnokságok csatolják a kérvényhez, a többi melléklet becsatolásáról a kérvényezőnek kell gondoskodnia. A kérvényben kifejezésre kell juttatni azt is, hogy a pályázó teljesített-e már útmesteri szolgálatot.

Hegedű-Harmonika-Trombiták,

Citera, Tambora, mindenfajta zenekari fa- és fémfúvós hangszer. **Harmonikákat** csakis megbízható, jó gyártmányokat hozunk forgalomba. **Rakóczi-tárogató saját találmány. Óvakodjunk az itteni álgyárosok által felajánlott külföldön készült utánzatoktól.** Hibás hangszereket szakszerűen javítunk. **Arjegyüket ingyen küld az**

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR
STOWASSER kir. udvari szállító

Budapest, II., Lánchíd u. 5. (Budán).
Az egyedüli hangszergyár az országban. Több gyár nincs

Hegedű
armonium csak itt a valódi
Tárogató
Cimbalom
Harmonika
Citera

és az összes legjobb hangszert, k. továbbá a legjobb **rádiókészülékek** csakis itt a gyárban kaphatók.

Művésziesen javít, legjobb hurokat készít. Arjegyüket ingyen küld

MOGYORÓSSY GYULA m. kir. s. ab. hangszergyára
BUDAPEST, VII., RAKÓCZI-ÚT 71.

Egyedüli magyar hangszergyár az országban Csendőrségnek részletfizetés kedvezmény

FUCHS SÁNDOR

CSENDŐRSÉGI CIKKEK
SZAKÜZLETE

BUDAPEST, VI.,
LÁZÁR-UTCA 22. SZ.

Arjegyüket
kivánatra
készséggel
küldök

Különleges nagy raktár: az összes csendőrségi egyenruházati felszerelési cikkekből.

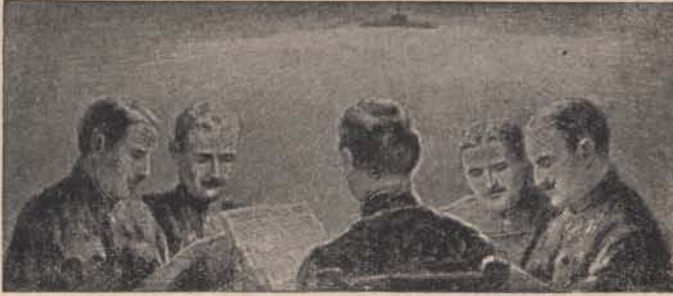
Dús választék: kamagarn, lóden, szövet-, bélés- és chiffon-árakban.

Kaphatók továbbá: az összes egyéb szükségrendő cikkek.

Végül felhívom b. figyelmét saját műhelyemben készült kiváló kidolgozású sapkáimra.

Legelsőrendű
cég — részletre
szállít!

LEGÉNY A GÁTON.

— Regény — (34.)

ÍRTA: BARÉNYI FERENC.

Azt írták, hogy a csöregében se találtak mérget. Most már megnyugodhatik. Remélem, okulásul szolgált ez a keserves lecke magának, hogy máskor ne torkoskodjék.

66.

Jolán a napsütött tornácon rakodott ki a ládákból. Vígán dúdolgatva tett-vett, rakosgatott, amikor a háta mögött egy ismeretlen hang megszólalt: — Keziticsókolom! — Jolán megrezzent és ijedten fordult meg. Félénken nézett az előtte álló öreg asszonyra, aki hajlongva alázatoskodott: — Jaj! Keziticsókolom, nem akartam megijeszteni a nagyságos asszonyt, de fájnak a vén csontjaim, nem húzhattam cipőt. Már csak így öregesen, papucsban járok, — azért nem tetszett meghallani... Keziticsókolom, ne tessék haragudni, nagyságos asszony...

Jolán kezdett magához térni ijedtségéből; értetlenül körülnézett, hátha van még kívülről valaki az udvaron. — Nekem szolt? — kérdezte aztán az öregasszonyt, amikor látta, hogy csak ketten vannak.

— Igenis, keziticsókolom, a nagyságos asszonynak.

— Úgy látszik, összetéveszt valakivel — mondotta Jolán tartózkodón.

— Dehogy, keziticsókolom, tudom én, hogy a nagyságos asszony a nagyságos asszony...

— Mégis, úgy látom, hogy nem tudja ki vagyok — válaszolta Jolán. — Én Gál Imre csendőrmester felesége vagyok.

— Tudom, keziticsókolom, tudom — nyájaskodott az öregasszony —, a mi nagyságos asszonyunk...

— Nézze, nem tudom kicsoda-micsoda maga — szolt Jolán indulatba jöve —, hagyjon most már fel ezzel a csufondáros nagyságosasszonyozással. Nem szolgáltattam rá okot, hogy sértegessen...

— Nem sértés ez, kérem...

— Dehogy nem — vágott a szavába Jolán —, hogyne volna sértés. Ha olyan címen szólít meg, amely nem illet meg engem, akkor megsért, mert ebből nyilvánvaló, hogy ostobának tart. Csak az ostoba ember akar többnek látszani, mint ami tulajdonképpen. Azért is csak az ostobának esik jól, ha illetlenül magasabb címmel szólítják, mint ami őt valójában megilleti...

Az öreg asszony pironkodva sodorgatta a köténye csücskét. Érezte, hogy elhibázta a dolgot és ez észrevehetően bántotta. Alázatoskodó szemforgatással kérdezte: — Hát akkor hogy tiszteljem?

— Sehoggy — felelte Jolán bosszúsán.

— Mégis, hogyan szólítsam? — erőltette a kérdést az öregasszony.

Jolán úgy tett, mintha nem hallotta volna s folytatta a kirakodást. Aztán, mert látta, hogy az öregasszony nem tágit helyből, mégis válaszolt: — Tekintetes asszonynak, így mondják nálunk, Erdélyben...

Örömmel kapott rajta az öregasszony, akinek amúgy is fáj, hogy ilyen rosszul sikerült a bemutatkozása. Kitakarta a keszkenővel leborított kosarát: — Husvétra hoztam a tekintetes asszonynak néhány hímes tojást...

— Nem veszek, van már festett tojásunk.

— Nem eladni hoztam — nyájaskodott az öregasszony. — Ajándékba hoztam a tekintetes asszonynak, hogy megtiszteljem...

Jolán előlépett és rácsodálkozott az öregasszonyra:

— Ajándékba?

Alázatosan hajlongva nyújtotta a kosarat az öregasszony: — Tessék szívesen fogadni...

— De hát miért?

— Hát csak — motyogta az öregasszony, mert Jolán csodálkozó tekintetétől olyan zavarba esett, hogy nem tudott mit mondani.

SZÖNYEG

valódi perzsa, nemesített magyar perzsák, torontáli, argaman, Bukle és minden egyéb fajta szőnyegárú, mokett takarók és minden egyéb lakberendezési cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása

SCHILLINGER BELA BUDAPEST VI., TERÉZ KÖRÜT 15.

A Csendőrség tagjainak árkedvezmény. A 101. számú árjegyzék ingyen és bérmentve. — A Csendőrség állandó szállítója. — Alapítva 1906.

FÉNYKÉPEZŐGÉP PRIZMÁS LÁTCSÓ

nemcsak szórakoztat, hanem fontos eszköz is minden csendőr részére. Kérje erre vonatkozó nagy képes árjegyzékünket, megkönnyített fizetési rendszerünkről szóló ismertetőnket!

HATSCHEK és FARKAS

optikai és fényképészeti szaküzlet a csendőrség hivatalos szállítója

BUDAPEST, IV., Károly-körút 28. (Közp. városháza épületében).

CSENDŐRSÉGI SZÁLLÍTÓ!

40 év óta fennálló cég, a csendőrség régi elismert bevásárló helye!

MÁRER

egyenruházati Intézet
BUDAPEST, VIII.,
BAROSS-TÉR 9. SZÁM.
(A keleti pályaudvar érkezési oldalán) TELEFON: J. 321-78.

Khaki posztó, Loden, szintartó gyapju, a legerősebb

strapára, méterje — — — — — 15.20 P

Ugyanaz „Herkules Loden” minőségben — — — — — 17. — „

Khaki kamgarn, szintartó, tiszta gyapju — — — — — 18.50 „

Ugyanaz extra finomban — — — — — 22.50—25.— „

Csendőrkalap-toll, valódi kakastoll, csak dupla, dus kivitelben van raktáron. tollforrókkal együtt 7.60 „

Egyenruhák külön mérték után 3-6 havi hitelle.

Egyenruha-szabóságom és sapkaműhelyem a helyszínen személyes szakképzett vezetésem mellett működik.

6-8-10 havi folyószámlahitelre

szelvonok, szalagarnitúrák matracok, paplanok, szőnyegek, sodronyok vasbutorok elsőrendű kivitelben Budapest, Ráday-utca 38. szám, kárpitós mesternél

Jolán közelebb jött. — Kicsoda maga tulajdonképpen? — kérdezte tőle szokatlan szigorúsággal.

Az öregasszony visszahökölt: — Hát nem tetszik tudni!? — Mert hamarosan nem kapott választ, gyorsan hozzátette: — Bibircsné vagyok. — Jolán szeme olyanfélet fejezett ki, hogy most is annyit tud, mint az előbb, amin Bibircsné váltig csodálkozott és sietett megjegyezni: — A Sára néne...

Jolán mosolyra készítette az öregasszony mindenáron való ismerkedési igyekezetét, szelidebben szólt hozzá:

— Sajnáiom, de még így sem tudom, hogy kicsoda?

Sára néne felnézett az égre, mintha a mennybéliektől kérdezné, hogy láttak-e már ilyen csodát, akadt valaki, aki nem tudja még, hogy ki a Sára néne. Aztán a szemeivel lassan a földre ereszkedve, magyarázkodni kezdett: — Tíz esztendeje már, hogy itt szolgálak az örsön...

Jolánnak eszébe jutott az ura leveleiből és elbeszéléseiből Juli néni s gondolta, hogy a Sára néne is ilyenféle lesz: — Maga a szakácsné az örsön?

— Igen keziticsókolom — jelentette ki boldogan Sára néne, afölött való örömben, hogy végre meg tudta értetni Jolánnal személyének fontosságát. — Igen, én vagyok a csendőr urak szakácsnéja, ahogy hivatalosan mondják, az örsfőzőnő.

— No hát most már aztán tudom, hogy kicsoda a Sára néni — vállalta az ismerkedést ezúttal barátságosabb hangon Jolán. Hát miért nem mondta mindjárt? Örvendek, hogy megismerhettem...

— Azt gondoltam, hogy tetszik már tudni — mentegetőzött Sára néne olvadozó mosollyal. — Hát lelkem tekintetes asszonykám, most már úgy-e, el tetszik fogadni a tojást...

— Most se — válaszolta Jolán összehúzott szemöldökkel. Aztán gondolt egyet és a kosárhoz lépett: — Ezúttal még sem akarom a kedvét szegni, de máskor ne is gondoljon arra, hogy nekem ajándékot hozzon. Hát kedves Sára néne, hogy meg ne bántsam, kiveszek két tojást, egyet az uramnak és egyet nekem. Ime, ezt a kettőt, köszönöm szépen.

Sára néne csóválgatta a fejét, de most már inkább megbékélt, hogy Jolán mégis elfogadott legalább két tojást. Próbálta még ugyan az egész kosár tojást Jolánra rátkulmálni, de ez már csak erőtlen udvariassági kísérlet volt. Jolán nem is vette figyelembe, hanem a két tojással beszaladt a házba. Pár perc múlva kijött és egy szép kövér narancsot adott Sára nénenek: — Tessék Sára néne, ezt fogadja el tőlünk viszonzásul...

— De tekintetes asszonykám, lelkem — szabódott Sára néne —, nem lehet ilyen drága jószágot...

— Vegye csak szívesen, Sára néne. Megnyugtathatom, hogy maradt még nekünk egy kosárral.

Sára néne a tojásoskosárba tette a narancsot s aztán lehajolt és kezét csókolt Jolánnak: — Köszönöm szépen, tekintetes asszonykám.

Jolán szinte megijedt a kézcsóktól és szerényen tiltakozott: — Hagyja, Sára néne, hagyja!

Sára néne még ajánlkozott, hogy segít a kirakodásnál, de Jolán köszönettel hátrította el a felajánlkozást és azt mondta, hogy ez olyan dolog, amit szívesebben maga csinál.

Sára néne még egy keveset eltereferált és aztán tisztességgel elbúcsúzott. Boldogan dökögött vissza a laktanyába; módfelett örvendett, hogy az őrsparancsnoknénál való bemutatkozása mégis jól sikerült.

Alighogy Sára néne mögött kilincesbe fordult az ajtó, rövidesen megint kinyílt, de nem egészen, csak félig, talán még annyit se. Csak annyit, hogy éppen keresztül fért rajta egy sotét szorgomolyag, mely hirtelen gurult be az udvarra. Jolán felneszelt az ajtónyílásra, s amint odanézett, örömmel kiáltott fel: — Mester! Te drága kis kutyam!

Mester egy szempillantás alatt a tornácra termett; boldog vihoggással ugrándozott Jolánra s addig nem nyugodott, amíg Jolán az ölebe nem kapta. Ekkor lépett be az ajtón mosolygó arecal Gál Imre.

— Nézze csak, Imre — szólt Jolán örvendezve — megjött a Mester. Ez az én drága, jó, hűséges kis kutyam. Vajjon hogy jött szegény ilyen messziről.

— Vasúton — mondotta nevetve Gál Imre —, ahogyan ilyen nagy urasághoz illik. A derék Matyi nem feledkezett el az ígéretéről, pontosan megküldte. Most hoztam el az állomásról. Láttad volna, mit művelt ez a kis állat, amikor engem meglátott. Csüggedten lapított a faketreben, amelyben érkezett. Közömbösen, fásultan nézte ketrecéből a pályaudvaron jövő-menő vasutasokat. Amikor közeledtem, felkapta az arcát és elkezdett szimatolni. Aztán, amikor meglátott, felugrott és izgett-mozgott a szűk ketrecben, mint a bolond a zárkában: majd, hogy széjjel nem vetette. Ugatott, vinnyogott, majd szétfeszítette a ketrecet, nyösözörögve harapdálta a rácsait. Aztán amikor felnyitottam a ketrecet, egyenest a vállamra ugrott és össze-vissza nyalogatott, ahol ért. Hogy tud az ilyen állat szeretni. Megsimogatta Mester bozontos fejét: — Csakhogy itt vagy már, Mester pajtás. Most már teljes a családi öröm — jegyezte meg mosolyogva és Jolánhoz fordult: — Örülök neki, kedves?

— Nagyon — felelte Jolán boldogan. — Ezt úgy titokban főzték ki Borbolyával, hogy ne is tudjak róla?

— Úgy, kedves, úgy — hagyta rá Gál Imre szerelmes, gyöngéd tekintettel. Meglepetésnek szántam és örülök, hogy mára már megjött.

Egy csók volt a köszönet. Mester ezalatt Jolán öléből lehepett a földre. Amint földet ért, széles jókedvében vidáman csaholva elkezdett fel-alá futkosni az udvarban. Közbe-közbe felszaladt a tornácra s viháncolva-vakkantva hol Jolánra, hol Gál Imrere ugrándozott, mintha csupa szeretetből az orrukat akarná leharapni, vagy legalább is megnyaldosni. Ha meg akarták simogatni, kiugrott a kezükből és mint az örült nyargalászott végig az udvaron. Olyan nagyon-nagyon boldog volt, hogy kis kutyaszíve alig bírta el ezt a nagy örömet. Soká tartott, míg aztán végre nagynehezen lecsillapodott és fekete gombóccá gyűrődve bozontos fejét Jolán lábára fektetve, boldogan elaludt.

Természetes, hogy kedves gazdája mellett Mester hamar szokta meg új otthonát. Eleinte némi tájékozatlanság feszélyezte, mert a laktanya s az őrsparancsnoki lakás külön területi fogalmával nem volt tisztában és néhány reggelen átment Gál Imrével a laktanyába. Noha Sára néne mindig igyekezett

SÁRGA JÁNOS
ÉKSZERÉSZ, ÓRÁS, MŰÖTYÖS

KIRÁLYI UDVAR SZÁLLÍTÓ

ALAPÍTVÁNY 1895
KÖLÖZSVÁR

BUDAPEST, IV. KIRYÓ-UTCA 5.

KÉPES ÁRJEGYZÉK INGYEN KLOTILD PALOTA

FINOM ÓRÁK között! legolcsóbbak A BRAUSWETTER ÓRÁK!

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN

MAGYARORSZÁG LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRÁSÜZEME

Aranyozott órákról és ékszerekről.

Optima ÓRÁK arany- és ezüstárak megbízható szállítója

PETŐ EMIL Budapest, V. kerület, Falk Miksa utca 12.

Véglegesített csendőröknek előnyös részletfizetési könnyítések.

Az „Optima” svájci órágyár magyarországi egyedárútlója.

HOSER VIKTOR

110 éves óráscége

Budapest, I., Tabán, Apród-u. 1.

Telefon: Aut. 531-39.

Ajánlja **dús órarakatár** 100% engedménnyel a m. kir. csendőrség részére.

Javításokat is elvállal!

a kedvében járni s a csendőrök is kedvelték, még nem érezte jól magát a laktanyában. Nem hancurozhatott kedvére az udvaron, mert akármennyire óvakodott is, mégis mindig megsértette az őrsbeli jércék, rucák és libák elsőbbségi jogát. Gyakran mellőzöttnek érezte magát, mert mindenki a dolga után járt és nem ért rá senki, hogy vele foglalkozzék. Aztán valahogyan sehogy sem tetszett neki a laktanyába járó társaság. Emberismerete arra a megállapításra ösztönözte, hogy a laktanyában nemcsak gáncs nélküli jó emberek fordultak meg, hanem olyan rossz kinézésűek is, akiknek a szagától is már haragosan borzolódt fel minden szőreszála. Igaz, hogy tapasztalata szerint ezek többnyire nem önszántukból maguk jöttek, hanem többnyire úgy hozták őket. Ezt annál biztosabban tudta megállapítani, mert pontos megfigyeléseivel kellett magatartásukból azt a következtetést vonnia, hogy nem szívesen jöttek a laktanyába. Ezek szerint aztán Mester sohasem tudta, hogy kit ugasson meg, kit nem. Ilyen és más aprólékos döccenők révén Mester rendre-rendre rájött, hogy nem a laktanya udvara az ő birodalma. Amikor benne ez a mindenesetre nem alaptalan feltevés nyilvánvalóvá lett, böles belátással visszavonult az őrsparancsnoki lakás kifejezetten elhatárolt területére. Mindössze annyit engedett meg magának azontúl, hogy reggelente elkíserte Gál Imrét az őrsirodáig és miután meggyőződött róla, hogy nyugodtan ott-hagyhatja gazdáját, nem lesz semmi baja, dolgavégezetten visszatért Jolánhoz és ezentúl el nem mozdult a szoknyája mellől. Csak délben, amikor Jolán szólt neki: — Eridj Mester, hívd a gazdátad ebédelni! — Ilyenkor Mester virgonc szökeléssel hirtelen ott-termett az őrsirodában és ha munkáberült gazdája nem vett tudomást róla, nyirkos, hideg orrocskájával gyöngéden bökölte meg a gazdája lábát. Ha ez a szerény jelentkezése nem részesült a méltán elvárt figyelemben, teljes joggal elkezdett hangosan ugatni, mintha csak mondogatta volna: — Gyere, gyere, mert kihül a leves. — Addig csaholt, ugatott torkaszakadtából, míg aztán Gál Imre megunt a kutyaugatást és végre felállt az íróasztal mellől. Mester ekkor felugrott és vihogva-vakkantva rohant át, hogy sűrű farkcsóválgatással jelentse Jolánnak, hogy tálalhat, mert jön már a gazda.

Igy alakult ki Gál Imréék élete. Kedélyes hármásban kezdtek meg bensőséges együttélésüket, zavartalan, derűs boldogságban. De a derű nem tartott sokáig, hamar befelhözte kedves kicsi fészükü egét a ború. Alig pár napig voltak még csak együtt, amikor már az első keserű könnycsepp kibugygyant Jolán szeméből.

Úgy történt a dolog, hogy egyik este, mikor a szokott kedves hangulatban megvacsoráztak és Jolán éppen indulni akart, hogy az ágyakat megvesse, Gál Imre megcsókolta a feleségét:

— Ma éjjel magadra maradsz, kedves. El kell mennem...

— Hová megy? — kérdezte Jolán megrettenve.

— Szolgálatba — felelte Gál Imre s készülődni kezdett.

— Miféle szolgálatba?

— Ellenőrzőbe.

— Ellenőrzőbe? Azt se tudom, mi az?

— Nem is kell, hogy tudjál róla kedves, — jegyezte meg Gál Imre. — Elég, ha annyit tudsz róla, mint más polgár-

ember, hogy a csendőrségi szolgálat úgy van megalapozva, hogy a csendőr mindig tartson ellenőrzéstől...

— Mindenkit ellenőriznek? Magát is?

— Hogyne, engem is — nevetett Gál Imre.

— De hát miért? — akadt fenn Jolán. — Nem bíznak magukban?

Gál Imre elnézően mosolygott felesége kérdéseire: — Ez nem azt jelenti, hogy nem bíznak bennünk. Nem is azért van, hanem az állam polgárságának a megnyugtatóására. Mert nagy hatalom van ám a csendőr kezébe letéve; a legfontosabb állami szolgálatot látja el a csendőr, azért kell mindenképen biztosítani a pontos és szabályszerű szolgálatteljesítést...

— És ezért kell magának most éjszakára elmenni? — szólt Jolán lemondó ajkbiggyesztéssel.

— Ezért.

Szinte elpityeredett Jolán a nagy keserűségtől; bájos arcockája hirtelen aggodalmasra vált: — Remélem, nem egyedül megy?

— Nem — nyugtatta meg Gál Imre. — Másodmagammal.

— De puskát visz? — kérdezte Jolán aggodva.

— Persze, hogy viszek — nevetett Gál Imre s gyöngéd szeretettel ölelte magához Jolánt. Nyugasztalva simogatta puha selymes haját.

Jolán könnyes szemmel hajtotta fejét az ura domború mellére: — Hát én most már mindig csak aggódjak magáért!?

— Nem kell aggódnia kedves, ne félts engem — csitította Gál Imre aggódo feleségét. — Csendőrasszony vagy. A csendőrasszonynak nem illik félni, nem szabad aggódnia. Mit csináljon más, ha te is, te okos, értelmes asszonyka, helyet adnál szívedben ilyen csendőrasszonyhoz nem méltó gyengeségnek...

— Jó felesége akarok lenni, igaz csendőrasszony — fogadta Jolán a könnyeivel küszködve. — Nem fogok félni, nem fogok aggódnia. De ígérje meg, hogy vigyáz magára...

Gál Imre boldogan mosolygott: — Igérem. Annál is inkább, mert ilyen jó kicsi asszonykám van. — Hosszan megcsókolta Jolánt: — Jó éjszakát kedves!

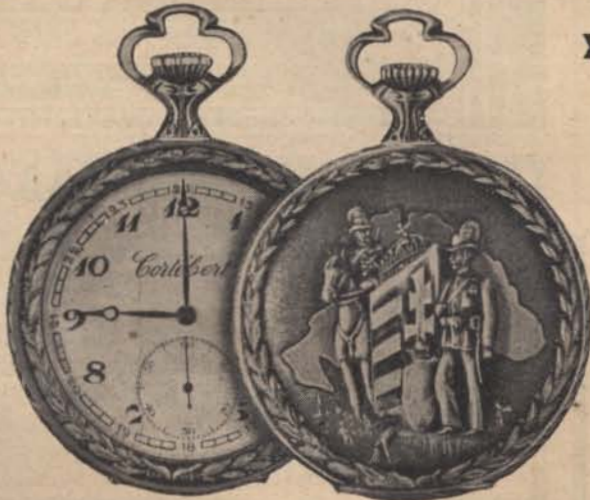
Jolán szenvedelmesen kapaszkodott az ura nyakába: — Mikorra várhatom?

— Holnap estére — szólt Gál Imre s gyöngéden lefejtette magáról az asszonyi ölelést. Kezet csókolt Jolánnak és még egyszer megcsókolta: — Jó éjszakát!

Határozott lépésekkel ment ki az ajtón. Mester veletartott, úgy tett, mintha a gazdájával akarna menni. De csak a tornác lépcsőjéig kísérté. Ott kiszimatolt az esős éjszakába s amint megérezte az orrára hullott esőt, tüstént visszafordult és csapzott, bajszos orrával egyet-kettőt prüszögve bekullogott a szobába.

Bús szívvel feküdt le Jolán. Neki is az a bánata volt, ami minden fiatal csendőrasszonyt eleve megsomorít, amikor először érzékeli a közte s a férje között álló hatalmas harmadikat, a szolgálatot. Amikor fiatal asszonyi életét először keseríti meg a tudat, hogy a férje nem egészen az övé, hogy az urának első a szolgálat és azután jön a felesége. Még nem tudta, hogy ő is meg fog alkudni az étellel, mint anyyi más csendőrasszony és éppen olyan boldog lesz a neki jutó osztályrészrel, hogy szolgálaton kívül az övé lesz az ura egészen.

(Folytatjuk.)

CSENDŐRSÉGI SZOLGÁLATI ÓRÁK

»KRONOSZ«

R
O
N
O
S
Z

ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI R.-T.

BUDAPEST, KOSSUTH LAJOS U. 4.

TELEFON: AUTOMATA 892-14

Fiók: Debrecen, Piac-utca 69.

Mindennemű arany- és ék-

szertárgyak, versenydíjak.

Ábra szerinti óra ára 42 P, havi 7 Pengős
részletfizetésre.

Kívánatra árjegyzékel küldünk!

CORTÉBERT

ÉS PHÉNIX ÓRÁK

részletfizetésre kaphatók.

Megfejtés.

A november 10-i 32. számunkban közölt „Országúti história” szereplőinek cselekményei, illetve mulasztásai a közlekedési kódex alábbi pontjait sértik:

Az 1. bekezdésben: *Petkó* elmulasztotta karjának felemelésével jelezni, hogy lovai félnek a motortól (84. §. 2. bek.); a traktorvezető nem állt meg és a motor működését nem szüntette be, amikor ijedős lovakkal találkozott (84. §. 1. bek.); a közutat rongáló kapaszkodókat nem fedte be, illetve azok közeit megfelelően nem töltötte ki (95. §. 6. bek.), (103/1.).

A 2. bekezdésben: a csordás a csordát elhagyta (109. §. 1. bek.) s nem gondoskodott megfelelő őrizetről (14. §.), mert alkalmatlan (gyermek) és nem kellő számú hajcsárt alkalmazott (109. §. 1. és 25. §. 3. bek., továbbá 25. §. 2. és 3. bek.), e hibája folytán nem lehetett az állatokat a baloldalon hajtani, aminek természetes következménye volt, hogy a járóművek szabad forgalmát akadályozták.

A 3. bekezdésben: *Petkó* fogatát őrizetlenül hagyta (14. §.).

A 4. bekezdésben: *Petkó*: 1. ittasan hajtott (4. §. 1. bek.), 2. vágóban hajtott (111. §. és 5. §. 1. bek.), 3. kocsiját nem világította meg (15. §. 1. bek.), 4. nem balra hajtott és jobbra tért (3. §. 1. és 6. §. 1. bek.); a vásáros: 1. járóművét nem világította meg (15. §. 1. bek.), 2. csengőt használt kocsiba fogott lovain (112. §. 3. bek.), 3. járóművét nem a kellő figyelemmel vezette (5. §. 1. bek.), 4. nem balra hajtott és jobbra tért (3. §. 1. és 6. §. 1. bek.), 5. kocsiján kinyúló sátorrudat helyezett el (16. §. 1. bek.).

Az 5. bekezdésben: *Petkó*: 1. nem jelezte a gépkocsi-vezetőnek, hogy lovai ijedősek (84. §. 2. bek.), 2. lovait durván ütlegelte (107. §. 1. bek.); a gépkocsivezető: 1. erősfényű lámpájának fényét a kocsival való találkozásakor nem tompította és lefelé sem vetítette (15. §. 3. bek.), 2. nem állt meg, pedig láthatta, hogy a lovak ijedeznek (84. §. 1. bek., 13. §. 3/e.), 3. az okozott közlekedési baleset színhelyéről segélynyújtás nélkül elhajtott (55. §. 1. bek.).

A 6. bekezdésben: *Petkó* indulás előtt járóművének felszerelését nem vizsgálta meg (4. §. 2. bek.) és nem látta el

lámpával (112. §. 1. bekezdéséhez fűzött helyesbítés, lásd 261.340/1929. Büm. rend., 2/1930. sz. Csendőrségi Közlöny), miből folyóan kocsiját szabálytalanul világította meg (112. §. 1. bek.).

Sokan figyelmen kívül hagyták megfejtésükben a kódex 95. §-át és a traktor vezetőjét hibásnak minősítették az 59. §-ba ütköző kihágásban, holott a 95. §. alapján jogosan járt el.

Többen nem vették észre, hogy a jókedvű *Petkó* és a kékesi vásáros ember kocsija jobbra tért ki. Csak így történhetett meg, hogy a kiálló sátorrud az éppen hátranező *Csomóst* vágta tarkón. A vásáros meg szundikálhatott, különben észre kellett volna vennie *Petkó* kocsiját.

Néhányan félreértették a 112. §. 2. bekezdésének rendelkezését, amely a tűzveszélyes anyagokat szállító kocsik biztonságai lámpával való ellátásáról intézkedik.

Helyesen fejtették meg a következők: Vitéz *Ambrus* András th. (Kerkaszentmiklós), *Apostol* Lajos örm. (Sárospatak), *Bázing*er György örm. (Mágocs), *Csap* Mihály örm. (Szeghalom), *Cseke* Zsigmond cs. (Kisvárd), *Cseh* Gábor cs. (Somoskőújfalu), *Csiki* Pál cs. (Zsadány), *Csordás* József örm. (Rátót), *Deák* Kálmán cs. (Veszprém), *Dorka* Bertalan örm. (Nagykeréki), *Foki* Pál törm. (Szombathely), *Fischer* Pál th. (Dunaharaszti), *Füleki* József alhdgy. (Toponár), *Farkas* István örm. (Fertőrákos), *Farkas* János II. th. (Kaposvár), *Gévai* János törm. (Sárbogárd), *Gödri* József th. (Erdőtelek), *Györgyik* János örm. (Bodvaszilas), *Rácz* József örm. (Biharkeresztes), *Horváth* Vince cs. (Zalacsány), *Hanczik* Pál törm. (Orosháza), *Horváth* Gyula I. örm. (Szalánta), *Herbák* Imre cs. (Szatmárcseke), *Horváth* János cs. (Nádasdladány), *Illés* Mihály örm. (Berettyóújfalu), *Juhász* Sándor örm. (Szakály), *Juhász* József cs. (Pocsaj), *Hanza* Gábor törm. (Berettyóújfalu), *Kéri* András törm. (Hajdúsámson), *Kálmán* Imre II. törm. (Szombathely), *Kertész* Mihály örm. (Berzence), *Lakatos* István törm. (Szombathely), *Móroc*z Sándor cs. (Kiskunhalas), *Makra* Mihály örm. (Zsadány), *Matyasovszki* János cs. (Devecser), *Marton* Mihály th. (Szombathely), *Márkus* Ferenc örm. (Devecser), *Nagy* József II. örm. (Kenézlő), *Nagy* István VII. törm. (Kövágó

Csendőrségi
szállító!!

CIPŐ,

harisnya, ernyő és
bördíszműárú vásárolható

készpénzáron, hat havi lefizetésre. —o— Postán is rendelhető!

NORMA cipőkereskedelmi r.-t. BUDAPEST V., Erzsébet-tér 13.

Telefonszám: Automata 800—25.

Kérjen árjegyzéket!

Csendőrtisztek, altisztek és azok családtagjai nyolc havi részletfizetésre készpénzáron a következő cikket kaphatják:

női-, férfi-, valamint a Honv. sifont, zefireket, és egyéb abroszokat, kötött és szövött és függönykelméket uj, gyá-
Miniszterium által rendszere- vászonárukat, női s férfi- árut, kötött gyermekgarnitu- rilag sterilizált ágtyollat és
sített egyenruha szövete- fehérműveket készen és rát, keztüüt, harisnyát, kész pelyheket, paplanokat, min-
ket, belésárukat, vásznat, rendelésre, törülközőket, kötött kabátokat, függöny dennemű mosókelméket,
selymeket, valamint diszpárnákat a

TRIBON Ruházati Részvénytársaságnál, Budapest VIII., Üllői-út 14. szám Tel. J. 312-97.
és J. 392-85.

Az egyes vásárlások utáni első részletek a vásárlást követendő hó 1-ével kezdődnek. - Vásárláskor azonnal nem fizetendő semmi!

A m. kir. csendőrség tagjai
legolcsóbban

vásárolnak posztót, fehérműt és textilárut

FEKETE JÓZSEF
áruházában, Budapest, VI., Király-utca 84.

Kedvező fizetési feltételek. Kérjen költség-
mentes vételkényszer nélkül próbacsomagot!

Kérem
a címre
ügyelni!

Csendőrség és honvédség

számára szükséges

könyvek és térképek
kaphatók

GRILL -féle könyvkereskedésben,
BUDAPEST, V. KERÜLET, DOROTTYA UTCA 2.

szöllös), *Petróczi Mihály* törm. (Szombathely), *Pályi Lajos* cs. (Szirák), *Pályi Sándor* örm. (Kapuvár), *Petrák Miklós* (Hajmáskér), *Petrus István* cs. (Földes), *Pintér István* örm. (Lébény), *Szifika József* cs. (Hatvan), *Szabó József IV.* örm. (Tarján), *Szerdahelyi Elek* örm. (Szirák), *Szücs József* törm. (Berekbőszörmény), *Tallódi József* cs. (Nagyhortobágy), *Telgyes Ferenc* cs. (Deveser), *Vernyeckzy József* cs. (Tarna-lesez), *Varga Imre* törm. (Kenézlő), *Vázsonyi László* cs. (Verseg), *Vincze Rezső* cs. (Tata).

A pályázók közül külön dicséretet érdemel *Vázsonyi László* versegi örsbeli csendőr, aki kórházban, kódex nélkül fejtette meg a feladatot egészen jól.

Azbej Imre festőművész izléselesen bekeretezett művészi képét a sorsolás eredménye alapján *Marton Mihály* th. (Szombathely) címére postán elküldöttük.

Nyomozási feladat.

A feketelaki örs szóbeszédéből arról értesült, hogy *Balogh István* 72 éves, jómódú, évek óta betegeskedő, szomszéd *Pulyon* községbeli lakost tegnap reggel lakásán halva találták. Úgy hallatszott, hogy végelgyengülésben halt meg.

Az örsparancsnok, aki az elmúlt 24 órában belül az elhalálozást gyanússá tevő körülményekről is hallott suttogni, azonnal kerékpáros járort vezényelt ki a helyszínre. Odaérve, a járőr zavarban s izgatottságban találta a család tagjait, kik elmondották, hogy apjuk nem a régi, gyógyíthatatlan betegségében halt meg, hanem öngyilkosságot követett el amiatt. Előadásuk szerint apjukat, ki már két hete ágyban fekvő beteg volt, reggel az ablakráma kötétt kötélen felakasztva találták. Az elhalt egy 3 nappal előbb keltezett, írógéppel írt, de sajátkezűleg aláírt levelet hagyott hátra, mely szerint betegsége miatt kereste a halált.

Miután a járőr az eset részletei után érdeklődött, a közvetlen helyszínre vonatkozólag a család azt közölte, hogy a halott öltöztetői a helyszínen már sok mindent megváltoztattak. A járőr két bizalmi egyén jelenlétében mindezek dacára megtekintette a helyszínt s ott a következő állapotot találta:

1. A hulla az elhalálozás helyszíne melletti szomszéd szobában teljesen felöltözve már ravatalon van. A külszemle során csak az elhalt nyakán és pedig a gégeporcosont körül voltak kevésbé kifejlődött és pergamentszerűen beszáradt bőrszinezések láthatók; az elhalt fejét felemelve, a járőr a hulla nyakának hátsó részén külső erőszakra valló elváltozást nem észlelt. A hulla szájában, de különösen orrában megálvadt vérrészecskék voltak.

2. Az elhalt ágyán lévő felső vánkoston több kisebb-nagyobb vércepp és véralkenés, továbbá egy kb. tenyérnyi nagyságú, erősen beszívódott s már beszáradt vérfolt volt látható. Vércseppek voltak az alsó vánkoston, a felső lepedőn és az ágyban összegyűrődött újságon is. Az elhalt ágyában, az alsó vánkos alatt talált zsebkendő nem volt véres. Ugyancsak nem volt véres, a mosdótálban lévő víz és a mosdó akasztóján lévő törülköző sem.

3. A helyszínelés során a járőr az elhalt ágya alatt egy

összegyűrt papírt is talált, amelyen három tollvonás és az elhalt által visszahagyott levélen lévő névaláíráshoz hasonló névaláírás volt. Az összegyűrt papír egyébként tiszta, látszólag egy régebbi levél üresen maradt lapja, amelyet nem levágtak, hanem letéptek.

4. Az elhalt éjjeli szekrénye mellett a csengő, amellyel az elhalt fájdalmi fellépésekor inasát éjszakánként többször is becsengette, épségben volt. Az inas szerint az elhalt a halálát megelőző éjjel nem csengetett.

5. Az ablakfán, amelyre az elhalt magát felakasztotta, a festék több helyen lehorzsolódott; a horzsolások felső felülete poros.

6. Az elhalt nyitott ajtó és csukott ablak mellett egyedül aludt külön hálószobájában. Töle jobbra fürdőszoba, balra néjének — ki elutazott — hálószobája van. Az éjjel a családból csak az elhalt leánya és annak férje volt odahaza, kik a ház hátsó részén fekvő lakásukon aludtak. A család szemlélzete: egy szakácsnő, egy szobaleány és egy vadór, ki egyben az inasi teendőket is végezte, a kérdéses éjjel a szemlélzeti szobákban aludt, csendzavarást nem hallottak.

7. Az elhalt vagyontárgyaiból sem hiányzott semmi. Az éjjeliszekrény a helyéből kissé el volt tolva, a rajta volt gyógyszeres pohár összetörve a földön feküdt.

8. A helyszínen kikérdezett tanúk közül a szobaleány előadása szerint az elhaltat tegnap reggel fél 9 óraker a család által leírt állapotban a belső ablakfán felakasztva találta, lába a földtől kb. félméternyire volt. A hulla mellett egy szék állott. Több részletre nem emlékszik, mert ijedtében elfutott.

9. Az ágyban lévő véryomokra vonatkozóan a két hullaöltöztető asszony azt adta elő, hogy azok már akkor is ott voltak az ágyneműkön, mikor ők a fentiek szerint felakasztott holttestet az ágyba visszahelyezték. Még meg is borzadtak a véres ágyneműtől.

Feladat:

1. Hogy ítéli meg a járőr az elhalálozás körülményeit, különösen azt, hogy:

„mi történt?”

s ezt mivel látja a járőr indokolva?

Az indokokat *részletesen* kell vázolni.

2. Írja le az elhalálozás legvalószínűbb megtörténtét.

3. A vélt megállapítást figyelembe véve, nyomozási szempontból mi a járőr további feladata s hogy gondolja azt megoldani?

Megfejtési határidő december 20. Megfejtést csak a csendőrség legénységi egyéneitől fogadjunk el. A helyes megfejtők között egy ezüst csendőrségi zseborát sorsolunk ki. Az eredményt az 1931. évi január 1-i számban közöljük.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:

PINCZÉS ZOLTÁN százados.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, VI., Rózsa-utca 111. sz.

Felölés üzemezető: Györy Aladár.

Értesítés!

Az ipari nyersanyagok áranak esése következtében **rendkívül nagy árúkézsletünket** csökkenteni kívánjuk. — Ezért a mai naptól kezdve árucikkeinket **ez év december hó 31-ik napjáig**

5, 10 és egyes cikkeket 20 százalékos árengedménnyel kedvező fizetési feltételek mellett árusítjuk!

A karácsonyi és újévi ünnepekre való tekintettel még azt a rendkívül nagy kedvezményt is adjuk, hogy a f. évi november hó 20-ika után eszközölt vásárlások első részlete **1931. évi február hó 1-én** válik esedékessé. — Raktáron tartunk kész női, férfi és gyermek felsőkabátokat, öltönyöket, szövetet, selymet, vásznat, kötött-szövött- és divatárut, paplanokat, fehérműveket, stb., stb. Kiváló tisztelettel:

Reform Ruházati Rt. Budapest, VII. ker., Vilmos császár-út 5.

TELEFON

AUT.

132-96

30-96